

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα

Μεταπτυχιακών Σπουδών

**«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και
Αυτοδιοίκηση»**

**«Εφαρμογή και Αποτελεσματικότητα των
Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στις Διαδικασίες
που εφαρμόζονται στο τμήμα Εσόδων στους
Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού»**

ΜΠΑΝΤΖΙΑΝΟΥΛΗ ΑΛΕΞΙΑ

Αυτή η εργασία υποβάλλεται ως απαιτούμενο για τη μερική εκπλήρωση της υποχρέωσης για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση

Κόρινθος, Μάρτιος 2017

University of Peloponnese

Faculty of Social and Political Sciences

Department of Political Studies and International Relations

Inter-University Inter-Faculty Master Program in

«Local and Regional Administration and Local Governance»

**«APPLICATION AND EFFECTIVENESS OF
INTERNAL CONTROL IN THE PROCEDURES
APPLICABLE IN THE DEPARTMENT OF
REVENUE OF A´ GRADE LOCAL
GOVERNMENT ORGANIZATIONS»**

BANTZIANOULI ALEXIA

This dissertation is submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of
Master in Local and Regional Administration and Local Governance

Corinth, March 2017

Copyright © Μπαντζιανούλη Αλεξία, 2017.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην

« Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση »

που απονέμει το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Εγκρίθηκε την από την εξεταστική επιτροπή:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΒΑΘΜΙΑ

Γεώργιος Δρογαλάς (Επιβλέπων) ΕΠΙΚ.
.....

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

.....

.....

«ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει πλήρως και με σαφείς αναφορές όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία, είτε βάση επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των ανωτέρω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Διπλωματική μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης του Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Διπλωματική Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δε μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα & Επώνυμο Συγγραφέα :

ΑΛΕΞΙΑ ΜΠΑΝΤΖΙΑΝΟΥΛΗ

Υπογραφή :

Αλεξία Μπαντζιανούλη

Ημερομηνία :

31-03-2017

Η θωράκιση της διαφάνειας και η εμπέδωση της αρχής της χρηστής διοίκησης, και, ιδίως, της αρχής της νομιμότητας της διοικητικής δράσης αποτελούν επιτακτικό αίτημα, άρρηκτα συνδεδεμένο με τον πυρήνα της Δημοκρατίας και ως θεμελιώδες αρχές του Κράτους Δικαίου. Διότι διαχρονικό χρέος κάθε δημοκρατικού ευνομούμενου κράτους είναι να ενισχύει και να προασπίζει την υγιή λειτουργία των θεσμών, ιδίως, μέσω της θωράκισης των ελεγκτικών μηχανισμών που συνδέονται με την αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης και της διαφθοράς, προκειμένου, αφενός να διασφαλίζεται η ακώλυτη άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών και, αφετέρου, να εξασφαλίζονται τα αναγκαία εχέγνα ανάπτυξης και προόδου της κοινωνίας.

Καθηγητής Προκόπης Παυλόπουλος

Υπουργός Εσωτερικών

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον κ. Γεώργιο Δρογαλά, επιβλέποντα καθηγητή της τελικής μου εργασίας στο Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, για την άριστη συνεργασία και την ανεκτίμητη βοήθειά του καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.

Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους που εργάζονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα για την παροχή στοιχείων μέσω του ερωτηματολογίου που τους στάλθηκε.

Τέλος, ευχαριστίες οφείλω να εκφράσω στην οικογένεια μου για τη συμπαράσταση, υπομονή, κατανόηση και στήριξη που μου προσέφεραν κατά την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

«Εφαρμογή και Αποτελεσματικότητα των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στις Διαδικασίες που εφαρμόζονται στο τμήμα Εσόδων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού»

Λέξεις Κλειδιά: Εσωτερικός Έλεγχος, Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου, Τμήμα Εσόδων, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία συντάχτηκε με σκοπό τη διερεύνηση του ζητήματος της εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες του τμήματος εσόδων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αφορμή για την εκπόνηση της εργασίας αποτέλεσαν τα αυξανόμενα φαινόμενα διαφθοράς και η κακή διαχείριση των δημοτικών πόρων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συγκεκριμένα μέσα από την βιβλιογραφική επισκόπηση αποτυπώθηκε η σημασία του εσωτερικού ελέγχου ενώ μέσα από την εμπειρική έρευνα παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα για την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες που εφαρμόζονται στο τμήμα εσόδων και συγκεκριμένα στην βεβαίωση των εσόδων, στην έκδοση των αδειών παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα και στην συμβιβαστική επίλυση των φορολογικών διαφορών.

Η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων υλοποιήθηκε με την αποστολή ερωτηματολογίου σε 325 δήμους από τους οποίους τελικά απάντησαν οι 46 και η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό πακέτο SPSS.

Τα αποτελέσματα της έρευνας τονίζουν τη μεγάλη σημασία των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την τοπική αυτοδιοίκηση, ωστόσο η εφαρμογή τους σε κάποιους δήμους είναι σε εμβρυικό στάδιο ενώ σε άλλους είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Το κυριότερο όμως είναι ότι ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να αποτελέσει μία λειτουργία προστιθέμενης αξίας για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

«Application and Effectiveness of Internal Control in the Procedures applicable in the Department of Revenue of A' Grade Local Government Organizations»

Keywords: Internal Audit, Internal Control System, Department of Revenue, Local Government Organizations.

Abstract

This thesis was written in order to investigate the implementation of internal control in the department of revenue of A' grade local government organizations.

The reason for the development of this thesis was the phenomena of corruption and mismanagement of municipal funds of local governments.

Specifically through the literature review reflected the importance of internal control and through the empirical research presented results of the implementation and effectiveness of the internal control procedures applicable to the revenue department.

The collection of primary data was carried out through a questionnaire in 325 municipalities of which eventually responded 46 and the data analysis was carried out with the software package SPSS.

The research results underline the importance of internal control systems for local government, but their implementation in some municipalities is primary stage while in others are almost nonexistent.

But the main thing is that internal control can add value to the local authorities.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	VI
ABSTRACT	VII
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	14
ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	14
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	15
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο - ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	17
1.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	17
1.2 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	18
1.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	19
1.4 ΣΚΟΠΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	20
1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΈΛΕΓΧΟΥ (Σ.Ε.Ε.)	21
1.6 ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2Ο – ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΈΛΕΓΧΟ	24
2.1 ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	24
2.2 ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3Ο – ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΈΛΕΓΧΟ.....	26
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	26
3.1.1 Έρευνες για Δημόσιο Τομέα και Τοπική Αυτοδιοίκηση	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4Ο –ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΟΤΑ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ	29
4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	29
4.2 ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΚΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ ΣΤΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	29
4.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α.....	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5Ο –ΕΣΟΔΑ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ	32
5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	32
5.2 ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΣΟΔΩΝ	33
5.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	33
5.4 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	34
5.5 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	35
5.6 Η ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	35
5.7 ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΣΟΔΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	35
5.8 ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	36
5.8.1 Βεβαίωση με βεβαιωτικό κατάλογο.	37
5.8.2 Ταμειακή Βεβαίωση.....	39
5.8.3 Με οίκοθεν βεβαίωση	40
5.9 ΑΠΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ.....	41
5.10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΕΛΩΝ	42
5.11 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	42
5.11.1 Διαδικασία για την χορήγηση άδειας παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου	42

5.12 ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 60 –ΜΕΛΕΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΈΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ	47
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	47
6.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΈΡΕΥΝΑΣ	47
6.3 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΈΡΕΥΝΑΣ	48
6.4 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 70 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	85
7.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	85
7.2 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ : ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ : ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	103

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1: ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2: ΗΛΙΚΙΑ	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3: ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4: ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ (ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ).....	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5: ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.6: ΎΠΑΡΞΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.7: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ Ο.Ε.Υ. ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ.....	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.8: ΎΠΑΡΞΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΟΥΣ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.9: ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΕΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ;.....	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.10: ΑΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΦΟΡΟΥ, ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΠ. ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ, ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΑΛΥΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΤΟ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΠΟΣΟ ΣΕ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΣΤΗΛΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΤΟΣ;..	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.11: ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΘΕΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ, ΣΤΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΜΟΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ, ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ; ...	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.12: Η ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ Η ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ Η ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ;	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.13: ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ Η ΑΡΝΗΣΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΘΥΡΟΚΟΛΛΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ;	63
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.14: ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ 40% ΤΟΥ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ;	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.15: ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 60% ΤΟΥ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ;	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.16: ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ, Η ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΟΡΙΖΕΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΕΚΑ ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΣΙ ΗΜΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ;..	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.17: ΕΑΝ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙ ΟΤΙ ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΝ ΛΟΓΟΙ ΜΕΙΩΣΗΣ Η ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΘΗΚΕ, ΣΥΝΤΑΣΣΕΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΙΚΟΣΙ ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ;.....	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.18: ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ ΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ, Η ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΟΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ;.....	69
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.19: ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ Η ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Κ.Χ ΟΤΑΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙ ΟΤΙ Ο ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΛΗΞΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟ;.....	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.20: ΕΛΕΓΧΕΤΑΙ ΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΘ' ΥΠΟΤΡΟΠΗΝ, ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ;.....	71

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.21: ΟΤΑΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙ ΓΙΑ ΤΡΙΤΗ ΦΟΡΑ Η ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΧΡΗΣΗ , ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ;	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.22: ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ;.....	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.23: ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΑΞΗΣ;.....	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.24: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.25: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	77
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.26: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.27: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.28: Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΟΔΩΝ;	80
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.29: Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΝΤΟΠΙΖΕΙ ΛΑΘΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ;	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.30: Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΡΤΙΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΜΕΝΟΣ;.....	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 6.31: Η ΥΠΑΡΞΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ/ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΣΔΙΔΕΙ/ΘΑ ΠΡΟΣΕΔΙΔΕ ΑΞΙΑ;.....	84

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.1: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.2: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	52
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.3: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	53
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.4: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.5: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ	55
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.6: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ	56
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.7: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.8: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΕΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.9: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΤΑΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΦΟΡΟΥ, ΤΕΛΟΥΣ ΚΛΠ. ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ ΑΝ ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΑΛΥΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΤΟ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΠΟΣΟ ΣΕ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΣΤΗΛΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΤΟΣ	60
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.10: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΘΕΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ, ΣΤΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΜΟΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ, ΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ	61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.11: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ Η ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ Η ΜΕ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ Η ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ.....	62
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.12: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΘΥΡΟΚΟΛΛΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ ΒΕΒΑΙΩΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ	63
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.13: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ 40% ΤΟΥ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ	65
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.14: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 60% ΤΟΥ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΟΣΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ.....	66
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.15: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΔΕΚΑ ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥ.....	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.16: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΝ ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΙΚΟΣΙ ΗΜΕΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ.....	68
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.17: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΟΣΕΩΝ	70
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.18: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ Η ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ Κ.Χ ΟΤΑΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙ ΟΤΙ Ο ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟ.....	71
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.19: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΘ' ΥΠΟΤΡΟΠΗΝ, ΑΝ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ	72
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.20: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΟΤΑΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΙ ΓΙΑ ΤΡΙΤΗ ΦΟΡΑ Η ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΧΡΗΣΗ , ΑΝ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ.....	73

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.21: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	74
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.22: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ	75
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.23: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ.....	76
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.24: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ	77
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.25: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	78
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.26: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	79
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.27: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΘΜΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	81
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.28: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΘΜΟ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΛΑΘΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	82
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.29: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ : Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΡΤΙΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΜΕΝΟΣ	83
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.30: ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΝ Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΔΙΔΕΙ ΑΞΙΑ.....	84

Εισαγωγή

Η τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί θεμελιώδη θεσμό για την ποιότητα της Δημοκρατίας. Ένας θεσμός που οργανώθηκε και αναπτύχθηκε σταδιακά με πληθώρα νομοθετημάτων που σκοπό είχαν πάντοτε τη διασφάλιση μιας καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας των Δήμων και Κοινοτήτων . Ωστόσο, οι συνεχόμενες επεμβάσεις και τροποποιήσεις στο θεσμικό πλαίσιο με ειδικούς νόμους δυσχεραίνει το έργο του εφαρμοστή δικαίου (**Αιτιολογική έκθεση νόμου 3463/2006-Υπουργείο Εσωτερικών**). Ακόμη και ο τελευταίος νόμος 3852/2010 «η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» με τον οποίο επανακαθορίστηκαν τα όρια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους, που είχε ως στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών, δημιούργησε αρκετά προβλήματα λόγω του μεγάλου του εύρους αλλά και του μεγάλου πλήθους αρμοδιοτήτων που μεταφέρθηκαν, δυσκολεύοντας τους να προσαρμοστούν στις ανάγκες του περιβάλλοντος που καλούνται να λειτουργήσουν. Επίσης, δεν επέλυσε αλλά και σε κάποιες φορές οδήγησε στην εμφάνισή φαινομένων διαφθοράς και κακοδιοίκησης, γεγονός που έρχεται σε αντιδιαστολή με την απαίτηση των πολιτών - δημοτών για μεγαλύτερη διαφάνεια και λογοδοσία αυτών που διαχειρίζονται δημόσιους πόρους και παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό (**Βασιλάκου, 2014, σελ 24-25**).

Σκοπός της Παρούσας Εργασίας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση του «εργαλείου» του εσωτερικού ελέγχου, η εφαρμογή του στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού και ειδικότερα στις διαδικασίες που διέπουν τα αντικείμενα του τμήματος εσόδων. Συγκεκριμένα δίνεται βάση στις διαδικασίες βεβαίωσης των εσόδων, της συμβιβαστικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών και την χορήγηση άδειων παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα, αλλά και στον εντοπισμό τυχόν προβλημάτων με βάση τη μελέτη διεθνών προτύπων εσωτερικού ελέγχου.

Μεθοδολογία

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού αναζητήθηκε η σχετική νομοθεσία που διέπει τα αντικείμενα του τμήματος εσόδων. Εκτός αυτού έγινε διερεύνηση και ανάγνωση βιβλίων, άρθρων, περιοδικών και εργασιών με θέματα σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο των ΟΤΑ Α΄ βαθμού. Τέλος, πραγματοποιήθηκε έρευνα για την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες που διέπουν τα έσοδα ενός ΟΤΑ Α΄ βαθμού. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο για τη συλλογή πολύτιμων στοιχείων που εστάλη στους 325 δήμους από τους οποίους ανταποκρίθηκαν οι σαράντα έξι. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό πακέτο SPSS.

Διάρθρωση της Εργασίας

Όσον αφορά στη διάρθρωση της εργασίας, αυτή χωρίζεται σε έξι κεφάλαια, τα οποία ακολουθεί το κεφάλαιο με τα συμπεράσματα της συνολικής έρευνας. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έννοια του εσωτερικού ελέγχου στους ΟΤΑ και στο ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται το νομικό πλαίσιο που διέπει τον εσωτερικό έλεγχο στο δημόσιο τομέα και στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται επισκόπηση των σημαντικότερων, ως τώρα, σχετικών ερευνών που πραγματεύονται το ρόλο του εσωτερικού ελέγχου στο δημόσιο τομέα και στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην σπουδαιότητα εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου στους Ο.Τ.Α. και παρουσιάζεται το πλαίσιο των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου για την αυτοδιοίκηση.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται το νομικό πλαίσιο που διέπει το τμήμα εσόδων ενός Δήμου. Περιγράφονται οι διαδικασίες βεβαίωσης των εσόδων, της συμβιβαστικής επίλυσης φορολογικών διαφορών και της έκδοσης της άδειας παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπέζοκαθίσματα. Γίνεται επίσης αναφορά στα κυριότερα έσοδα των Δήμων.

Το έκτο κεφάλαιο μας εισάγει στο ερευνητικό κομμάτι της παρούσας εργασίας αναλύοντας τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε όπως επίσης και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διανομή του ερωτηματολογίου.

Στον επίλογο της εργασίας, διατυπώνονται τα συμπεράσματα της διπλωματικής εργασίας όπως προκύπτουν από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας επί του εσωτερικού ελέγχου και από την ανάλυση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου. Γίνεται επίσης αναφορά στους περιορισμούς της εργασίας.

Ενώ τέλος ακολουθεί η βιβλιογραφία που περιέχει τις πηγές στα θέματα που πραγματεύεται η μελέτη, όπως επίσης και τα παραρτήματα.

Κεφάλαιο 1^ο - Θεωρητική διερεύνηση εσωτερικού ελέγχου

1.1 Εννοιολογική Προσέγγιση του Εσωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A. – Institute of Internal Auditors) ο εσωτερικός έλεγχος (internal auditing) είναι μία ανεξάρτητη και αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθά τον οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού έλεγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης. (**GG INTERNAL CODE , 2015 ΣΕΛ 5**)

Η ιδιωτική πρωτοβουλία των Η.Π.Α., C.O.S.O. (The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission) ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο «ως μια διαδικασία σχεδιασμένη και επηρεασμένη από αυτούς που είναι επιφορτισμένοι με την διακυβέρνηση, τη διοίκηση και άλλο προσωπικό, για να παρέχει λογική διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων του οργανισμού σχετικά με την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών και τη συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς».

Ο εσωτερικός έλεγχος είναι ο έλεγχος που έχει οργανωθεί μέσα στην οικονομική μονάδα και διενεργείται από υπαλλήλους της (**Μπαθρέλλου, 2007, σελ. 14**).

Αποτελεί ένα εργαλείο στα χέρια της Διοίκησης που παρεμβαίνει για να εξετάσει μία διαδικασία ή μία δραστηριότητα του οργανισμού και καταθέτει μια διάγνωση η οποία βεβαιώνει λιγότερο ή περισσότερο την καλή λειτουργία, μια πρόγνωση, με σκοπό την επαγρύπνηση των υπευθύνων και της κεντρικής διοίκησης και μια θεραπεία, που αποβλέπει στην προστασία των συμφερόντων του οργανισμού, στην αξιοπιστία των πληροφοριών, στην αποτελεσματικότητα των ενεργειών και στην ανταγωνιστικότητα (**Κυριάκου, 2006, σελ. 3**).

Ο εσωτερικός ελεγκτής ελέγχει και αξιολογεί το υφιστάμενο σύστημα εσωτερικού ελέγχου και προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή του, έτσι ώστε ο οργανισμός να επιτύχει τους στόχους του, αντιμετωπίζοντας επαρκώς τους κινδύνους που χαρακτηρίζουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται (**Αργυρόπουλος, 2011, σελ. 10**).

Ένας εσωτερικός ελεγκτής ασκώντας το ελεγκτικό του έργο πρέπει να εφαρμόζει τις αρχές της ακεραιότητας, της αντικειμενικότητας, της εμπιστευτικότητας και της επάρκειας σύμφωνα με τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας. Η ακεραιότητα προσβλέπει στο ότι οι ελεγκτές ενεργούν με εντιμότητα, με υπευθυνότητα, τηρούν τους νόμους, στηρίζονται πάντα σε πραγματικά γεγονότα και αποφεύγουν οποιαδήποτε εμπλοκή σε παράνομη δραστηριότητα. Η αντικειμενικότητα σημαίνει ότι ο εσωτερικός ελεγκτής είναι αμερόληπτος και δεν αφήνει την κρίση του να επηρεαστεί από οποιαδήποτε δραστηριότητα. Η εμπιστευτικότητα σημαίνει ότι χρησιμοποιούν με σύνεση τις πληροφορίες που αποκτούν κατά τη διενέργεια των ελέγχων και δεν τις χρησιμοποιούν ποτέ για προσωπικό τους όφελος αλλά ούτε και με τρόπο που μπορεί να βλάψουν τον ίδιο τον οργανισμό. Τέλος επάρκεια σημαίνει ότι διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρίες για να εκτελούν το έργο τους και δεν σταματούν ποτέ να προσπαθούν να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους (Εγχειρίδιο Διενέργειας Εσωτερικών Ελέγχων, 2015).

1.2 Αναγκαιότητα και Στόχοι Εσωτερικού Ελέγχου

Ο ρόλος του Εσωτερικού Έλεγχου είναι πολύ σημαντικός γιατί προσφέρει στην Διοίκηση υψηλού επιπέδου υπηρεσίες (Karagiorgos et al., 2006). Συμβουλεύει, παρέχει υποστήριξη και έγκυρη πληροφόρηση και βοηθά το ανώτερο επίπεδο διοίκησης να λάβει δύσκολες αποφάσεις για τον οργανισμό, ο οποίος εκτίθεται σε κινδύνους που προέρχονται τόσο από το εξωτερικό του περιβάλλον όσο και από το εσωτερικό του.

Η αναγκαιότητα της εφαρμογής του σε μια οικονομική μονάδα ή οργανισμό πηγάζει από τις ατέλειες της ανθρώπινης φύσης και στοχεύει στην διόρθωση τους με τον έγκαιρο εντοπισμό, τη διόρθωση των λογιστικών λαθών και την αποτροπή απατών. (Γρηγοράκος, 1989)

Ο εσωτερικός έλεγχος έχει ως στόχο να επιβάλει τη σωστή λειτουργία του φορέα σε όλους τους τομείς και ταυτόχρονα να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί (Παπαστάθης, 2003). Βασική προϋπόθεση είναι να υπάρχουν καταγεγραμμένες οι διαδικασίες, οι οποίες θα αποτελέσουν το σημείο αναφοράς για τη διενέργεια των ελέγχων.

Ο εσωτερικός έλεγχος διενεργεί ελέγχους για να διαβεβαιώσει (διαπιστώσει) την ύπαρξη του συστήματος οργάνωσης, να εξασφαλίσει τον έλεγχο για την πληρότητα,

την ακρίβεια και την αξιοπιστία των οικονομικών στοιχείων, τη συμμόρφωση με τους νόμους και τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών, την τήρηση της πολιτικής του προσωπικού των προαγωγών και των αξιολογήσεων, τον τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας των εργαζομένων με κύριο μέλημα την συνεχή βελτίωση της εικόνας του φορέα και την αποφυγή ατασθαλιών, καταχρήσεων, κλοπών και φθορών. (Δρογαλάς, 2016)

Ενώ τέλος σύμφωνα με τους Mautz & Sharaf (1961, σελ. 55) «αν δεν υπάρχει σύστημα εσωτερικού ελέγχου, τότε η πιθανότητα λαθών και παρατυπιών, πρέπει να θεωρείται κάτι παραπάνω από πιθανή».

1.3 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών το Σύστημα εσωτερικού ελέγχου (*internal control system*) είναι το σύνολο των ελεγκτικών ενεργειών (ασφαλιστικών δικλείδων) που εγκαθιδρύονται από τη διοίκηση του οργανισμού, διατρέχουν το σύνολο της δομής του, καθώς και όλες τις δραστηριότητες και διαδικασίες αυτού, και προορίζονται να παρέχουν μία λογική διασφάλιση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του. Κύριος σκοπός του Συστήματος Εσωτερικού Έλεγχου είναι να βελτιστοποιεί την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει ο οργανισμός και να ελαχιστοποιεί τους συναφείς με τις δραστηριότητες κινδύνους (**GG INTERNAL CODE , 2015**)

Με άλλα λόγια το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου περιλαμβάνει όλες εκείνες τις πολιτικές και διαδικασίες που τίθενται από έναν οργανισμό ή μία επιχείρηση έχοντας ως σκοπό να παρέχουν λογική επιβεβαίωση ότι οι στόχοι τους θα πραγματοποιηθούν οικονομικά, αποτελεσματικά και αποδοτικά. Οι πολιτικές και διαδικασίες που αναφέρονται πιο πάνω έχουν ως στόχο να διατηρήσουν την αξιοπιστία και την ακεραιότητα των πληροφοριών που κατέχουν, οφείλουν να συμμορφωθούν με τις πολιτικές, τα σχέδια, τους νόμους και τους κανονισμούς, να διαφυλάξουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, την οικονομική και αποτελεσματική χρήση των πόρων και τέλος να επιτύχουν τους επιχειρησιακούς στόχους (Κουτούπης, 2003).

Ένα Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Control System), ενδεικτικά περιλαμβάνει μία σειρά υποσυστημάτων, όπως:

- Εσωτερικό Έλεγχο (Internal Audit), ο οποίος αποτελεί μέρος του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και είναι αρμόδιος για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ίδιου του συστήματος, καθώς και των επιμέρους λειτουργιών και των κανόνων διακυβέρνησης.
- Εγκεκριμένο οργανόγραμμα της επιχείρησης σε όλα τα επίπεδα και σε πλήρη ανάπτυξη.
- Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας, όπου περιγράφονται σε γενικές οι αρμοδιότητες – καθήκοντα των αρμόδιων υπηρεσιών – θέσεις ευθύνης.
- Εγχειρίδια γραπτών διαδικασιών.
- Πλάνο δράσης στρατηγικού σχεδιασμού βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.
- Προγραμματισμό δράσης (βραχυπρόθεσμο – μακροπρόθεσμο) και απολογισμό.
- Πολιτική αγορών – προμηθειών.
- Πολιτική πωλήσεων – τιμολόγηση.
- Αξιόπιστο σύστημα “M.I.S.” με ευρύτητα επιχειρησιακού πνεύματος.
- Ασφάλεια (Safety - security) προσωπικού και περιουσιακών στοιχείων.
- Πολιτική προσωπικού.
- Διαχείριση χαρτοφυλακίου.
- Εκπαίδευση προσωπικού.
- Διαχείριση ιδίων και ξένων κεφαλαίων.
- Διαχείριση παγίων.
- Κύκλο παραγωγής προϊόντων - υπηρεσιών.
- Διαχείριση προϊόντων – υλικών.
- Κ.λ.π. (Παπαστάθης, 2015, σελ. 13)

1.4 Σκοπός Εσωτερικού Συστήματος Ελέγχου

Ένα Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου σχεδιάζεται και λειτουργεί για να διασφαλίζει την υλοποίηση των στόχων ενός οργανισμού, στα πλαίσια ενός λογικού κόστους λειτουργίας (Παπαστάθης, 2015, σελ. 15). Ενδεικτικά, αντικειμενικός σκοπός ενός Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου είναι:

- α. Να αποτελεί το απαραίτητο εργαλείο της Διοίκησης για την υλοποίηση των επιλεγμένων στρατηγικών στόχων. (**Φίλος, 2004**)
- β. Να παρέχει τη δυνατότητα εκτίμησης και μέτρησης του οικονομικού αποτελέσματος και τη σύγκριση αυτού με τους αρχικούς στόχους.
- γ. Να λειτουργεί σε πλαίσιο οργανωτικού και επιχειρησιακού πνεύματος και να στοχεύει στην κάλυψη ζωτικών αναγκών.
- δ. Να παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης και σωστής διαχείρισης των διαθέσιμων οικονομικών πόρων και μέσων. (**Κουτούπης, 2009**).
- ε. Να διέπεται από κανόνες επιχειρησιακής και επιχειρηματικής συμπεριφοράς, για τη διαχείριση του επιχειρηματικού κινδύνου, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο (**Δρογαλάς et al, 2011**) .
- στ. Να κατανέμει τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις, κατά τον πλέον άριστο τρόπο, μεταξύ των τμημάτων και των εργαζομένων.
- ζ. Να διασφαλίζει ότι οι κάθε είδους αποφάσεις και εξουσιοδοτήσεις είναι, σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και εντολές που έχουν θεσπιστεί από τη Διοίκηση. (**Παπαστάθης, 2015, σελ. 15**).

1.5 Βασικές αρχές ενός Συστήματος Εσωτερικού Έλεγχου (Σ.Ε.Ε.)

Ένα Σ.Ε.Ε. είναι αποτελεσματικό όταν βασίζεται σε ένα αξιόπιστο οργανωτικό πλαίσιο λειτουργιών και όταν καθορίζεται από ένα πλέγμα διοικητικών αρχών, όπως:

Θέσπιση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (Υ.Ε.Ε.)

Για τη σωστή, αντικειμενική και γρήγορη πληροφόρηση η Διοίκηση θα πρέπει να θεσπίσει ανεξάρτητη Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit), που να υπάγεται απευθείας στην ίδια τη Διοίκηση, με την ανάλογη υποστήριξη.

Στελέχωση

Η κατάλληλη στελέχωση από εξειδικευμένο προσωπικό.

Αποκέντρωση της διοίκησης

Παραχώρηση δηλαδή περισσότερων αρμοδιοτήτων και ευθυνών σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα, καθώς και αξιολόγηση των ενεργειών και μέτρηση του αποτελέσματος – απόδοσης σε επίπεδο διοικητικών οργάνων και τμημάτων.

Διαχωρισμός καθηκόντων και ευθυνών

Είναι ανάγκη να υπάρχει σαφής διαχωρισμός καθηκόντων και ευθυνών σε όλα τα επίπεδα.

Τεκμηρίωση γεγονότων και συναλλαγών

Κάθε συναλλαγή και γενικά κάθε δραστηριότητα θα πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε: να καθορίζονται οι ευθύνες για εγκρίσεις, οι διαδικασίες για τον προληπτικό έλεγχο από κάθε συναλλαγή και να μειώνεται η πιθανότητα λάθους.

Έγκαιρη και τακτική ενημέρωση

Άμεση και αποτελεσματική ενημέρωση από τη Διοίκηση σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα, καθώς και σε όλα τα θέματα λειτουργίας του οργανισμού, και ιδιαίτερα σε θέματα που άπτονται της στρατηγικής και πολιτικής.

Έκταση του ελέγχου ανάλογα με τον κίνδυνο

Ο σχεδιασμός του Εσωτερικού Ελέγχου και η έκτασή του πρέπει να ανταποκρίνεται στο μέγεθος, στη φύση, στη δραστηριότητα και στον κίνδυνο που είναι εκτεθειμένος ο φορέας. Έτσι, το κόστος του ελέγχου πρέπει να είναι ανάλογο με τα οφέλη. Για αυτό μία Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, πριν από το σχεδιασμό της, θα πρέπει να προσεγγίζει το κόστος και το όφελος που θα προκύψει από μια ελεγκτική διαδικασία. Ανάλογος έλεγχος (Control), δίχως υψηλό κόστος θα πρέπει να γίνεται από όλα τα τμήματα που αφορούν τις δραστηριότητές τους. (Παπαστάθης, 2015, σελ. 16).

1.6 Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου

Όσοι πραγματοποιούν εσωτερικό έλεγχο σωστό είναι να ακολουθούν τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, τα οποία είναι έγκυρα και γενικώς αποδεχτά σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο καθορίζοντας τη φύση, την έκταση και τον σκοπό της υπηρεσίας του εσωτερικού ελέγχου (Καζάντζης, 2006) . Σκοπός των προτύπων είναι :

1. Να σκιαγραφήσουν τις βασικές αρχές που αντιπροσωπεύουν την ενδεικνυόμενη πρακτική του εσωτερικού ελέγχου
2. Να παράσχουν ένα πλαίσιο για την εφαρμογή και προώθηση ενός ευρέος φάσματος προστιθέμενης αξίας υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου
3. Να εγκαθιδρύσουν τη βάση για την αξιολόγηση της απόδοσης του εσωτερικού ελέγχου.
4. Να προωθήσουν τις βελτιωμένες οργανωσιακές διαδικασίες και λειτουργίες
(Ναζίρη, 2016) »

Τα πρότυπα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Πρότυπα Χαρακτηριστικών Ιδιοτήτων (*Attribute Standards - Σειρά 1000*) τα οποία περιγράφουν τα χαρακτηριστικά των οργανισμών και των προσώπων που ασκούν εσωτερικό έλεγχο.
2. Πρότυπα Απόδοσης (*Performance Standards - Σειρά 2000*), τα οποία περιγράφουν τη φύση των δραστηριοτήτων του Εσωτερικού Ελέγχου και παρέχουν κριτήρια βάσει των οποίων μπορεί να αξιολογηθεί η απόδοση του Εσωτερικού Ελέγχου.
3. Πρότυπα Εφαρμογής (*Implementation Standards*), τα οποία εξειδικεύουν τις δύο πρώτες κατηγορίες Προτύπων σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας (π.χ. Έλεγχος Συμμόρφωσης, Έλεγχος Απάτης κ.λ.π.). **(Αργυρόπουλος, 2011, σελ 11 - 12)**

Κεφάλαιο 2ο – Νομικό πλαίσιο που διέπει τον Εσωτερικό Έλεγχο

2.1 Για τον Δημόσιο Τομέα

Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση είναι πολύ σημαντικός και αυτό φαίνεται και από τις προσπάθειες που γίνονται για την καθιέρωση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους φορείς και υπηρεσίες του Δημοσίου τομέα.

Η νομοθεσία στην Ελλάδα τον εγκατέστησε ήδη από το 2000 (ΦΕΚ Β'1487 /6.12.2000) της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τις εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρείες) όπου στο άρθρο 12 ορίζεται ότι: *«κάθε εισηγμένη εταιρεία στο Χ.Α.Α. οφείλει να διαθέτει τμήμα εσωτερικού ελέγχου το οποίο θα παρακολουθεί τη λειτουργία της εταιρείας και θα ενημερώνει εγγράφως, σε τακτά χρονικά διαστήματα το ΔΣ. για την εφαρμογή του κανονισμού εσωτερικής λειτουργίας».*

Στη συνέχεια έχουμε τον πρώτο Νόμο 3016/2002 (ΦΕΚ Α' 110 /17.5.2002) που καθιερώνει και υποχρεώνει τον εσωτερικό έλεγχο σε κάθε εισηγμένη εταιρεία.

Με το Νόμο 3429/2005 (ΦΕΚ Α' 314 / 27.12.2005) υποχρεώνονται όλες οι ΔΕΚΟ να οργανώσουν υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου.

Ακολουθούν οι νόμοι 3492/2006 (ΦΕΚ Α' 210 / 5.10.2006) *«Οργάνωση συστήματος εσωτερικού ελέγχου για την διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις»* και 3871/2010 (ΦΕΚ Α' 141 / 17.8.2010)) προβλέπεται η εφαρμογή εσωτερικού ελέγχου σε όλο το Δημόσιο τομέα ώστε να μειωθεί η σπατάλη και να αυξηθεί η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του.

Τέλος με τους νόμους 4081/2012 *«Περιστολή Δημοσίων δαπανών, Ρυθμίσεις θεμάτων δημοσιονομικών ελέγχων και άλλες διατάξεις»* και 4270/2014 άρθρο 168 με εφαρμογή από 01-01-2015 ο Εσωτερικός Έλεγχος διενεργείται σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ανατίθεται στις Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου υπό την γενική καθοδήγηση και εποπτεία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. (Ναζίρη, 2016, σελ. 2)

2.2 Για τους ΟΤΑ

Μέχρι τη δεκαετία του 1980 ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν περιορισμένος όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχου των δημοσίων δαπανών. Ωστόσο, η μεταφορά αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ και η ανάπτυξη της οικονομικής τους δραστηριότητας οδήγησε στην αύξηση των δαπανών τους, καθώς και στη δημιουργία ανάγκης συστήματος ελέγχου αυτών. **(Σαββαΐδου, 2009, σελ. 325)**

Στη συνέχεια ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (ν. 3463/2006) στα άρθρα 148 – 154 (Φ.Ε.Κ. 114Α΄/8.6.2006, Κύρωση του κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) ρύθμισε τα θέματα εποπτείας των ΟΤΑ.

Για να φτάσουμε στο Νόμο 3852/2010 – πρόγραμμα Καλλικράτης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και με τον οποίο θεσμοθετείται ο ρόλος του ελεγκτή νομιμότητας και των αυτοτελών υπηρεσιών εποπτείας των Ο.Τ.Α., διαμορφώνεται έτσι το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου των Ο.Τ.Α., με στόχο την εποπτεία και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των δήμων **(Αλεξίου, Κατσούρη, Σελ 5-6)**.

Κεφάλαιο 3ο – Επισκόπηση ερευνών για τον Εσωτερικό Έλεγχο

3.1 Εισαγωγικές Επισημάνσεις

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον ερευνητικό πεδίο που μπορούμε να το διαπιστώσουμε από το μεγάλο αριθμό ερευνών που σκοπό έχουν την ανάλυση της σημασίας και την διερεύνηση του ρόλου του στο δημόσιο τομέα. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται ορισμένες από τις πιο σημαντικές μελέτες που έχουν διενεργηθεί.

3.1.1 Έρευνες για Δημόσιο Τομέα και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Έρευνες δείχνουν ότι μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα οι εσωτερικοί ελεγκτές ασχολούνταν με τους ελέγχους λογιστικών βιβλίων και την εύρεση οικονομικών λαθών και ατασθαλιών. Το 1941 στην Νέα Υόρκη ιδρύεται για πρώτη φορά το Ινστιτούτο εσωτερικών ελεγκτών (Institute of Internal Auditors – ΙΙΑ) για να παρέχει ανεξάρτητες εκτιμήσεις για όλες τις δραστηριότητες ενός οργανισμού αλλά και συμβουλές στις διοικήσεις τους.

Σύμφωνα με τον **Almutairi (2000)** ο έλεγχος είναι ένας βασικός φύλακας της δημόσιας διαχείρισης. Αρχικά αναπτύχθηκε ως τύπος συμμόρφωσης και χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Έπειτα οι **Md Ali et al (2003)** σε έρευνα για τον εσωτερικό έλεγχο στις τοπικές κυβερνήσεις της Μαλαισίας ανακαλύπτουν ότι ο εσωτερικός έλεγχος αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες κατά την εφαρμογή του. Η έρευνα βασίζεται σε προσωπικές ή δια τηλεφώνου συνεντεύξεις με 35 εσωτερικούς ελεγκτές κρατικών ή τοπικών ελεγκτικών σωμάτων, οι οποίες δείχνουν ότι οι δυσκολίες προέρχονται από την εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς, την έλλειψη λογοδοσίας και την αδιαφορία της πολιτικής εξουσίας για τις ελεγκτικές διαδικασίες. Ωστόσο κρίνουν απαραίτητη την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου ως χρήσιμο εργαλείο για την βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης της Χώρας βασιζόμενη στη διαφάνεια και στην λογοδοσία.

Σύμφωνα με τους **Baltaci and Yilmaz**, σε έρευνα σχετική με την σημασία του εσωτερικού έλεγχου στις τοπικές κυβερνήσεις παγκοσμίως, αναφέρουν ότι η πλειοψηφία των χωρών εφαρμόζει συστήματα εσωτερικού ελέγχου, αν και αυτά διαφέρουν από χώρα σε χώρα, ανάλογα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και ότι αυτά εξασφαλίζουν την συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, βοηθούν στην βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενισχύουν την λογοδοσία και την αποτελεσματικότητα των δράσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης. (**Baltaci and Yilmaz 2006 , σελ.15)**

Έρευνες που έγιναν για να διαπιστώσουν αν εφαρμόζεται ο εσωτερικός έλεγχος στη τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδας, έδειξαν πως οι Ο.Τ.Α. δεν διαθέτουν αυτοτελή υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου όπως ορίζει ο 3852/2010 ή ακόμα και αν έχουν φροντίσει να την συμπεριλάβουν στο οργανόγραμμά τους, αυτή ουσιαστικά δεν λειτουργεί αφού δεν διαθέτει καθόλου προσωπικό, ή το προσωπικό που διαθέτει δεν διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις. (**Φουστανάκης , 2011, σελ 76**).

Οι **Babatundea και Dandago** (2014) διερευνούν τις επιπτώσεις από την έλλειψη συστήματος εσωτερικού ελέγχου στην διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων στην Νιγηρία μέσω στατιστικής επεξεργασίας ενός δείγματος 228 δημόσιων επενδυτικών κεφαλαίων. Διαπιστώνουν ότι στο 52% των επενδυτικών προγραμμάτων δεν εφαρμόζει το εργαλείο του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης από την έρευνα εξάγεται το συμπέρασμα ότι η έλλειψη του εσωτερικού ελέγχου οδηγεί σε κακή διαχείριση και σπατάλη του δημόσιου χρήματος ενώ η εφαρμογή ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου θα ήταν προς το συμφέρον όλων των πολιτών

Στη συνέχεια από την διεθνή μελέτη που διενέργησε ο **Tolga Usluer** (2015) αναφορικά με τη «Σχέση μεταξύ των τοπικών πολιτισμικών διαφορών και της αποτελεσματικότητας του Εσωτερικού Ελέγχου», στην οποία συμμετείχαν 198 Εσωτερικοί Ελεγκτές από 45 χώρες, βρέθηκε πως οι εργαζόμενοι που είναι χαμηλότερα ιεραρχικά τείνουν να μη διαφωνούν με τις απόψεις όσων βρίσκονται ανώτερα ιεραρχικά. Σ' αυτήν την περίπτωση, προφανώς, μειώνεται η ανεξαρτησία και η αποτελεσματικότητα της Μονάδας και ότι η εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου και αυτοβελτίωσης της ποιότητας του παραγόμενου ελεγκτικού έργου (Quality Assurance and Improvement Program) επιφέρει σημαντική αύξηση της αποτελεσματικότητας της Μονάδας.

Την ίδια χρονιά οι **Cioban et al.** (2015) σε έρευνα τους προσπαθούν να εντοπίσουν τους λόγους για τους οποίους ο εσωτερικός έλεγχος δεν λειτουργεί σωστά, τα

τελευταία χρόνια στο δημόσιο τομέα της Ρουμανίας. Για την μελέτη τους χρησιμοποιούν πληροφορίες που λαμβάνουν από τις δημόσιες εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώνουν ότι υπάρχουν πολλές ελλείψεις στο επίπεδο των εσωτερικών ελέγχων που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην λανθασμένη διαχείριση του από το ανθρώπινο δυναμικό. Καταλήγουν όμως στο συμπέρασμα ότι η ανάλυση των κινδύνων που προέρχονται από το προσωπικό θα αυξήσει την ποιότητα των ελεγκτικών διαδικασιών η οποία θα οδηγήσει σε περισσότερη διαφάνεια στην χρήση των δημόσιων πόρων και στην καλύτερη οργάνωση του δημόσιου τομέα.

Σε πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη για την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου στη τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδας, διαπιστώθηκε πως από τους 325 Δήμους που αποτελούν την Διοικητική Διάρθρωση της Ελλάδος από το 2011 με τον Καλλικράτη μόνο 3, έχουν συστήσει αυτοτελή υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό μικρότερο του 1 % (Ναζίρη, 2016, σελ. 13).

Κεφάλαιο 4ο –Εσωτερικός Έλεγχος των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού

4.1 Γενικές Επισημάνσεις

Λαμβάνοντας υπόψη και την οικονομική κατάσταση, κρίνεται αναγκαία για τη χώρα όσο και τους πολίτες, η βελτίωση της οργανωτικής και λειτουργικής ικανότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως η υιοθέτηση των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της λογοδοσίας, της αποτελεσματικής διοίκησης, της απλούστευσης των διαδικασιών και της ορθολογικής διαχείρισης των δημοτικών πόρων, θέτοντας η ίδια πρότυπα ποιότητας και κυρίως εφαρμόζοντας διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου. **(Κατσούλης, 2016).**

Συγχρόνως με τον εσωτερικό έλεγχο θωρακίζονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης από τις απάτες και τις ατασθαλίες. Παράλληλα προστατεύονται τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών και τέλος βελτιώνονται και εκσυγχρονίζονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες και τους υπόλοιπους φορείς , προσδίδοντας τους μεγαλύτερη αξία . **(Δρογαλάς, 2010, σελ. 24).**

Χρειάζεται επίσης να σημειωθεί ότι στην τοπική αυτοδιοίκηση η συμπερίληψη δομών εσωτερικού ελέγχου είναι αντικείμενο που περιγράφεται στο πλαίσιο της σύνταξης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Δήμων και Περιφερειών και προσδιορίζονται με το Ν. 3852/2010 ως αυτοτελείς οργανωτικές μονάδες που επιφορτίζονται με την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου σε συνδυασμό με την εφαρμογή συστημάτων προτυποποίησης των διοικητικών διαδικασιών, αξιοποιώντας τα διεθνή πρότυπα.

4.2 Φαινόμενα Κακοδιαχείρισης και Διαφθοράς στη Τοπική

Αυτοδιοίκηση

Είναι γεγονός ότι πολλές χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο υποφέρουν από τη βαθιά ριζωμένη διαφθορά που εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη, υπονομεύει τη δημοκρατία και βλάπτει την κοινωνική δικαιοσύνη και το κράτος δικαίου. Πράγματι σε έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την καταπολέμηση της διαφθοράς επισημαίνεται ότι η διαφθορά ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την οικονομία και την κοινωνία στο σύνολό της. Βέβαια οι μηχανισμοί ελέγχου διαδραματίζουν σημαντικό

ρόλο τόσο για την πρόληψη όσο και για τον εντοπισμό της διαφθοράς, σε δημόσιους οργανισμούς και τοπικές κυβερνήσεις. Οι έρευνες όμως δείχνουν ότι σε πολλά κράτη μέλη, ανάμεσα τους και η Ελλάδα, οι εσωτερικοί έλεγχοι σε ολόκληρη τη χώρα και ιδίως σε τοπικό επίπεδο είναι ελλιπείς και μη συντονισμένοι γι αυτό κρίνουν απαραίτητη την ενίσχυση τους, η οποία σε συνδυασμό με ισχυρές πολιτικές πρόληψης, θα επιφέρουν απτά και βιώσιμα αποτελέσματα κατά της διαφθοράς. **(Εκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, 2014)**

Επιπλέον διάφορες εκθέσεις του Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης 2012 ή της γραμμής καταγγελιών της Διεθνούς Διαφάνειας Ελλάδας 2013-2014 δείχνουν ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έρχεται σε ποσοστά πρώτη στη χώρα μας σε ότι αφορά τις καταγγελίες για φαινόμενα διαφθοράς, που αφορούν κυρίως την αδιαφάνεια διαγωνισμών, προσλήψεων, προμηθειών, κακές υπηρεσίες, κακοδιαχείριση και ευνοιοκρατίας.

Ακόμα σε ομιλία Κυρίου Ρακιντζή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης αναφέρεται ότι ο μεγάλος αριθμός των ΟΤΑ Α' βαθμού και των επιχειρήσεών τους οδήγησαν σε κατασπατάληση και διασπάθιση του δημόσιου χρήματος κρίνοντας επιτακτική τη θέσπιση ενός πιο αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου.

4.3 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου στους Ο.Τ.Α.

Σύμφωνα με τον Κουτούπη (2015) τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου των ΟΤΑ έχουν σκοπό να προστατεύουν τα περιουσιακά στοιχεία τους, να εξασφαλίζουν οικονομική, αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των πόρων τους, να εξασφαλίζουν την ακρίβεια, ορθότητα και πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων τους, να συμμορφώνονται με τους νόμους, τις εγκυκλίους και τις άλλες οδηγίες του κράτους.

Επιπλέον ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου εκτός από το να παρέχει ασφαλή πληροφόρηση στην Διοίκηση, διασφαλίζει την επιβίωση ενός Οργανισμού αναλαμβάνοντας συγκεκριμένες υποχρεώσεις και σημαντικούς επιχειρησιακούς κινδύνους (Ο κίνδυνος μπορεί να ορισθεί ως ο συνδυασμός της πιθανότητας ενός γεγονότος και των συνεπειών του), τους οποίους έχει τη δυνατότητα να τους αξιολογήσει και να τους διαχειριστεί. **(Φουστανάκης, 2011, σελ 57)**

Πιο συγκεκριμένα με την διαχείριση των κινδύνων εννοούμε τον κεντρικό πυρήνα της διαχείρισης της στρατηγικής κάθε οργανισμού. Είναι η διεργασία με την οποία οι

οργανισμοί προσεγγίζουν μεθοδικά τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους ταξινομώντας τα οφέλη και τις απειλές όλων εκείνων των παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν τον οργανισμό, αυξάνοντας την πιθανότητα επιτυχίας, και μειώνοντας την πιθανότητα αποτυχίας και την αβεβαιότητα επίτευξης των συνολικών στόχων του οργανισμού. **(Kyriazoglou et al, 2007, σελ. 4)**

Αξίζει, επιπλέον ν' αναφερθούμε ότι ο Κουτούπης προσδιορίζει ως πιο σημαντικούς κινδύνους των ΟΤΑ τους κινδύνους που προέρχονται από την μη επαρκή ικανοποίηση των δημοτών, από τη μη κατάλληλη στελέχωση των ΟΤΑ, τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και άλλες σχετικές ρυθμίσεις, χρηματοοικονομικούς κινδύνους, κινδύνους Επικοινωνίας και κινδύνους Ακεραιότητας **(Κουτούπης, 2009, σελ. 315-316).**

Από όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η συμβουλή των Εσωτερικών Ελεγκτών στη διαχείριση του κινδύνου, προέρχεται μέσω της επαρκούς αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικών Ελέγχων. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές για να προσθέτουν συνεχώς αξία θα πρέπει να εστιάζουν περισσότερο την προσοχή τους σε κινδύνους στρατηγικής σημασίας και όχι μόνο στη συμμόρφωση. **(Παπασταθης, 2015 σελ 34 : Reuters)**

Κεφάλαιο 5ο – Έσοδα Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού

5.1 Εισαγωγικές Επισημάνσεις

Δεδομένης της οικονομικής κρίσης που έχει μειώσει δραστικά τους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ, οι τελευταίοι καλούνται να βρουν νέους τρόπους χρηματοδότησης για να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη τους και να επιτύχουν τους στόχους τους **(Γκέκας, 2016, σελ. 226-227)**. Κατά συνέπεια να πρέπει να οργανώσουν αποτελεσματικούς εσωτερικούς μηχανισμούς λειτουργίας και διαφανείς διαδικασίες για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα με οικονομικότερη και αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων τους. **(Κουτούπης, 2015, σελ. 47-48)**

Ένας σημαντικός τομέας των Ο.Τ.Α. στον οποίο πρέπει να πραγματοποιούνται με αποτελεσματικό τρόπο οι λειτουργίες του, αποτελούν τα έσοδα του. Βασικό στοιχείο στην επιτυχία ορθής υλοποίησής τους αποτελεί και το νομοθετικό πλαίσιο βάσει του οποίου πραγματοποιούνται.

Τα έσοδα διέπονται καταρχήν από τις διατάξεις του Β.Δ. 24-9/20-10-1958 όπως συμπληρώθηκε από το Ν.Δ. 318/1969, καθώς και από μια σειρά άλλων νόμων, με τους οποίους θεσμοθετήθηκαν νέα έσοδα (Ν. 1080/80 δημοτικός φόρος, Ν. 1828/89 δυνητικά τέλη, Ν. 2130/93 ΤΑΠ κλπ). Δεν υπάρχει κωδικοποίηση της νομοθεσίας και η ύπαρξη πλήθους νομοθετημάτων που διέπουν τα έσοδα δημιουργεί ένα πολύπλοκο πλέγμα που δυσχεραίνει τη λειτουργία των υπηρεσιών. Το σημαντικότερο μέρος των δημοτικών εσόδων στηρίζεται σε θεσμικό πλαίσιο απαρχαιωμένο, ασταθές και σαθρό, προβληματικό, διάτρητο και τελικά εντελώς πρόσφορο για τη δημιουργία θυλάκων διαφθοράς, στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης **(Συνήγορος του Πολίτη, 2006, σελ 6)** . Η ανάγκη εκσυγχρονισμού του αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε οι δήμοι να λειτουργούν σε ένα νέο πλαίσιο το οποίο θα έχει ως κύρια χαρακτηριστικά την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια **(Βασσάλας, 2010, σελ. 54)**.

5.2 Το τμήμα Εσόδων

Το τμήμα εσόδων ανήκει στην Διεύθυνση των Οικονομικών Υπηρεσιών. Σε κάθε Δήμο η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών διαιρείται ανάλογα με τις ανάγκες και τα αντικείμενα σε ειδικές υπηρεσίες και τμήματα, στα οποία κατανέμονται οι αρμοδιότητες της σύμφωνα με το νόμο και τα όσα καθορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) κάθε Ο.Τ.Α. Αναλυτικότερα, η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών εκτός από το τμήμα Εσόδων, περιλαμβάνει τα παρακάτω τμήματα, τα οποία λειτουργούν υπό τη διεύθυνση και τον έλεγχο του Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου:

Α. Γραμματεία Διεύθυνσης,

Β. Τμήμα Λογιστηρίου,

Γ. Τμήμα Ταμειακής Υπηρεσίας

και είναι αρμόδια υπηρεσιακά όργανα για όλες τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του Δημάρχου που αφορούν την οικονομική διοίκηση, τη διαχείριση και το λογιστικό των Δήμων.

5.3 Αντικείμενο του τμήματος Εσόδων

Το τμήμα εσόδων, έχει ως γενικό αντικείμενο τον έλεγχο και τήρηση των διαδικασιών κατηγοριοποίησης και βεβαίωσης των κάθε φύσεως εσόδων του Δήμου με βεβαιωτικούς καταλόγους, με ταμειακή βεβαίωση και οίκοθεν .

Τα έσοδα αυτά (οφειλές) προκύπτουν από:

- 1) έρευνα και καταγραφή της ίδιας της υπηρεσίας,
- 2) υποβολή στοιχείων από άλλες υπηρεσίες του Δήμου ή Δημοσίου,
- 3) αιτήσεις-δηλώσεις ενδιαφερομένων πολιτών.

5.4 Αρμοδιότητες του τμήματος Εσόδων

- Συγκεντρώνει και ελέγχει αιτήσεις και παραστατικά – δικαιολογητικά για κάθε είδος εσόδου
- Συντάσσει χρηματικούς καταλόγους, ανά έτος, για κάθε είδος εσόδου
- Αποστέλλει ατομικές ειδοποιήσεις στους οφειλότες
- Διενεργεί διορθώσεις, μεταβολές κλπ.
- Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο και στην Οικονομική επιτροπή για οποιοδήποτε θέμα απαιτείται απόφαση δημοτικού οργάνου (αύξηση τελών, μείωση, ρύθμιση ή διαγραφή οφειλής)
- Εκτελεί κάθε προπαρασκευαστική εργασία που αφορά στη διαγραφή βεβαιωθέντων ή αχρεωστήτως εισπραχθέντων φόρων, τελών ή δικαιωμάτων και προβαίνει στην κατάρτιση των οικείων πινάκων διαγραφής ή επιστροφής.
- Παρακολουθεί και εφαρμόζει τη σχετική νομοθεσία, εγκυκλίους, τροποποιήσεις, νέες ρυθμίσεις, αποφάσεις δημοτικών οργάνων κλπ.
- Τηρεί αρχείο και έχει αλληλογραφία με πολίτες και υπηρεσίες.
- Συνεργάζεται με κάθε μέσο με τις υπηρεσίες του Δήμου και με άλλες για τη συγκέντρωση των απαιτούμενων στοιχείων και ιδιαίτερα με την Ταμειακή Υπηρεσία του Δήμου για την είσπραξη των εσόδων
- Παρέχει στη Νομική Υπηρεσία του Δήμου και στην Επιτροπή Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών στοιχεία για την εξέταση ενστάσεων ή προσφυγών και την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου
- οριστικοποίηση των βεβαιωτικών καταλόγων, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών, για την εκτέλεση των αντίστοιχων εισπράξεων
- βεβαιώνει τα πρόστιμα από κάθε είδους παραβάσεις διατάξεων και κανονισμούς, σε συνεργασία με την Δημοτική και Ελληνική Αστυνομία
- αξιοποίηση όλων των πιθανών πηγών εσόδων
- εξασφάλιση της λειτουργίας της σταθεροποίησης για την αποφυγή των χρονικών καθυστερήσεων των εσόδων και γενικότερα της φοροδιαφυγής.
- Ασκεί κάθε άλλη εργασία που έχει σχέση με τα αντικείμενα του Τμήματος.

5.5 Η έννοια των εσόδων

Σύμφωνα με την γενική λογιστική: Έσοδο είναι κάθε αγαθό ή δικαίωμα που αποκτάται από κάποια απόδοση, εκμετάλλευση ή παροχή υπηρεσίας έναντι κάποιας αντιπαροχής (**Καλλιαντάσης Γ. 2011**).

5.6 Η διάκριση των εσόδων του Δήμου

Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (Ν.3463/2006) στο άρθρο 157 διακρίνει τα έσοδα των δήμων σε τακτικά και έκτακτα.

Τακτικά αυτά που προέρχονται:

- Από θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους.
- Από τα εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας.
- Από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα.
- Από φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές και
- από τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές

Έκτακτα έσοδα είναι αυτά που προέρχονται:

- Από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες.
- Από διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων.
- Από συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος.
- Από τα κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και
- Από κάθε άλλη πηγή.

Με βάση τον προορισμό τους τα έσοδα διακρίνονται σε α) έσοδα που προορίζονται για επενδύσεις και β) λοιπά έσοδα (άρθρ. 157 παρ. 2 του Κ.Δ.Κ. σε συνδυασμό με ΚΥΑ 7028/04). (**Κ.Κ. Νικολόπουλος, 2006, σελ.71**)

5.7 Τα κυριότερα έσοδα των Δήμων

- Τέλη και Φόρους Καθαριότητας, Φωτισμού Ακινήτων
- Τέλη Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.)
- Τέλη Διαφήμισης
- Τέλη Κατάληψης Κοινοχρήστων Χώρων
- Τέλη διαμονής παρεπιδημούντων

- Τέλη επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων
- Τέλη και δικαιώματα χρήσεως κτημάτων, έργων και υπηρεσιών
- Αντίτιμο Ρυμοτομίας ή Προσκύρωσης εδαφικών εκτάσεων
- Εισφορά σε χρήμα Σχεδίου Πόλης & Μετατροπή εισφοράς γης σε χρήμα
- Παράβολα για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος
- Πρόστιμα, σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, όταν δεν έχουν δηλωθεί νόμιμα και
- Πρόστιμα που επιβάλλονται και βεβαιώνονται αυτοτελώς για παράνομες πράξεις:
 - ο παραβάσεις Κ.Ο.Κ. (κλήσεις Τροχαίας κλπ.)
 - ο παραβάσεις Γ.Ο.Κ. (αυθαίρετες πολεοδομικές κατασκευές)
 - ο παράνομες υπαίθριες διαφημίσεις
 - ο παράνομες καταλήψεις κοινοχρήστων χώρων

5.8 Βεβαίωση Εσόδων

Η βεβαίωση των εσόδων είναι πολύ σημαντική καθώς και η παράλειψη βεβαίωσης των νομοθετημένων δημοτικών εσόδων δημιουργεί ισόποσο διαχειριστικό έλλειμμα σε βάρος των υπολόγων, αφού ματαιώνει τη δυνατότητα είσπραξης των προβλεπόμενων εσόδων **(Θεοδώρου, 2015)**.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Β.Δ. 17-5/15-6-1959 ως βεβαίωση εσόδων νοείται η κατά την κείμενη νομοθεσία εκκαθάριση της απαίτησης του Δήμου και ο προσδιορισμός του ποσού αυτής, το πρόσωπο του οφειλέτη, το είδος του εσόδου και της αιτίας για την οποία οφείλεται. Η βεβαίωση των εσόδων μπορεί να γίνει είτε με βεβαιωτικό κατάλογο ή μέσω της «ταμειακής βεβαίωσης», είτε με οίκοθεν βεβαίωση. **(Σαββαΐδου, 2009, σελ 179)**

5.8.1 Βεβαίωση με βεβαιωτικό κατάλογο.

Η διαδικασία και τα όργανα βεβαίωσης των δημοτικών εσόδων ορίζονται από τις διατάξεις του ΝΔ 318/69, των παρ. 1-5 του άρθρου 4 του ΒΔ της 17/5-15/6/1959 και των άρθρων 70 και 71 του ΒΔ 24/9-20/10/1958. Στην περίπτωση αυτή γίνεται εκκαθάριση του εισπρακτέου ποσού με βάση τον τίτλο βεβαίωσης που έχει στη διάθεσή της η υπηρεσία. Συντελείται με την έκδοση του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής του χρηματικού καταλόγου και την καταχώρησή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων του ταμείου.

Τίτλοι βεβαίωσης εσόδων

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Β.Δ. 17-5/15-6-1959 σαν τίτλος βεβαίωσης νοείται κάθε έγγραφο που αποδεικνύει ή απλά βεβαιώνει την οφειλή προς το Δήμο. Έγγραφα που αποτελούν τίτλους βεβαίωσης είναι: οι οριστικές και τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, οι πειθαρχικές αποφάσεις, οι καταλογιστικές αποφάσεις του Ελεγκτικού συνεδρίου, οι καταλογιστικές αποφάσεις των αρμοδίων δημόσιων, δημοτικών αρχών που εκδίδονται κατά τη νόμιμη διαδικασία, οι δηλώσεις των φορολογούμενων και οι φορολογικοί κατάλογοι που καταρτίζονται από τις υπηρεσίες ή τα δημοτικά όργανα που είναι αρμόδια για τη βεβαίωση του εσόδου στο οποίο αυτοί αφορούν, οι χρεωστικές ομολογίες κάθε φύσεως οφειλετών του Δήμου και τα κηρυσσόμενα από το νόμο διοικητικώς εκτελεστά πρωτόκολλα.

Διαδικασία βεβαίωσης χρηματικών καταλόγων

Για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος (άρθρο 4 παρ. 5 ΒΔ 17/5-15/6/1959, άρθρο 55 παρ. 1 ΠΔ 16/89). Αν πρόκειται να βεβαιωθούν έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη, συντάσσεται ένας χρηματικός κατάλογος στον οποίο αναλύεται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό σε ξεχωριστή στήλη για κάθε έτος.

Το περιεχόμενο των βεβαιωτικών καταλόγων περιγράφεται από τις διατάξεις του άρθρου 55 του ΠΔ 16/89, σύμφωνα με τις οποίες κάθε τίτλος εισπραξης πρέπει να περιέχει :

- τον τίτλο της αρχής που τον συνέταξε
- τον αριθμό του τίτλου εισπραξης
- την αρμόδια υπηρεσία που βεβαιώνει τον κατάλογο,

- Επώνυμο, όνομα , πατρώνυμο
- Α.Φ.Μ.
- Επάγγελμα
- Ακριβή διεύθυνση επαγγέλματος ή κατοικίας
- το είδος του εσόδου και το οφειλόμενο ποσό σε ακέραιες μονάδες, τον αριθμό των δόσεων.

Οι χρηματικοί κατάλογοι συντάσσονται σε τρία αντίτυπα, υπογράφονται από το δήμαρχο, τον προϊστάμενο της αρμόδιας για τη βεβαίωση υπηρεσίας και τον υπάλληλο που τους συντάσσει. Η εγγραφή στους βεβαιωτικούς καταλόγους είναι οριστική. Μεταγενέστερη συμπληρωματική εγγραφή για το ίδιο οικονομικό έτος δεν επιτρέπεται.

Απόσπασμα του βεβαιωτικού καταλόγου

Κοινοποιείται στους οφειλέτες εάν το ποσό που βεβαιώθηκε υπερβαίνει τα 29,35 €. Η κοινοποίηση του αποσπάσματος στον οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Συγκεκριμένα, η επίδοση γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο, στον τόπο κατοικίας ή εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του οφειλέτη, και σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης παραλαβής γίνεται θυροκόλληση παρουσία ενός μάρτυρα στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας, όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά περίπτωση, το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου. Για κάθε επίδοση συντάσσεται έκθεση και υπογράφεται από αυτόν που επιδίδει και αυτόν που παραλαμβάνει το έγγραφο καθώς και από το μάρτυρα, αν ο παραλήπτης αρνείται ή αδυνατεί να υπογράψει.

Οι ανωτέρω επιδόσεις μπορούν να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον τα προς επίδοση έγγραφα φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή. Τα προς επίδοση έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα, θεωρείται ότι επιδόθηκαν, εφόσον επιστραφεί στο δήμο από τον παραλήπτη ηλεκτρονική αποδείξη, η οποία φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.

Ταυτόχρονα με την κοινοποίηση των αποσπασμάτων, οι οφειλέτες καλούνται εγγράφως να ασκήσουν μέσα σε 30ήμερη ανατρεπτική προθεσμία τα ένδικα μέσα κατά της εγγραφής.

Η εγγραφή στο βεβαιωτικό κατάλογο γίνεται οριστική μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής. Συνεπώς, πριν παρέλθει η προθεσμία αυτή ή χωρίς να γίνει κοινοποίηση του αποσπάσματος, δεν υφίσταται «νόμιμος τίτλος είσπραξης» και δεν μπορεί να βεβαιωθεί ταμειακά το χρέος.

Ένδικα μέσα

Οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις που εκδίδονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας υπόκεινται σε προσφυγή, η οποία ασκείται, όταν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενώπιον του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν 505/76 προσφυγή δικαιούται να ασκήσει κάθε φορολογούμενος που έχει εγγραφεί σε βεβαιωτικό κατάλογο για οποιοδήποτε αυτοτελή φόρο, τέλος, δικαίωμα, εισφορά, πρόστιμο, καθώς και αυτός που έχει εγγραφεί σε βεβαιωτικό κατάλογο βάσει δηλώσεως, εφόσον η εγγραφή του στον κατάλογο είναι για ποσό μεγαλύτερο του δηλωθέντος. Η προσφυγή, όπως και όλα τα δικόγραφα και τα υπομνήματα, υπογράφεται από τους δικαστικούς πληρεξουσίους (δικηγόρους) των φορολογουμένων. Αν με την προσφυγή έχει υποβληθεί αίτημα για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο δικαστήριο μόνο αν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός. Εάν αυτή επιτευχθεί, η δίκη καταργείται με απόφαση του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να διαβιβάζεται άμεσα για ενημέρωση το σχετικό πρακτικό. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής αναστέλλεται η ταμειακή βεβαίωση και είσπραξη ποσοστού 60% του αμφισβητούμενου ποσού. Σε βάρος του προσφεύγοντος βεβαιώνεται ποσοστό 40% του ποσού αυτού. Το υπόλοιπο ποσό δεν μπορεί να βεβαιωθεί ταμειακά, μέχρι να εκδοθεί και κοινοποιηθεί η οριστική απόφαση του δικαστηρίου επί της προσφυγής ή μέχρι να καταργηθεί η δίκη.

5.8.2 Ταμειακή Βεβαίωση

Βεβαίωση υπό στενή έννοια όπου λαμβάνει χώρα η ταμειακή βεβαίωση και εμφανίζεται η απαίτηση του εσόδου με την έκδοση «τίτλου βεβαίωσης». Η

διαδικασία και τα όργανα ταμειακής βεβαίωσης των δημοτικών εσόδων ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 4 και 52 του ΒΔ της 17/5-15/6/1959.

Διαδικασία

Μόλις οι χρηματικοί κατάλογοι περιέλθουν στο ταμείο, ο δημοτικός ταμίας τους ελέγχει και στη συνέχεια εκδίδει μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την παραλαβή τους τριπλότυπο «αποδεικτικό παραλαβής εισπρακτέων εσόδων», για κάθε χρηματικό κατάλογο εκδίδεται ξεχωριστό αποδεικτικό. Οι οφειλέτες του Δήμου λαμβάνουν γνώση του χρέους τους με ατομική ειδοποίηση, η οποία αποστέλλεται σ' αυτούς από το δημοτικό ταμείο, μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα κατά την οποία ο χρηματικός κατάλογος βεβαιώθηκε στο ταμείο. Για χρέη άνω των 14,67 € οι ατομικές ειδοποιήσεις αποστέλλονται με απόδειξη.

5.8.3 Με οίκοθεν βεβαίωση

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Β.Δ. 17-5/15-6-1959 κ το άρθρο 155 [ΠΔ 16/89](#) η Οίκοθεν βεβαίωση δημοτικών εσόδων γίνεται στην περίπτωση που η εισπραξη δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών πραγματοποιείται βάσει δηλώσεως κτλ, πριν περιέλθουν στο ταμείο οι σχετικοί τίτλοι βεβαιώσεως και γενικά σε κάθε περίπτωση κατά την οποία δεν έχει προηγηθεί η ταμειακή βεβαίωση του εισπραχθέντος ποσού. Η βεβαίωση στις περιπτώσεις αυτές γίνεται με την έκδοση Υπηρεσιακού Βεβαιωτικού Σημειώματος (**Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη νομοτέλεια-Θεοδώρου**)

Διαδικασία

Στην περίπτωση αυτή ο πολίτης προσέρχεται στην υπηρεσία να πληρώσει το οφειλόμενο ποσό, αποδεχόμενος τα ποσά που έχει υπολογίσει το γραφείο εσόδων ή δηλώνοντας ο ίδιος τα στοιχεία που απαιτούνται για τον υπολογισμό της οφειλής του είτε προσκομίζοντας έγγραφο παράβασης, με το οποίο του επιβλήθηκε το πρόστιμο. Το γραφείο εσόδων εκδίδει το Υπηρεσιακό Βεβαιωτικό Σημείωμα που είναι τριπλότυπο και υπογράφεται από τον αρμόδιο για τη βεβαίωση υπάλληλο και θεωρείται από τον Δήμαρχο ή τον Προϊστάμενο της Οικονομικής Υπηρεσίας. Στο Υπηρεσιακό Βεβαιωτικό Σημείωμα αναγράφονται όλα τα στοιχεία του οφειλέτη, το είδος του εσόδου, ο κωδικός του και το πληρωτέο ποσό. Ένα αντίγραφο αυτού παραμένει στο στέλεχος και τα άλλα παραδίδονται στον οφειλέτη, προκειμένου να τα

καταθέσει στον εισπράκτορα για την καταβολή της οφειλής του. Ο εισπράκτορας παραλαμβάνει τα δύο αντίτυπα και εκδίδει «Διπλότυπο Είσπραξης», αφού καταβληθεί η οφειλή. Επισυνάπτει το ένα αντίγραφο του «Υπηρεσιακού Βεβαιωτικού Σημειώματος» στο στέλεχος του Διπλοτύπου Είσπραξης και επιστρέφει το τρίτο αντίτυπο στον εκδότη του «Υπηρεσιακού Βεβαιωτικού Σημειώματος». Στο τέλος κάθε μήνα συντάσσεται Βεβαιωτική Κατάσταση με βάση τα «Υπηρεσιακά Βεβαιωτικά Σημειώματα» και αποστέλλεται στο ταμείο. (Κ.Κ. Νικολόπουλος, 2006, σελ.77-78)

5.9 Αποσβεστική προθεσμία βεβαίωσης εσόδων

Η βεβαίωση φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών ενεργείται από το Δήμο μέσα σε προθεσμία 5 ετών από την λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο ανάγονται. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας ο Δήμος δεν έχει δικαίωμα να βεβαιώσει οποιοδήποτε φόρο, τέλος κλπ., εκτός εάν:

- ορίζει διαφορετικά ειδική διάταξη που προβλέπει την επιβολή του συγκεκριμένου φόρου, τέλους κλπ.
- ο υπόχρεος είναι άγνωστος και είναι ανέφικτη η βεβαίωση
- η βεβαίωση έγινε εμπρόθεσμα αλλά σε βάρος προσώπου που δεν είχε φορολογική υποχρέωση
- η βεβαίωση έγινε εμπρόθεσμα αλλά για οικονομικό έτος διάφορο εκείνου στο οποίο αφορά η φορολογική υποχρέωση
- ακυρωθεί μετά την πάροδο 5ετίας η φορολογική εγγραφή, για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής. (Ζυγούρης, 2008)

Οι κανόνες της παραγραφής του δικαιώματος του δήμου να επιβάλει στους υπόχρεους οποιοδήποτε δημοτικό φόρο, τέλος ή παρόμοιο οικονομικό βάρος (αποσβεστική προθεσμία), είναι πολύ σημαντικοί τόσο για τους δήμους όσο και για τους υπόχρεους, διότι από τη μια πλευρά διασφαλίζουν τα συμφέροντα του δήμου και από την άλλη πλευρά αποτρέπουν την δημιουργία κλίματος ανασφάλειας και αβεβαιότητας για τους πολίτες. (Θεοδώρου, 2015, σελ 216)

5.10 Διαδικασία επιβολής ανταποδοτικών τελών

Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μπορεί να επιβάλλονται τέλη, που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στην ανάπτυξη της περιοχής και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Τα τέλη αυτά έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα. Το ύψος των τελών, οι υπόχρεοι στην καταβολή τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ορίζονται με την ίδια απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. **(Σαββαΐδου , 2009, σελ. 43)**

5.11 Παρουσίαση Τέλους χρήσης κοινόχρηστων χώρων

Τα τμήματα των κοινοχρήστων χώρων, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρηση της χρήσης, καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Η απόφαση του συμβουλίου δεν χρειάζεται να είναι αιτιολογημένη. Η έκδοσή της όμως αποτελεί προϋπόθεση για τη νόμιμη επιβολή του τέλους χρήσεως μπορεί δε να ενσωματωθεί στο ίδιο κείμενο με την απόφαση του συμβουλίου που καθορίζει το ύψος του τέλους και ισχύει μέχρι να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί με νεότερη απόφαση ή με την πάροδο του χρόνου για τον οποίο εκδόθηκε.

5.11.1 Διαδικασία για την χορήγηση άδειας παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου

Για τη χρήση κοινόχρηστου χώρου απαιτείται η χορήγηση από το δήμαρχο ειδικής άδειας ύστερα από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου. Η άδεια χορηγείται μετά από γνωμοδότηση της οικείας αστυνομικής αρχής (ΕΛΑΣ) ή Δημοτικής Αστυνομίας που δίνεται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την παραλαβή του σχετικού ερωτήματος. Ωστόσο, σε περίπτωση παρέλευσης της παραπάνω προθεσμίας η άδεια χρήσης του κοινόχρηστου χώρου χορηγείται χωρίς τη γνωμάτευση της αστυνομικής αρχής. **(Σαββαΐδου , 2009, σελ. 59)**

Η εμπρόθεσμη αστυνομική γνωμάτευση είναι υποχρεωτική για το δήμο. Δηλαδή, εάν η γνώμη της αστυνομίας είναι αρνητική, ο δήμος υποχρεούται να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας. Εάν η γνώμη είναι θετική, ο δήμος υποχρεούται να χορηγήσει την άδεια, εφόσον

βέβαια συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου και η παραχώρηση της χρήσης δεν αντιβαίνει σε πολεοδομικές ή άλλου είδους διατάξεις. (**Θεοδώρου, Νομοτέλεια**)

Για τη χορήγηση της άδειας, απαιτείται η προσκόμιση από τον ενδιαφερόμενο δημοτικής ενημερότητας, από την οποία να προκύπτει ότι ο αιτών δεν έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο.

Πριν τη χορήγηση της άδειας καταβάλλεται το αναλογούν τέλος και ο αριθμός του διπλότυπου είσπραξης αναγράφεται πάνω στην άδεια.

Το αναλογούν τέλος καταβάλλεται είτε μετρητοίς είτε με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου σε ισόποσες δόσεις, μέσα στο έτος εφόσον καταβληθεί από τον υπόχρεο μέρος του τέλους πριν από τη χορήγηση της άδειας. Με την απόφαση του συμβουλίου καθορίζεται το ποσοστό του τέλους που καταβάλλεται πριν από τη χορήγηση της άδειας και το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 30% του συνολικού ποσού. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των δόσεων για την εξόφληση του υπολοίπου.

Στην περίπτωση αυτή η άδεια χορηγείται με την προϋπόθεση της εμπρόθεσμης καταβολής όλων των δόσεων και αναγράφονται σε αυτή ο αριθμός του γραμματίου είσπραξης του ποσού που προκαταβλήθηκε, οι δόσεις που απομένουν και οι αντίστοιχες προθεσμίες καταβολής. Η μη καταβολή ή η εκπρόθεσμη καταβολή έστω και μιας δόσης συνεπάγεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση την ανάκληση της άδειας, οπότε η χρήση του χώρου θεωρείται αυθαίρετη. Τυχόν καταβληθείσες δόσεις δεν επιστρέφονται (Ν 4257/14).

Ανεξαρτήτως του χρόνου που χορηγείται, η διάρκεια της άδειας δεν μπορεί να υπερβαίνει το τέλος του ημερολογιακού έτους μέσα στο οποίο εκδίδεται, δεν μπορεί δηλαδή να λήγει μετά την 31η Δεκεμβρίου. Αυτό δεν ισχύει στις περιπτώσεις κατάληψης οδού ή πεζοδρομίου από αυτούς που εκτελούν τεχνικοοικοδομικές εργασίες, οπότε η διάρκεια της άδειας μπορεί να επεκτείνεται και στο επόμενο έτος.

Η χορηγηθείσα άδεια χρήσης του κοινόχρηστου χώρου μπορεί να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές από το δήμαρχο ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, χωρίς να απαιτείται νέα γνωμάτευση της αστυνομικής αρχής.

Η άδεια ανακαλείται υποχρεωτικά από το δήμαρχο, με αιτιολογημένη απόφασή του, μέσα σε δέκα ημέρες από την έγγραφη ειδοποίηση της αστυνομικής αρχής, ότι συντρέχουν

λόγοι ασφαλείας της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων ή ένεκα ληφθέντων μέτρων από δημόσια ή δημοτική αρχή. Η ανάκληση συνεπάγεται επιστροφή του καταβληθέντος τέλους, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο για την οποία ανακλήθηκε η άδεια. Το ποσό του τέλους που πρόκειται να επιστραφεί, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστου χώρου, δηλαδή χωρίς την ειδική άδεια του δήμου ή κατά παράβαση των όρων της χορηγηθείσας άδειας επιβάλλεται εκτός από το αναλογούν τέλος και ισόποσο πρόστιμο σε περίπτωση που είχε επιτραπεί με κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου η παραχώρηση χρήσης του εν λόγω δημοτικού χώρου ή ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τ.μ. ποσού σε περίπτωση που δεν είχε επιτραπεί με κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου η παραχώρηση της χρήσης του εν λόγω δημοτικού χώρου.

Η αυθαίρετη χρήση διαπιστώνεται από το δήμο ή τις αστυνομικές αρχές. Σε περίπτωση που γίνεται αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν, τα ανωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι και δύο φορές και αν διαπιστωθεί για τρίτη φορά αυθαίρετη χρήση, ο δήμος με συνεργείο του προβαίνει στην αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων, δυνάμενος να ζητήσει για το σκοπό αυτόν τη συνδρομή της οικείας αστυνομικής αρχής. Τα αντικείμενα καταγράφονται σε ειδική κατάσταση που υπογράφεται από τον επικεφαλής του συνεργείου και δεν επιστρέφονται εάν δεν καταβληθεί, ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης. Αν το ανωτέρω ειδικό πρόστιμο δεν εξοφληθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημέρα της αφαίρεσης, τα είδη κατάσχονται και δύναται να διατίθενται, να εκποιούνται ή να καταστρέφονται από το δήμο.

Καθορισμός του τέλους

Το τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων καθορίζεται με κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της οικονομικής επιτροπής και δημοσιεύεται στην είσοδο του δημοτικού καταστήματος και περιληπτικά σε μία τοπική εφημερίδα και, εάν δεν υπάρχει εφημερίδα, στην είσοδο των εκκλησιών του δήμου ενώ από 15/03/2011 δημοσιεύεται υποχρεωτικά και στο διαδίκτυο.

Κατά τον καθορισμό ή την αναπροσαρμογή του τέλους, το συμβούλιο πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη του, το όφελος που έχουν κατά περίπτωση όσοι χρησιμοποιούν κοινόχρηστο χώρο και το βαθμό μεταβολής των οικονομικών συνθηκών κατά το χρονικό διάστημα που παρήλθε από την έκδοση της αμέσως προηγούμενης απόφασης, διαφορετικά η απόφασή του θα είναι παράνομη.

Το τέλος μπορεί να καθορισθεί:

α. Ετησίως κατά τετραγωνικό μέτρο, ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκεται ο χώρος οπότε το τέλος οφείλεται για ολόκληρο το έτος, έστω και αν γίνεται χρήση του χώρου για χρονικό διάστημα μικρότερο.

β. Σε περιπτώσεις κατάληψης πεζοδρομίου ή οδού από αυτούς που εκτελούν οικοδομικές εργασίες, το τέλος ορίζεται μηνιαίο κατά ζώνες με απόφαση του συμβουλίου και κατά τετραγωνικό μέτρο. Για την πληρωμή αυτού του τέλους ευθύνονται από κοινού, εκείνος που πήρε την άδεια οικοδομής καθώς και ο ιδιοκτήτης του ακίνητο.

5.12 Συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών

Η συμβιβαστική επίλυση των φορολογικών διαφορών μεταξύ των δήμων ή κοινοτήτων και των φορολογουμένων καθιερώθηκε στη χώρα μας με το νόμο 1080/80, θεσπίστηκε δε ως διαδικασία διοικητικής επίλυσης όσων φορολογικών διαφορών είχαν υπαχθεί μέχρι τότε στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Συνιστάται σε κάθε δήμο επιτροπή συμβιβαστικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών και αμφισβητήσεων για τη βεβαίωση ή αναγνώριση φορολογικής απαλλαγής ή μείωσης οποιουδήποτε αυτοτελούς φόρου, τέλους, δικαιώματος, εισφοράς και προστίμου μεταξύ δήμου ή συνδέσμου ΟΤΑ και φορολογουμένων. (Θεοδώρου, 2015 , σελ 212)

Στην περίπτωση αυτή η υπηρεσία του δήμου (το τμήμα εσόδων) στην οποία κοινοποιείται με επιμέλεια του διαδικού η κατατεθείσα στο δικαστήριο προσφυγή, υποχρεούται να τη διαβιβάσει αμέσως στην επιτροπή.

Η επιτροπή υποχρεούται μέσα σε δέκα ημέρες από την παραλαβή του δικογράφου, να ορίσει ημερομηνία συζήτησης όχι μεταγενέστερη των είκοσι ημερών από τη λήξη του δεκαημέρου και να καλέσει εγγράφως τον αιτούντα ή τον αντίκλητο αυτού τρεις

τουλάχιστον ημέρες πριν από την καθορισμένη ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης.

α. Εάν η επιτροπή διαπιστώσει, βάσει των στοιχείων που τίθενται υπ' όψη της με την προσφυγή ή με άλλο τρόπο (προφορικά κατά τη συζήτηση, με υπόμνημα κ.λ.π.), ότι συντρέχουν λόγοι μείωσης ή διαγραφής (για οποιοδήποτε λόγο) του ποσού που βεβαιώθηκε, συντάσσει σχετικό πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συζήτηση της υπόθεσης, το οποίο, εκτός από την ίδια, υπογράφει και ο αιτών ή ο αντίκλητος αυτού.

Ως «βεβαιωθέν ποσό» νοείται εδώ το ποσό του φόρου, τέλους κ.λ.π. που έχει εγγραφεί στο χρηματικό κατάλογο και όχι το πρόστιμο που ενδεχομένως έχει επιβληθεί με απόφαση δημάρχου για μη υποβολή δήλωσης, ανακριβή δήλωση κ.λ.π.

Εάν η επιτροπή διαπιστώσει, ότι δεν συντρέχουν λόγοι διαγραφής αλλά μείωσης μόνο του βεβαιωθέντος ποσού επί του οποίου υπολογίζεται το πρόστιμο ή ότι δεν συντρέχουν λόγοι ούτε για διαγραφή ούτε για μείωση του ποσού αυτού, μπορεί να μειώσει το ποσό του προστίμου μέχρι 50%.

β. Το πρακτικό διαβιβάζεται στο δημοτικό συμβούλιο, το οποίο κατά την πρώτη συνεδρίασή του αποφασίζει για την αποδοχή ή όχι της πρότασης της επιτροπής.

Με την απόφαση αποδοχής του δημοτικού συμβουλίου τελειώνει ο συμβιβασμός και η προσφυγή καθίσταται άνευ αντικειμένου. Εάν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός ή το συμβούλιο απορρίψει την πρόταση της επιτροπής, η αρμόδια υπηρεσία του δήμου διαβιβάζει το φάκελο της υπόθεσης στο διοικητικό δικαστήριο.

Αν δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία για τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς ή δεν αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου ότι τηρήθηκε αυτή η διαδικασία χωρίς να επιτευχθεί συμβιβασμός, το διοικητικό δικαστήριο δεν προχωρεί στην εκδίκαση της προσφυγής αλλά αναπέμπει την υπόθεση στο δήμο.

Κεφάλαιο 6ο –Μελέτη εφαρμογής και αποτελεσματικότητας Εσωτερικού Έλεγχου στους Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού

6.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την πραγματοποίηση του εμπειρικού σκέλους της παρούσας εργασίας. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του στις υπηρεσίες του τμήματος εσόδων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζεται το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα και στη συνέχεια ακολουθεί η στατιστική ανάλυση και επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας που συλλέχθηκαν μέσω των ερωτηματολογίων και επεξεργάστηκαν με το στατιστικό πακέτο SPSS Statistics 20 (Statistical Package for Social Sciences). Επίσης έγινε χρήση του Microsoft Office Excel για την καταχώρηση των δεδομένων των ερωτηματολογίων και στη συνέχεια την εξαγωγή των γραφημάτων.

6.2 Μεθοδολογία Έρευνας

Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου γιατί είναι ένα πολύ καλό εργαλείο κοινωνικής έρευνας και συλλογής πρωτογενών στοιχείων. Επίσης γιατί διαρθρώνεται από ένα σύνολο κλειστών ερωτήσεων αποτρέποντας τους ερωτώμενους να ξεφύγουν από το θέμα. Ενώ τέλος μπορεί να διενεργηθεί σε μικρό χρονικό διάστημα, αξιόπιστα και από απόσταση.

Μιας και η εργασία πραγματεύεται τον βαθμό εφαρμογής και την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου στα έσοδα των Δήμων και πιο συγκεκριμένα στις διαδικασίες που διέπουν το τμήμα εσόδων, δεν θα μπορούσε το ερευνητικό κομμάτι παρά να ασχοληθεί με την άποψη που έχουν υπάλληλοι που εργάζονται στο τμήμα εσόδων και τις οικονομικές υπηρεσίες των ΟΤΑ Α΄ βαθμού. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο το οποίο εστάλη

μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των τμημάτων εσόδων ή των οικονομικών διευθύνσεων των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. της χώρας.

Η έρευνα διεξήχθη από τις 20 Ιανουαρίου 2017 έως και τα μέσα Φεβρουαρίου 2017. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δεν ήταν υποχρεωτική, και όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό σημείωμα του ερωτηματολογίου ήταν άκρως εμπιστευτικό. Συνολικά επεστράφησαν 46 απαντήσεις (ποσοστό 14%), εκ των οποίων οι 9 απαντήσεις ανέφεραν και το Δήμο που αφορούσαν.

6.3 Παρουσίαση Ερωτηματολογίου Έρευνας

Για το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου και ερωτήσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκε η βαθμολογική κλίμακα Likert (πενταβάθμια κλίμακα), όπου ο ερωτώμενος δηλώνει το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας του, από το «Καθόλου» έως το «σε πολύ μεγάλη κλίμακα» σε μια σειρά προτάσεων, σχετικά με το αντικείμενο της έρευνας. Έγινε προσπάθεια ώστε η διατύπωση των ερωτήσεων να είναι όσο το δυνατόν απλή για να αποφευχθούν οι όποιες παρερμηνείες και ασάφειες.

Το ερωτηματολόγιο απαρτίζεται από τρία μέρη ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο των ερωτήσεων και το μέρος Γ' υποδιαιρείται σε επιπλέον πέντε.

Ειδικότερα το μέρος Α' (ερώτηση 1 έως 5) περιλαμβάνει γενικές προσωπικές πληροφορίες, οι οποίες εκτός της πρώτης ερώτησης που καλείται ο ερωτώμενος να δηλώσει την ονομασία του Δήμου του, αναφέρονται σε δημογραφικά στοιχεία του συμμετέχοντα, δηλαδή την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, την εργασιακή εμπειρία και τον αριθμό σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει σχετικά με τις διαδικασίες που σχετίζονται με τα έσοδα ενός δήμου.

Το μέρος Β' (ερώτηση 6 έως 8), το οποίο περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν το περιβάλλον ελέγχου, μέσα από τις οποίες διερευνάται εάν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό που ασκεί τον εσωτερικό έλεγχο, εάν καθορίζονται στον Ο.Ε.Υ. με σαφήνεια τα καθήκοντα και η θέση ευθύνης των εσωτερικών ελεγκτών και τέλος εάν υπάρχει λεπτομερές εγχειρίδιο των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο τμήμα εσόδων των ΟΤΑ Α' βαθμού με αποτυπωμένο τον τρόπο εκτελέσεώς τους.

Στο **μέρος Γ'** περιλαμβάνονται οι κύριες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο επί των διαδικασιών του τμήματος εσόδων.

Συγκεκριμένα στο Γ1' μέρος του ερωτηματολογίου (ερωτήσεις Γ9-Γ13), διερευνάται εάν εφαρμόζονται και τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων .

Στο Γ2' μέρος (ερωτήσεις Γ14-Γ17), διερευνάται εάν εφαρμόζονται οι διαδικασίες σχετικά με την συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών.

Το Γ3' μέρος (ερωτήσεις Γ18-Γ23), διερευνάται εάν εφαρμόζονται οι διαδικασίες σχετικά με την έκδοση αδειών παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου.

Το Γ4' μέρος (ερωτήσεις Γ24-Γ28), διερευνάται εάν οι υπάλληλοι των δήμων ενημερώνονται και καθοδηγούνται για να αποτρέπονται λάθη που σχετίζονται με τις διαδικασίες του τμήματος εσόδων και την χρησιμοποίηση καλών πρακτικών διαχείρισης των εσόδων, εάν καταρτίζονται προγράμματα εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων και τέλος αν υπάρχει επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των ανώτερων στελεχών του οργανισμού για την ενημέρωση των τελευταίων σχετικά με τις ενέργειες των υπαλλήλων.

Στο Γ5' μέρος (ερωτήσεις Γ28-Γ31), μέσω των απαντήσεων γίνεται προσπάθεια να μετρηθεί ο βαθμός της αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες του τμήματος εσόδων. Εάν ο εσωτερικός έλεγχος είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος και εάν η ύπαρξη εξειδικευμένου τμήματος προσδίδει ή θα προσέδιδε αξία σε έναν Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

6.4 Παρουσίαση περιγραφικών αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο περιγραφικά, όσο και σχηματικά, με τους πίνακες απόδοσης συχνότητας και τα αντίστοιχα διαγράμματα. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το μέρος Α του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τις ερωτήσεις (1-5), οι οποίες, εκτός της πρώτης ερώτησης που είναι προαιρετική και σχετίζεται με τον δήμο που εργάζεται ο ερωτώμενος, οι υπόλοιπες αναφέρονται σε δημογραφικά στοιχεία των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα.

Συγκεκριμένα με την ερώτηση Α1 εξετάζεται ποια είναι η επωνυμία του Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού από τον οποίο έχει απαντηθεί το ερωτηματολόγιο. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι 9 Δήμοι που απάντησαν προαιρετικά την 1η ερώτηση.

Πίνακας 6.1: Επωνυμία Οργανισμού

A/A	Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού
1	ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
2	ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ
3	ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
4	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
5	ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΛΑ
6	ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ
7	ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ
8	ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
9	ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

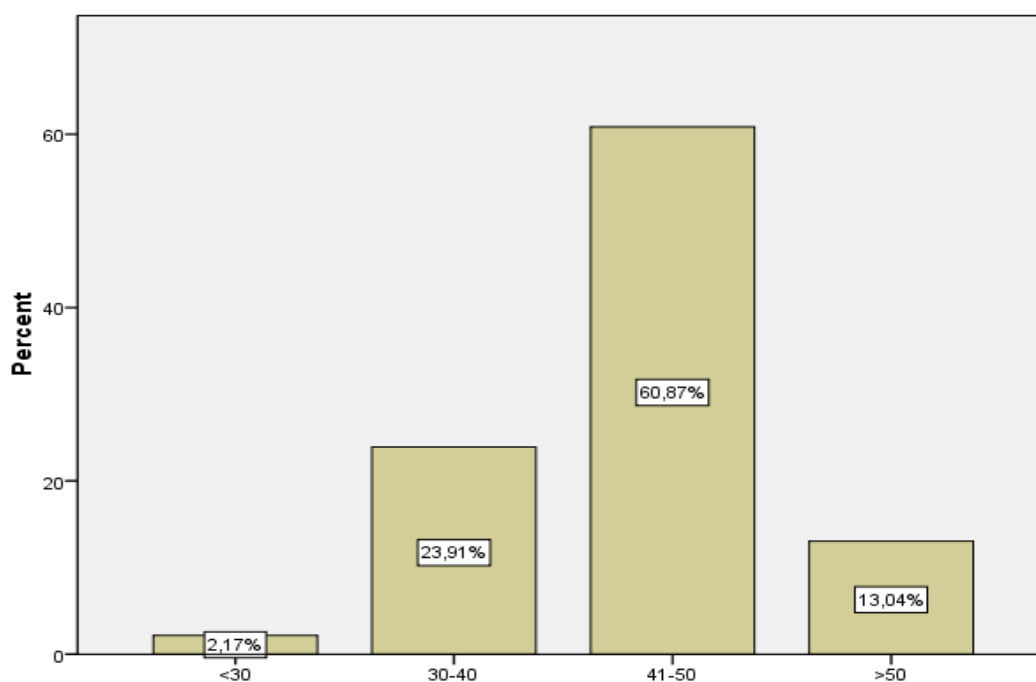
Στην ερώτηση Α2 διερευνάται η ηλικία του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.2: Ηλικία

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid <30	1	2,2	2,2	2,2
30-40	11	23,9	23,9	26,1
41-50	28	60,9	60,9	87,0
>50	6	13,0	13,0	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (61%) των ερωτώμενων είναι μεταξύ 41 – 50 ετών. Επίσης σημαντικό ποσοστό (24%) είναι μεταξύ 30-40 ετών. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.1: Ραβδόγραμμα ηλικίας

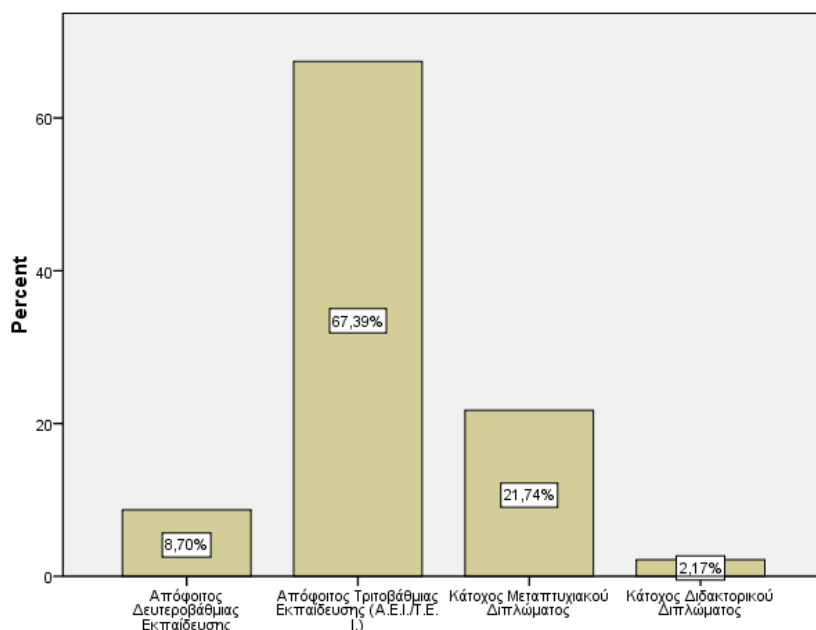
Στην ερώτηση Α3 διερευνάται το επίπεδο εκπαίδευσης του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.3: Επίπεδο Εκπαίδευσης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	4	8,7	8,7	8,7
Απόφοιτος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.)	31	67,4	67,4	76,1
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος	10	21,7	21,7	97,8
Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος	1	2,2	2,2	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Τα αποτελέσματα κρίνονται ενθαρρυντικά. Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (67,4%) των ερωτώμενων είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης σημαντικό ποσοστό 22% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών διπλωμάτων, δείγμα του υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης των ερωτώμενων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.2: Ραβδόγραμμα για το επίπεδο εκπαίδευσης

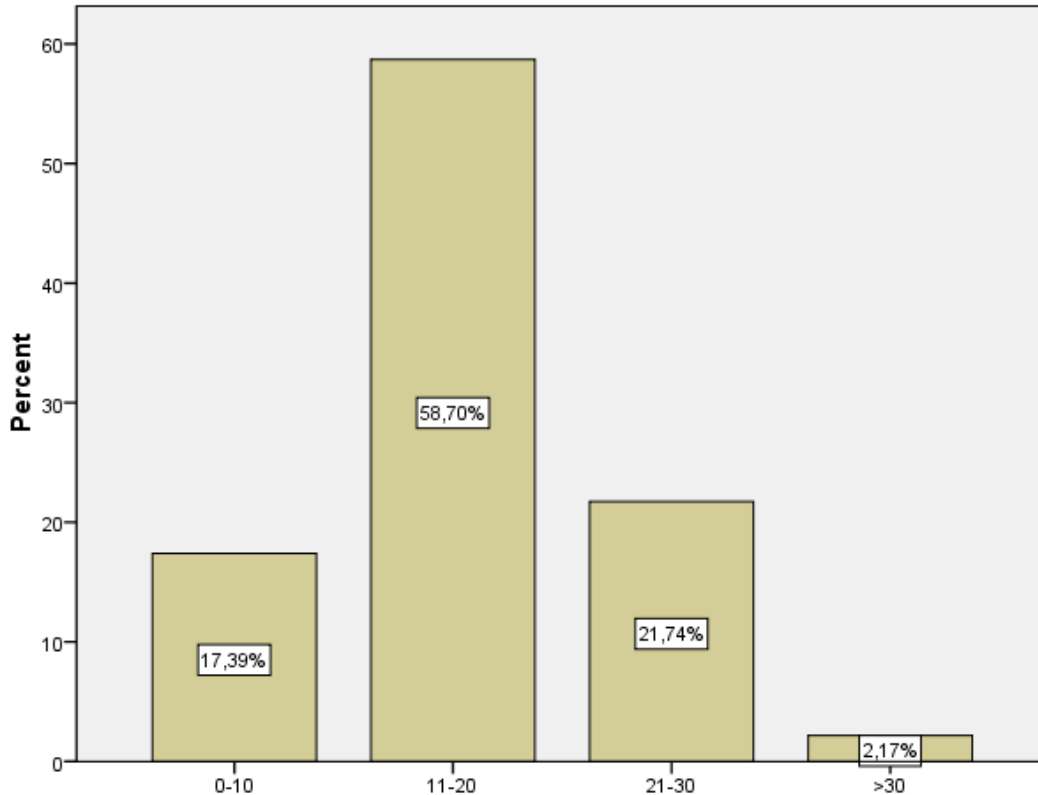
Στην ερώτηση Α4 διερευνάται η εργασιακή εμπειρία του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.4: Εργασιακή Εμπειρία στον Δήμο (έτη υπηρεσίας)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0-10	8	17,4	17,4	17,4
11-20	27	58,7	58,7	76,1
21-30	10	21,7	21,7	97,8
>30	1	2,2	2,2	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (58,7%) των ερωτώμενων υπηρετούν «11-20» χρόνια στη θέση που κατέχουν. Επίσης σημαντικό ποσοστό 22% «21-30» χρόνια και 17% «0-10» χρόνια. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.3: Ραβδόγραμμα για την εργασιακή εμπειρία

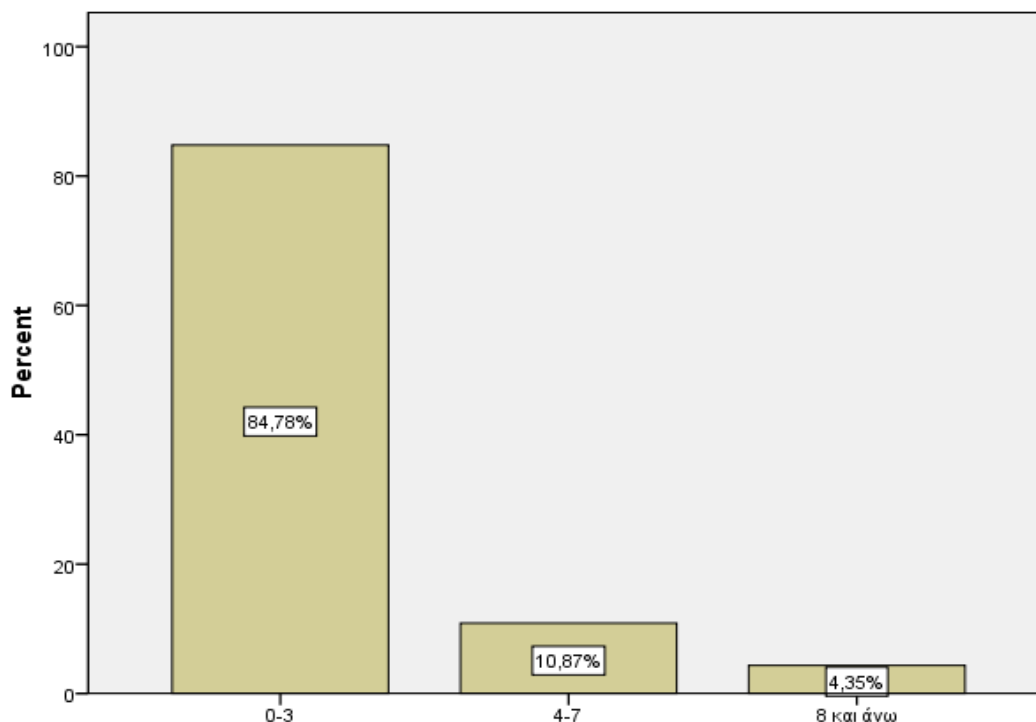
Στην ερώτηση Α5 διερευνάται ο αριθμός των σεμιναρίων που έχουν παρακολουθήσει οι ερωτώμενοι σχετικά με τον έλεγχο των διαδικασιών που διέπουν το τμήμα εσόδων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.5: Αριθμός σεμιναρίων σχετικά με τον έλεγχο των διαδικασιών των εσόδων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0-3	39	84,8	84,8	84,8
4-7	5	10,9	10,9	95,7
8 και άνω	2	4,3	4,3	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (85%) των ερωτώμενων έχουν παρακολουθήσει πολύ λίγα σεμινάρια. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.4: Ραβδόγραμμα για τον αριθμό σεμιναρίων

Μέρος Β΄: Περιβάλλον Ελέγχου

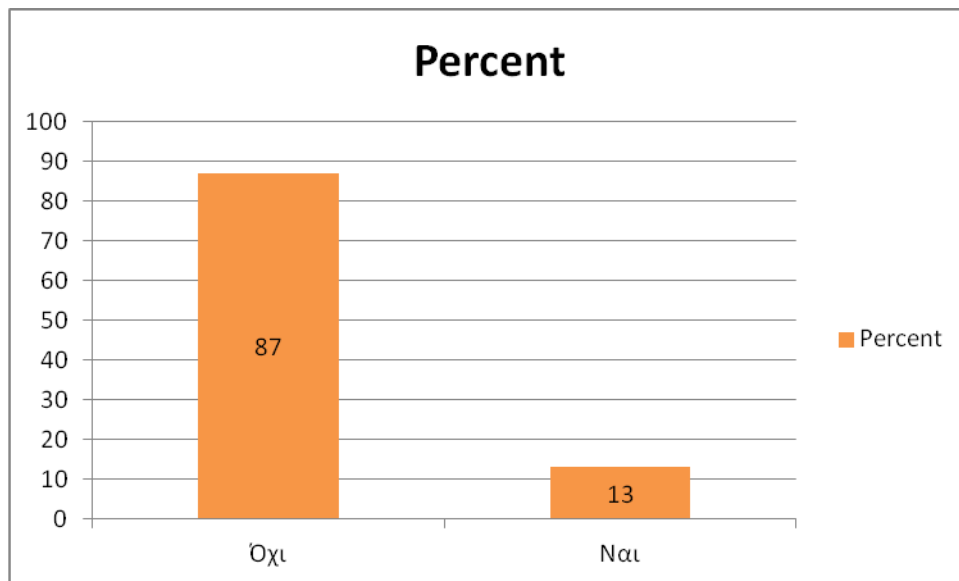
Το μέρος Β του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τρεις ερωτήσεις με τις οποίες εξετάζεται το περιβάλλον στο οποίο εφαρμόζεται η διαδικασία του εσωτερικού ελέγχου. Ειδικότερα με την ερώτηση Β6 διερευνάται αν υπάρχει εξειδικευμένο τμήμα ή προσωπικό για την άσκηση Εσωτερικού ελέγχου στους ΟΤΑ. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.6: Ύπαρξη εξειδικευμένου Τμήματος ή προσωπικό για την άσκηση Εσωτερικού Ελέγχου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Όχι	40	87,0	87,0	87,0
Ναι	6	13,0	13,0	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (87%) των ερωτώμενων δεν διαθέτουν τμήμα ή προσωπικό για τον εσωτερικό τους έλεγχο στους ΟΤΑ που εργάζονται. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.5: Ραβδόγραμμα για την ύπαρξη τμήματος για τον εσωτερικό έλεγχο

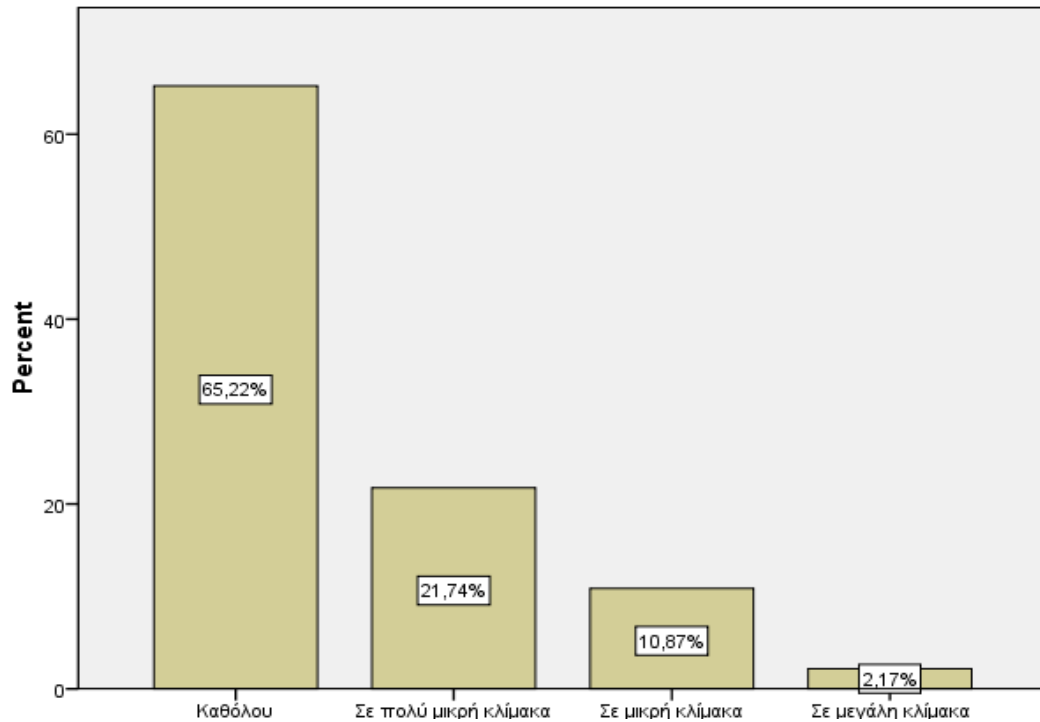
Στην ερώτηση B7 διερευνάται αν καθορίζονται στον Ο.Ε.Υ. με σαφήνεια τα καθήκοντα και η θέση ευθύνης των εσωτερικών ελεγκτών. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα

Πίνακας 6.7: Καθορισμός στον Ο.Ε.Υ. των καθηκόντων των εσωτερικών ελεγκτών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	30	65,2	65,2	65,2
	Σε πολύ μικρή κλίμακα	10	21,7	21,7	87,0
	Σε μικρή κλίμακα	5	10,9	10,9	97,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	1	2,2	2,2	100,0
	Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό (65%) των ΟΤΑ δεν καθορίζονται τα καθήκοντα και η θέση ευθύνης των εσωτερικών ελεγκτών. Ενώ μόλις το 2% απαντά ότι καθορίζεται σε μεγάλη κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.6: Ραβδόγραμμα για το αν καθορίζονται τα καθήκοντα των εσωτερικών ελεγκτών

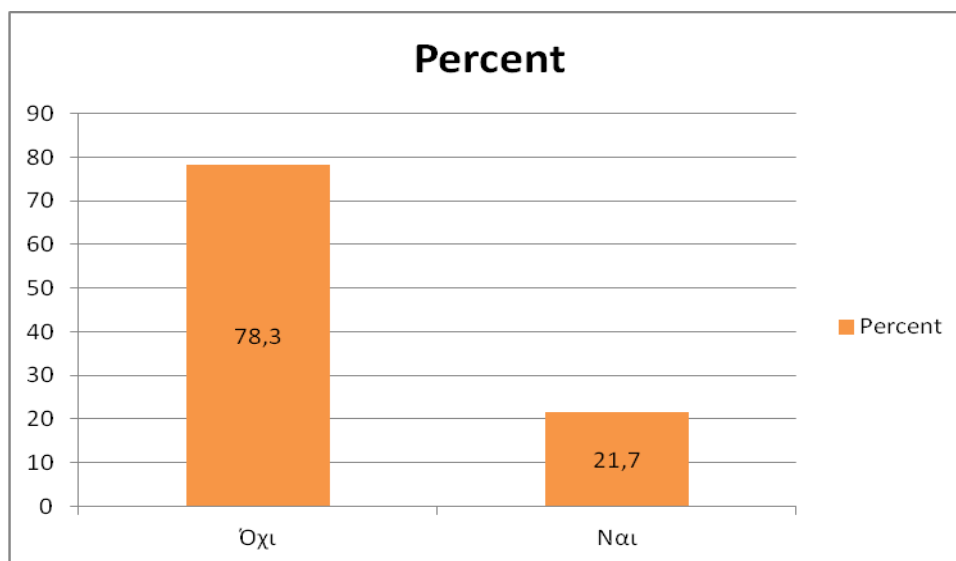
Στην ερώτηση Β8 εξετάζεται αν υπάρχει λεπτομερές εγχειρίδιο των διαδικασιών που να εφαρμόζεται στο τμήμα εσόδων των ΟΤΑ με αποτυπωμένο τον τρόπο εκτέλεσέως τους. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.8: Ύπαρξη λεπτομερούς εγχειριδίου των διαδικασιών των εσόδων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Όχι	36	78,3	78,3	78,3
Ναι	10	21,7	21,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό (78%) των τμημάτων εσόδων των ΟΤΑ δεν υπάρχει λεπτομερές εγχειρίδιο που να περιγράφει τις διαδικασίες των αντικειμένων τους και να έχει αποτυπωμένο τον τρόπο εκτέλεσής τους. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.7: Ραβδόγραμμα για το αν υπάρχει εγχειρίδιο των διαδικασιών των εσόδων

Μέρος Γ': Ερωτήσεις περί του Εσωτερικού Ελέγχου των διαδικασιών του τμήματος Εσόδων

Το μέρος Γ του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ερωτήσεις υπό τη μορφή της βαθμολογικής κλίμακας Likert. Με τις συγκεκριμένες ερωτήσεις γίνεται προσπάθεια να εξακριβωθεί ο βαθμός εφαρμογής και η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου ως προς τα ζητήματα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού. Όπως αναφέρθηκε το Γ' μέρος του ερωτηματολογίου διαχωρίζεται σε τέσσερα μικρότερα μέρη.

Μέρος Γ1': Τήρηση διαδικασιών βεβαίωσης εσόδων

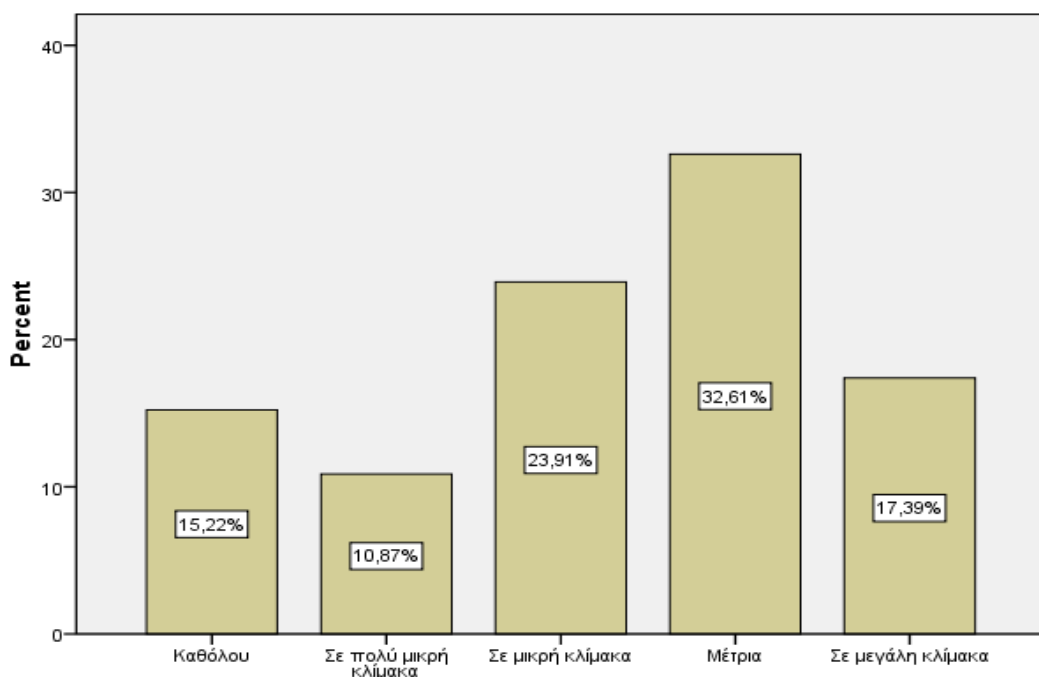
Με τις ερωτήσεις του Γ1' μέρους του ερωτηματολογίου (ερωτήσεις 9-13), διερευνάται εάν εφαρμόζονται οι νόμιμες διαδικασίες σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων. Συγκεκριμένα με την Γ9 ερώτηση διερευνάται εάν για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.9: Για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	7	15,2	15,2	15,2
Σε πολύ μικρή κλίμακα	5	10,9	10,9	26,1
Σε μικρή κλίμακα	11	23,9	23,9	50,0
Μέτρια	15	32,6	32,6	82,6
Σε μεγάλη κλίμακα	8	17,4	17,4	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 50% βεβαιώνεται ένας χρηματικός κατάλογος για κάθε έσοδο και για κάθε οικονομικό έτος σε μέτρια έως σε μεγάλη κλίμακα. Ποσοστό 24 % εφαρμόζει την διαδικασία σε μικρή κλίμακα. Επίσης σημαντικός είναι και ο αριθμός των Ο.Τ.Α. (15%) στους οποίους δεν τηρείται καθόλου αυτή η διαδικασία. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.8: Ραβδόγραμμα για το αν συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος

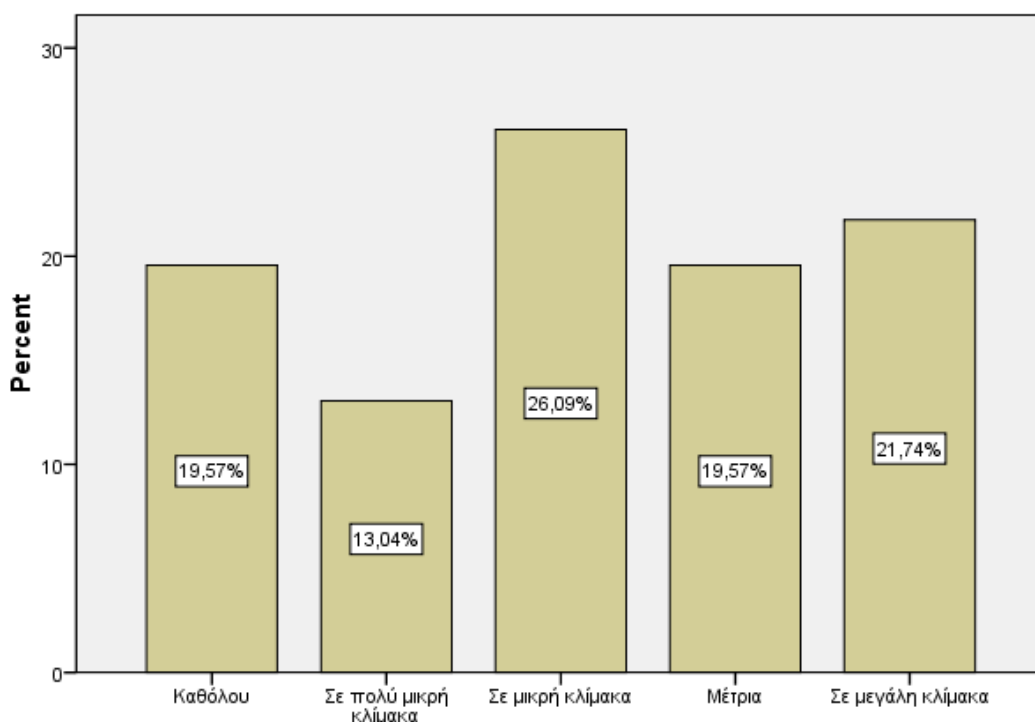
Με την Γ10 ερώτηση διερευνάται εάν συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος για κάθε έτος στην περίπτωση που πρόκειται να βεβαιωθούν έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη, στον οποίο αναλύονται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό σε ξεχωριστή στήλη για κάθε έτος. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.10: Αν πρόκειται να βεβαιωθούν έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη, συντάσσεται ένας χρηματικός κατάλογος στον οποίο αναλύονται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό σε ξεχωριστή στήλη για κάθε έτος;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	9	19,6	19,6	19,6
Σε πολύ μικρή κλίμακα	6	13,0	13,0	32,6
Σε μικρή κλίμακα	12	26,1	26,1	58,7
Μέτρια	9	19,6	19,6	78,3
Σε μεγάλη κλίμακα	10	21,7	21,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 41% βεβαιώνεται ένας χρηματικός κατάλογος για έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη σε μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Επίσης σημαντικός είναι ο αριθμός των Ο.Τ.Α. (33%) στους οποίους δεν τηρείται η διαδικασία. Ωστόσο το 26% των ερωτώμενων κρατά ουδέτερη στάση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.9: Ραβδόγραμμα για το όταν πρόκειται να βεβαιωθούν έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη αν συντάσσεται ένας χρηματικός κατάλογος στον οποίο αναλύονται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό σε ξεχωριστή στήλη για κάθε έτος

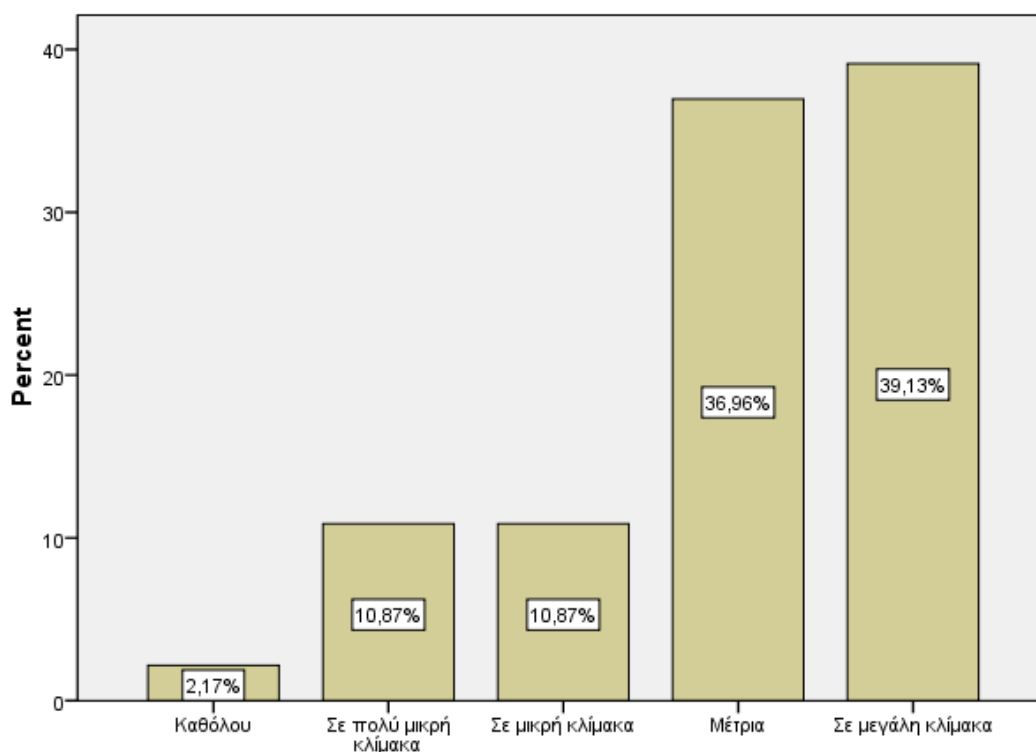
Με την Γ11 ερώτηση διερευνάται εάν κατά την οίκοθεν βεβαίωση αναγράφονται στο υπηρεσιακό βεβαιωτικό σημείωμα που εκδίδεται από τον αρμόδιο υπάλληλο, όλα τα στοιχεία του οφειλέτη. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.11: Κατά την οίκοθεν βεβαίωση, στο Υπηρεσιακό Βεβαιωτικό Σημείωμα που εκδίδεται από τον αρμόδιο υπάλληλο, αναγράφονται όλα τα στοιχεία του οφειλέτη;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	1	2,2	2,2	2,2
Σε πολύ μικρή κλίμακα	5	10,9	10,9	13,0
Σε μικρή κλίμακα	5	10,9	10,9	23,9
Μέτρια	17	37,0	37,0	60,9
Σε μεγάλη κλίμακα	18	39,1	39,1	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Τα αποτελέσματα κρίνονται ενθαρρυντικά. Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 77% αναγράφονται όλα τα στοιχεία του οφειλέτη στο υπηρεσιακό σημείωμα σε μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Ενώ σε ποσοστό 2% δεν τηρείται καθόλου αυτή η διαδικασία. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.10: Ραβδόγραμμα για το αν κατά την οίκοθεν βεβαίωση, στο Υπηρεσιακό Βεβαιωτικό Σημείωμα που εκδίδεται από τον αρμόδιο υπάλληλο, αναγράφονται όλα τα στοιχεία του οφειλέτη

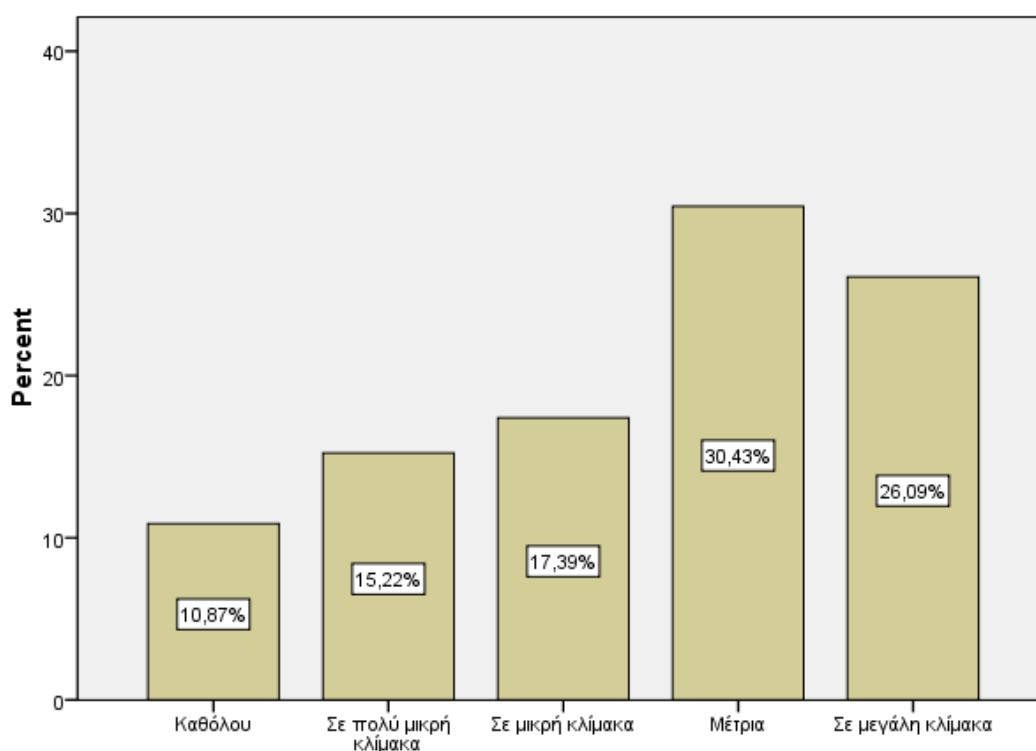
Με την Γ12 ερώτηση διερευνάται εάν η επίδοση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο στον τόπο κατοικίας ή εργασίας του οφειλέτη. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.12: Η επίδοση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο στον τόπο κατοικίας ή εργασίας του οφειλέτη;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	5	10,9	10,9	10,9
Σε πολύ μικρή κλίμακα	7	15,2	15,2	26,1
Σε μικρή κλίμακα	8	17,4	17,4	43,5
Μέτρια	14	30,4	30,4	73,9
Σε μεγάλη κλίμακα	12	26,1	26,1	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό περίπου 57% επιδίδει το απόσπασμα του βεβαιωτικού καταλόγου όπως ορίζει ο νόμος από μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Ωστόσο το 26 % των ερωτώμενων δεν τηρεί τη διαδικασία ενώ το 17% κρατά ουδέτερη στάση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

Διάγραμμα 6.11: Ραβδόγραμμα για το αν η επίδοση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο στον τόπο κατοικίας ή εργασίας του οφειλέτη

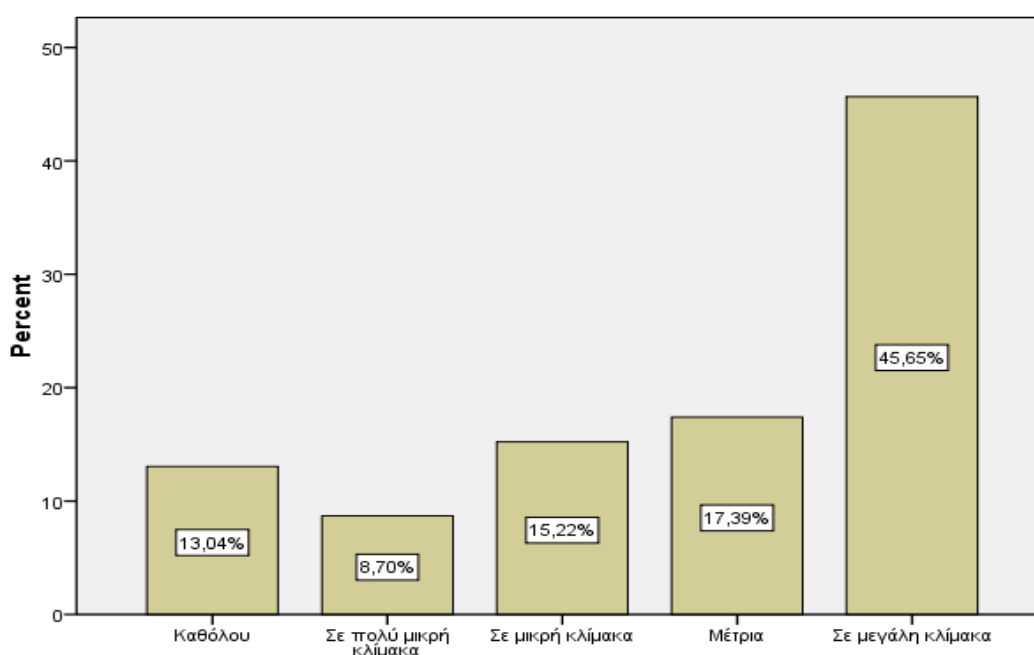
Με την Γ13 ερώτηση διερευνάται εάν σε περίπτωση απουσίας του οφειλέτη ή άρνηση παραλαβής γίνεται θυροκόλληση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.13: Σε περίπτωση απουσίας του οφειλέτη ή άρνησης παραλαβής γίνεται θυροκόλληση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	6	13,0	13,0	13,0
Σε πολύ μικρή κλίμακα	4	8,7	8,7	21,7
Σε μικρή κλίμακα	7	15,2	15,2	37,0
Μέτρια	8	17,4	17,4	54,3
Σε μεγάλη κλίμακα	21	45,7	45,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό περίπου 63% εφαρμόζει την διαδικασία από μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Το 22% των ερωτώμενων δεν θυροκολλεί καθόλου το απόσπασμα. Ενώ ένα μικρό ποσοστό κράτά ουδέτερη στάση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

Διάγραμμα 6.12: Ραβδόγραμμα για το αν γίνεται θυροκόλληση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου

Μέρος Γ2': Έλεγχοι διαδικασιών συμβιβαστικής επίλυσης φορολογικών διαφορών

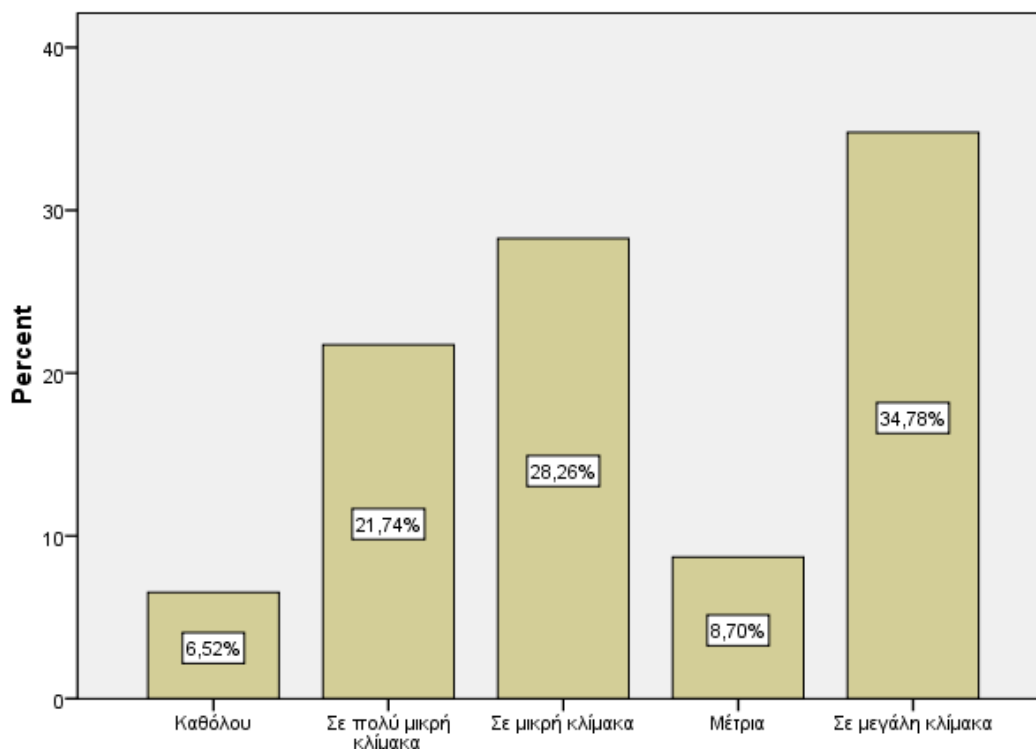
Στο Γ2' μέρος (ερωτήσεις 14-17), διερευνάται σε ποιο βαθμό ελέγχεται εάν εφαρμόζονται οι διαδικασίες κατά την συμβιβαστική επίλυση των φορολογικών διαφορών. Συγκεκριμένα με την Γ14 ερώτηση ερευνάται εάν βεβαιώνεται το 40% του αμφισβητούμενου ποσού την ημέρα που ορίζεται η συνεδρίαση για την φορολογική επίλυση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.14: Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής βεβαιώνεται ποσοστό 40% του αμφισβητούμενου ποσού την ημέρα που ορίζεται η συνεδρίαση για την φορολογική επίλυση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	3	6,5	6,5	6,5
Σε πολύ μικρή κλίμακα	10	21,7	21,7	28,3
Σε μικρή κλίμακα	13	28,3	28,3	56,5
Μέτρια	4	8,7	8,7	65,2
Σε μεγάλη κλίμακα	16	34,8	34,8	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 44 % βεβαιώνεται το ποσό από μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Επίσης σε ποσοστό περίπου 28% δεν εφαρμόζει καθόλου την διαδικασία και το ίδιο ποσοστό των ερωτώμενων την εφαρμόζει σε μικρή κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

Διάγραμμα 6.13: Ραβδόγραμμα για το αν βεβαιώνεται ποσοστό 40% του αμφισβητούμενου ποσού την ημέρα που ορίζεται η συνεδρίαση για την φορολογική επίλυση

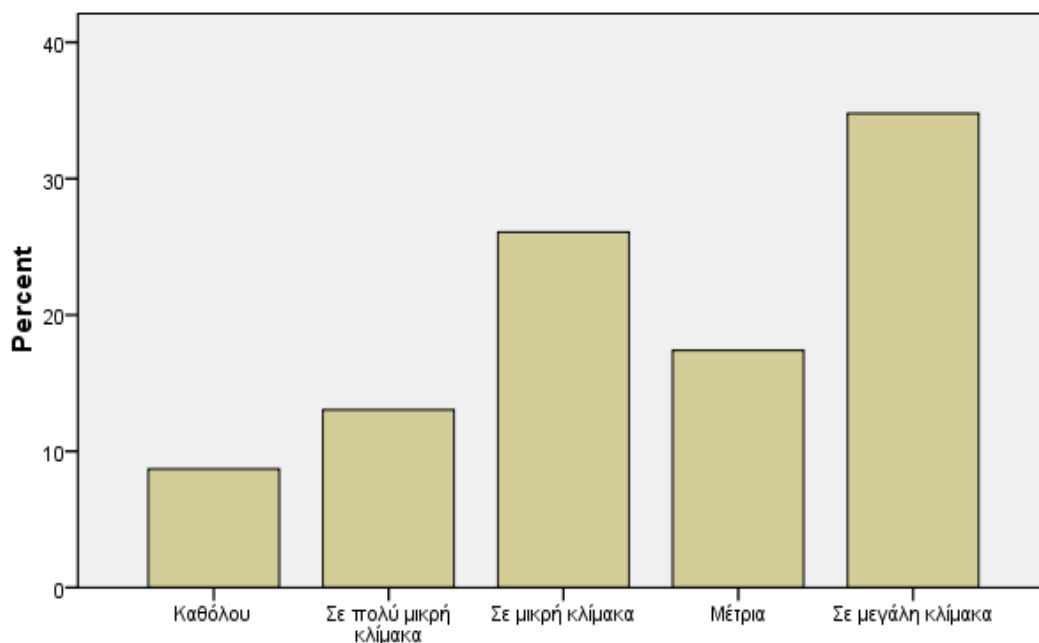
Στην Γ15 ερώτηση ερευνάται εάν βεβαιώνεται το υπόλοιπο 60% του αμφισβητούμενου ποσού μετά την έκδοση και κοινοποίηση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου επί της προσφυγής. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.15: Το υπόλοιπο 60% του αμφισβητούμενου ποσού βεβαιώνεται μετά την έκδοση και κοινοποίηση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου επί της προσφυγής;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	4	8,7	8,7	8,7
Σε πολύ μικρή κλίμακα	6	13,0	13,0	21,7
Σε μικρή κλίμακα	12	26,1	26,1	47,8
Μέτρια	8	17,4	17,4	65,2
Σε μεγάλη κλίμακα	16	34,8	34,8	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 52% βεβαιώνεται το ποσό από μέτρια έως μεγάλη κλίμακα. Μικρό είναι το ποσοστό (22%) που δεν εφαρμόζει καθόλου την διαδικασία. Ενώ το 26% περίπου των ερωτώμενων απάντησαν ότι βεβαιώνουν το 60% του ποσού σε μικρή κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

Διάγραμμα 6.14: Ραβδόγραμμα για το αν βεβαιώνεται το υπόλοιπο 60% του αμφισβητούμενου ποσού μετά την έκδοση και κοινοποίηση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου επί της προσφυγής

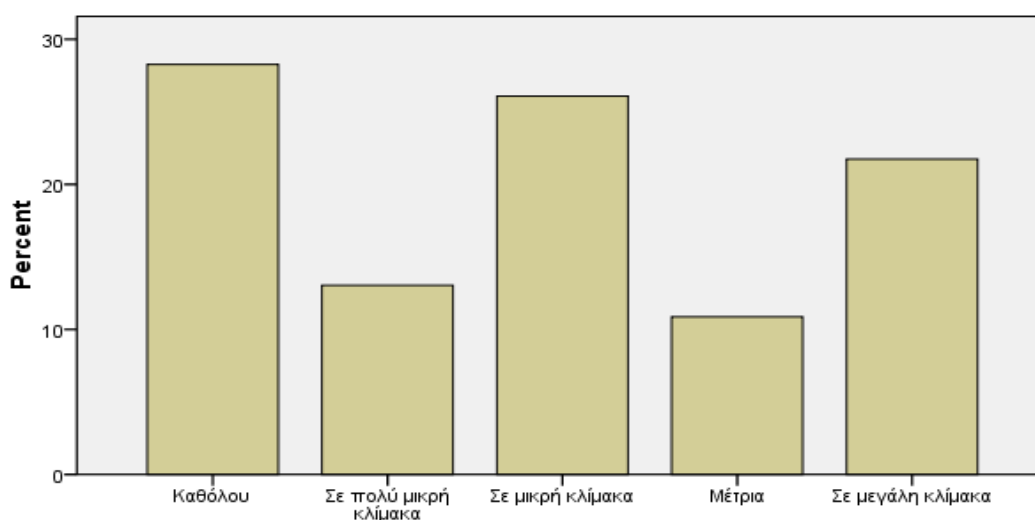
Στην Γ16 ερώτηση διερευνάται εάν κατά την συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών, η συσταθείσα επιτροπή, ορίζει ημερομηνία συζήτησης μέσα σε δέκα ημέρες από την παραλαβή του δικογράφου και όχι μεταγενέστερη των είκοσι ημερών από τη λήξη του. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.16: Κατά την Συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών, η συσταθείσα επιτροπή, ορίζει ημερομηνία συζήτησης μέσα σε δέκα ημέρες από την παραλαβή του δικογράφου και όχι μεταγενέστερη των είκοσι ημερών από τη λήξη του δεκαημέρου;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	13	28,3	28,3	28,3
Σε πολύ μικρή κλίμακα	6	13,0	13,0	41,3
Σε μικρή κλίμακα	12	26,1	26,1	67,4
Μέτρια	5	10,9	10,9	78,3
Σε μεγάλη κλίμακα	10	21,7	21,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 41% των ερωτώμενων δεν ακολουθεί καθόλου τη νόμιμη διαδικασία, δηλαδή να ορίσει ημερομηνία συζήτησης μέσα σε δέκα ημέρες. Επίσης το 26 % απαντά σε μικρή κλίμακα. Ενώ το 33% περίπου των ερωτώμενων απάντησαν ότι τηρούν το δεκαήμερο για την σύσταση της επιτροπής. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.15: Ραβδόγραμμα για το αν ορίζεται ημερομηνία συζήτησης μέσα σε δέκα ημέρες από την παραλαβή του δικόγραφου

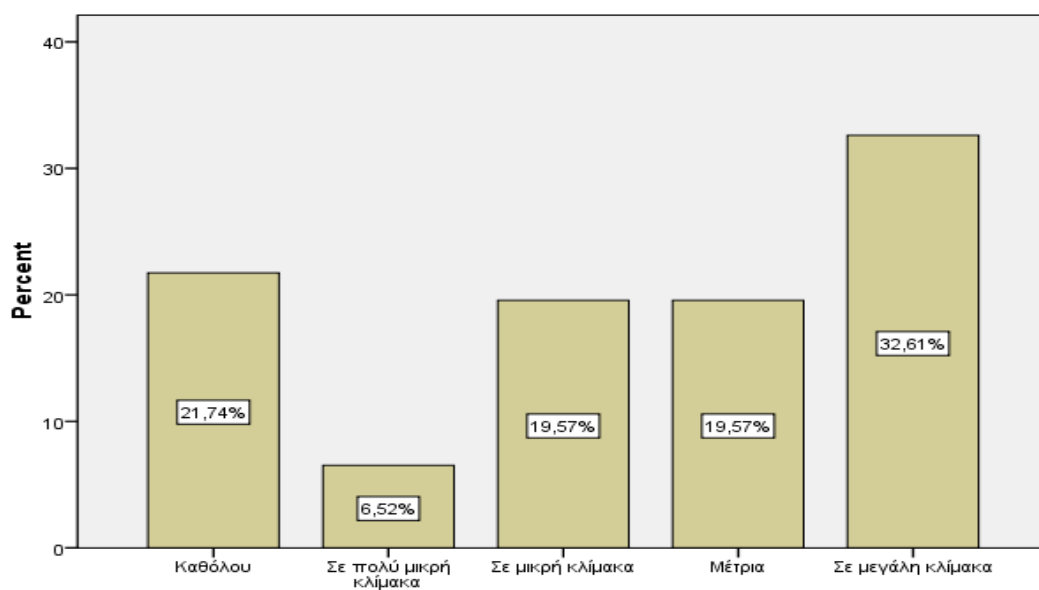
Στην Γ17 ερώτηση διερευνάται εάν η επιτροπή συντάσσει το πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συζήτηση της όταν διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι μείωσης ή διαγραφής του ποσού. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.17: Εάν η επιτροπή διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι μείωσης ή διαγραφής του ποσού που βεβαιώθηκε, συντάσσει πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συζήτηση της υπόθεσης;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	10	21,7	21,7	21,7
Σε πολύ μικρή κλίμακα	3	6,5	6,5	28,3
Σε μικρή κλίμακα	9	19,6	19,6	47,8
Μέτρια	9	19,6	19,6	67,4
Σε μεγάλη κλίμακα	15	32,6	32,6	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων 52% συντάσσει το πρακτικό μέσα στο 20ημερο από μέτρια έως μεγάλη κλίμακα . Ωστόσο ένα εξίσου μεγάλο ποσοστό της τάξης του 28% περίπου δεν ακολουθεί καθόλου τη νόμιμη διαδικασία. Ενώ το 20% κρατά ουδέτερη στάση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.16: Ραβδόγραμμα για αν συντάσσεται πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συζήτηση της υπόθεσης

Μέρος Γ3': Τήρηση διαδικασίας έκδοσης άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα

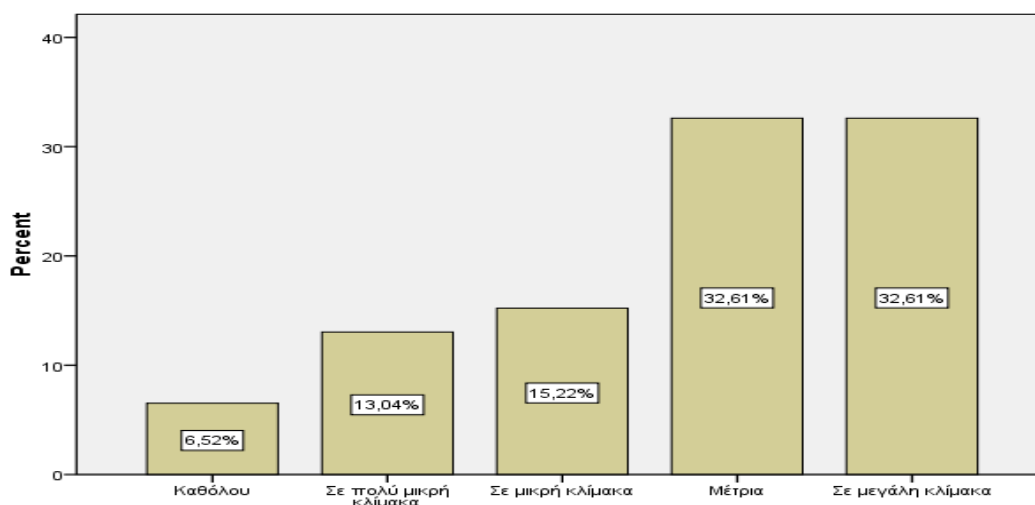
Στο Γ3' μέρος (ερωτήσεις 18-23), ερευνάται σε ποιο βαθμό γίνεται έλεγχος σχετικά με την έκδοση των αδειών χρήσης κοινόχρηστου χώρου τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων. Ειδικότερα με την Γ18 ερώτηση ερευνάται εάν κατά την έκδοση της σχετικής άδειας γίνεται έλεγχος για να διαπιστωθεί εάν οι δόσεις καταβάλλονται εμπρόθεσμα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται με τον ακόλουθο πίνακα

Πίνακας 6.18: Ελέγχεται αν κατά την έκδοση της άδειας, η καταβολή των δόσεων είναι εμπρόθεσμη;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	3	6,5	6,5	6,5
Σε πολύ μικρή κλίμακα	6	13,0	13,0	19,6
Σε μικρή κλίμακα	7	15,2	15,2	34,8
Μέτρια	15	32,6	32,6	67,4
Σε μεγάλη κλίμακα	15	32,6	32,6	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Τα αποτελέσματα κρίνονται ικανοποιητικά αφού η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό περίπου 66% προβαίνει σε έλεγχο για να διαπιστώσει εάν οι δόσεις καταβάλλονται εμπρόθεσμα. Ένα μικρό ποσοστό 6% δεν ελέγχει για την εμπρόθεσμη καταβολή των δόσεων όπως ορίζει ο νόμος. Ενώ το 15% κρατά ουδέτερη στάση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

Διάγραμμα 6.17: Ραβδόγραμμα για αν γίνονται οι ελέγχοι για την εμπρόθεσμη καταβολή των δόσεων

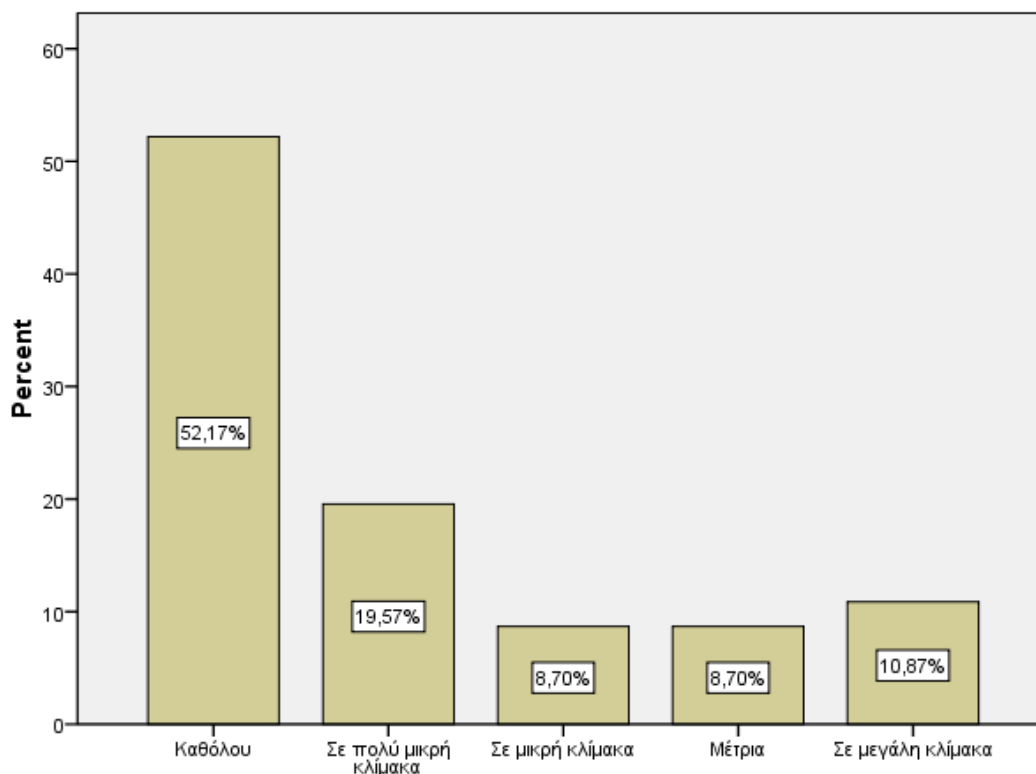
Στην Γ19 ερώτηση διερευνάται εάν η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων χορηγείται όταν διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.19: Χορηγείται η άδεια παραχώρησης Κ.Χ όταν διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	24	52,2	52,2	52,2
Σε πολύ μικρή κλίμακα	9	19,6	19,6	71,7
Σε μικρή κλίμακα	4	8,7	8,7	80,4
Μέτρια	4	8,7	8,7	89,1
Σε μεγάλη κλίμακα	5	10,9	10,9	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Τα αποτελέσματα κρίνονται ενθαρρυντικά αφού η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό περίπου 72% δεν χορηγεί την άδεια όταν διαπιστώσει ότι ο ενδιαφερόμενος οφείλει. Ενώ σε ποσοστό 9% χορηγεί σε μικρή κλίμακα και ένα 11% σε μεγάλη κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.18: Ραβδόγραμμα για το αν χορηγείται η άδεια παραχώρησης Κ.Χ όταν διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο

Στην Γ20 ερώτηση διερευνάται εάν σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης του κοινόχρηστου χώρου τα πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι δύο φορές. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

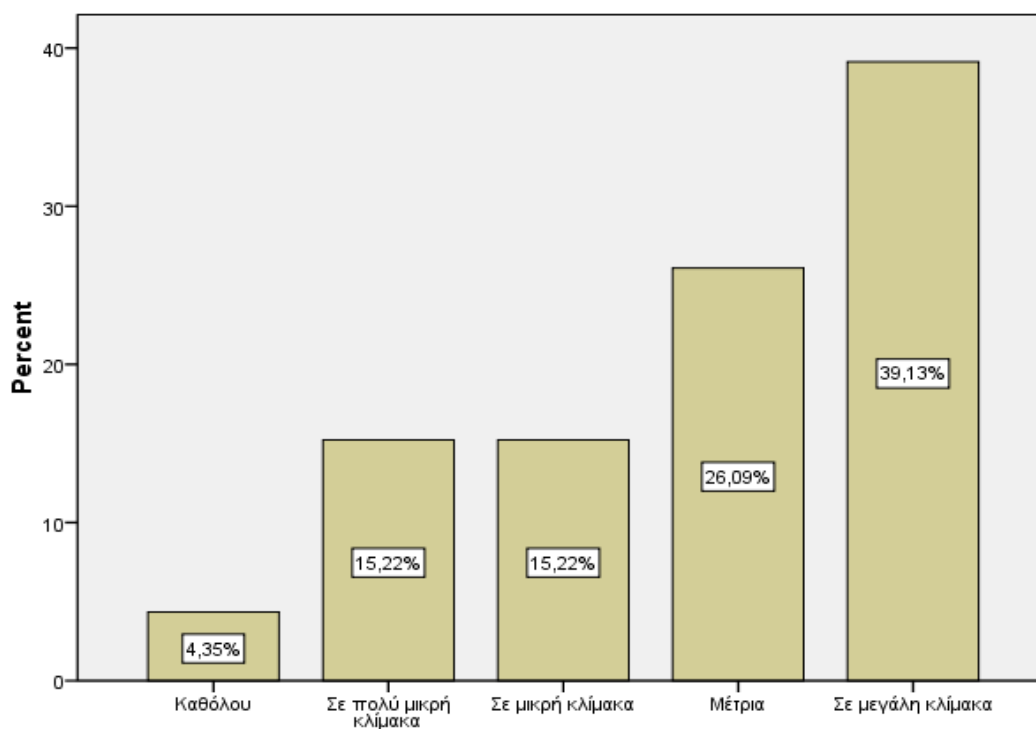
Πίνακας 6.20: Ελέγχεται αν κατά την αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν, τα ανωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι και δύο φορές;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	2	4,3	4,3	4,3
Σε πολύ μικρή κλίμακα	7	15,2	15,2	19,6
Σε μικρή κλίμακα	7	15,2	15,2	34,8
Μέτρια	12	26,1	26,1	60,9
Σε μεγάλη κλίμακα	18	39,1	39,1	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό περίπου 65% επιβάλλει τα πρόστιμα μέχρι δυο φορές. Μικρό είναι το ποσοστό, της τάξης του

4%, που δεν εφαρμόζει καθόλου την διαδικασία και 15% που την εφαρμόζει σε μικρή κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.19: Ραβδόγραμμα για το αν γίνονται έλεγχοι κατά την αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν, αν τα ανωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι και δύο φορές

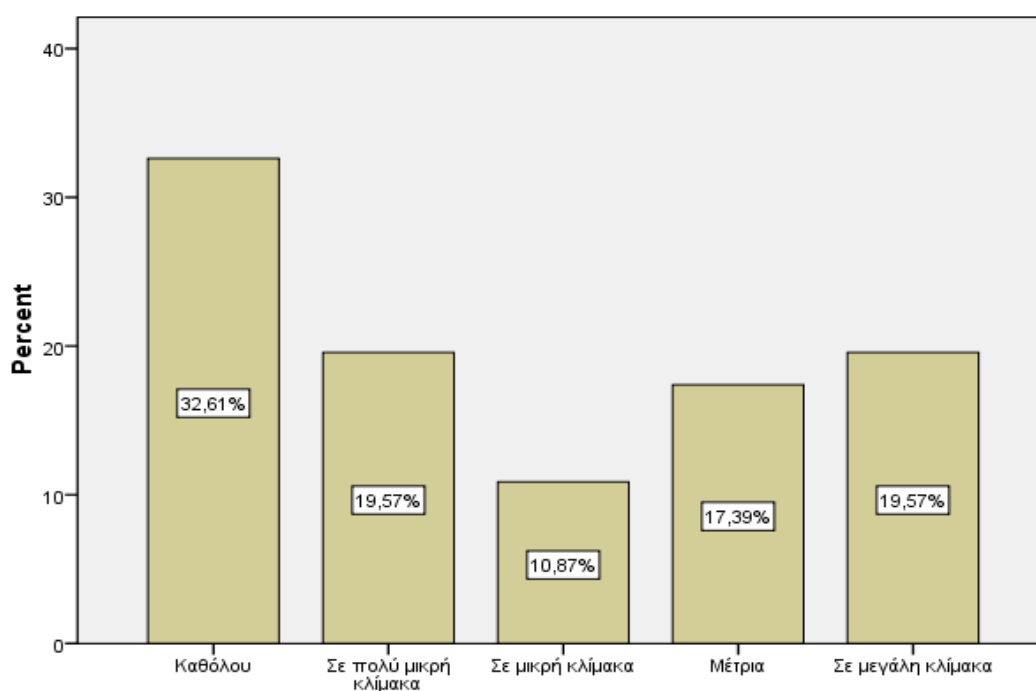
Στην Γ21 ερώτηση διερευνάται εάν στην περίπτωση που διαπιστωθεί για τρίτη φορά η αυθαίρετη χρήση με τραπεζοκαθίσματα ο δήμος προβαίνει στην αφαίρεση των αντικειμένων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.21: Όταν διαπιστωθεί για τρίτη φορά η αυθαίρετη χρήση, προβαίνει ο δήμος με συνεργείο του για την αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	15	32,6	32,6	32,6
Σε πολύ μικρή κλίμακα	9	19,6	19,6	52,2
Σε μικρή κλίμακα	5	10,9	10,9	63,0
Μέτρια	8	17,4	17,4	80,4
Σε μεγάλη κλίμακα	9	19,6	19,6	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό περίπου 52% δεν προβαίνει στην αφαίρεση των τραπεζοκαθισμάτων. Ενώ σε ποσοστό 37% περίπου εφαρμόζει τη νόμιμη διαδικασία. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.20: Ραβδόγραμμα για όταν διαπιστωθεί για τρίτη φορά η αυθαίρετη χρήση , αν προβαίνει ο δήμος με συνεργείο του για την αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων

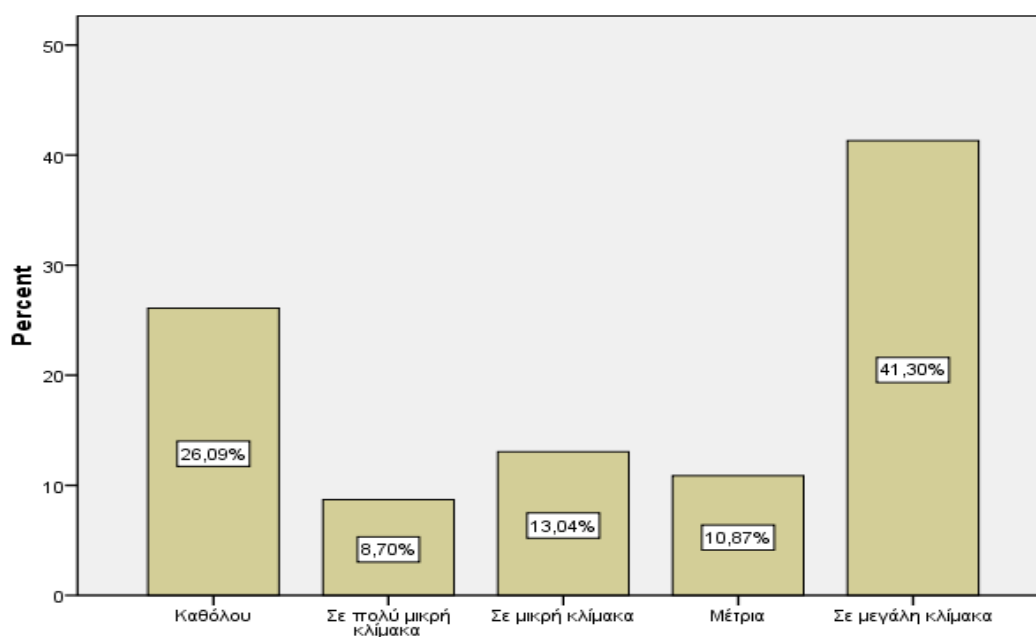
Στην Γ22 ερώτηση διερευνάται εάν καταγράφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί σε ειδική κατάσταση. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.22: Καταγράφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί σε ειδική κατάσταση;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	12	26,1	26,1	26,1
Σε πολύ μικρή κλίμακα	4	8,7	8,7	34,8
Σε μικρή κλίμακα	6	13,0	13,0	47,8
Μέτρια	5	10,9	10,9	58,7
Σε μεγάλη κλίμακα	19	41,3	41,3	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων σε ποσοστό περίπου 52% καταγράφει τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί σε ειδική κατάσταση όπως προβλέπει ο νόμος. Το 26% δεν εφαρμόζει καθόλου την διαδικασία και το 13% εφαρμόζει την διαδικασία σε μικρή κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.21: Ραβδόγραμμα για αν καταγράφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί σε ειδική κατάσταση

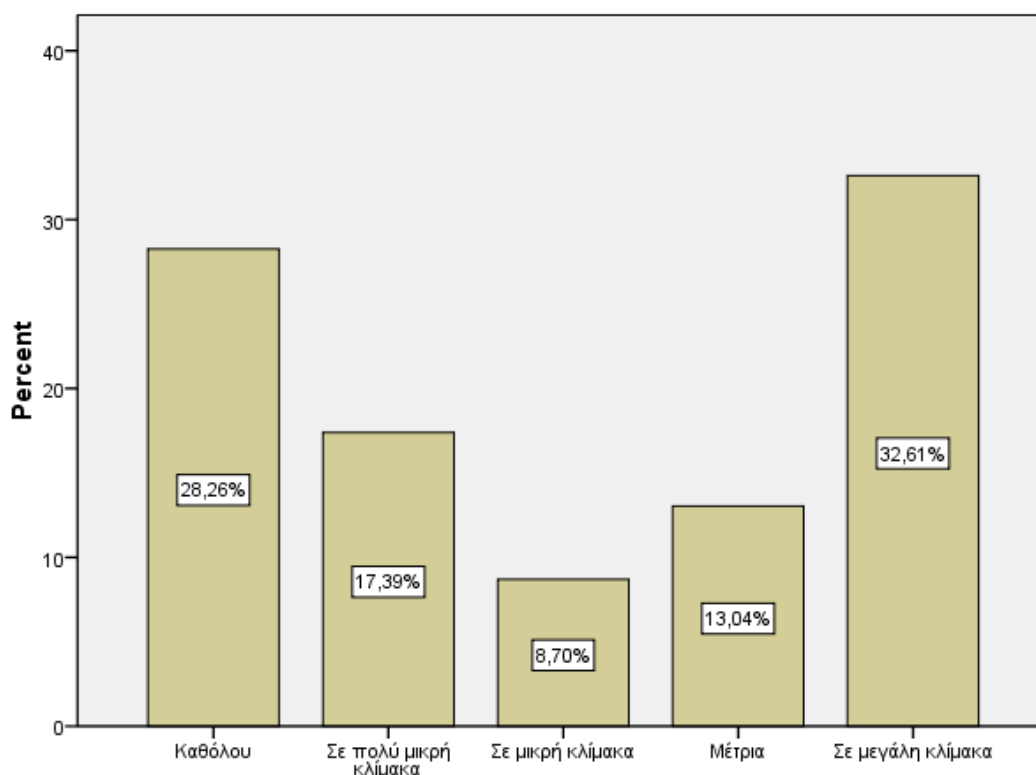
Στην Γ23 ερώτηση διερευνάται εάν επιστρέφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί μετά την καταβολή του ειδικού προστίμου για τα έξοδα μεταφοράς και φύλαξης. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.23: Επιστρέφονται τα αντικείμενα μετά την καταβολή του ειδικού προστίμου για τα έξοδα μεταφοράς και φύλαξης;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	13	28,3	28,3	28,3
Σε πολύ μικρή κλίμακα	8	17,4	17,4	45,7
Σε μικρή κλίμακα	4	8,7	8,7	54,3
Μέτρια	6	13,0	13,0	67,4
Σε μεγάλη κλίμακα	15	32,6	32,6	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι σε ποσοστό περίπου 46% των ερωτώμενων επιστρέφει τα αντικείμενα σε μεγάλη κλίμακα. Ενώ το 46 % περίπου δεν εφαρμόζει καθόλου τη νόμιμη διαδικασία. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.22: Ραβδόγραμμα για αν επιστρέφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί μετά την καταβολή ειδικού προστίμου

Μέρος Γ4': Ενημέρωση και καθοδήγηση Εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων

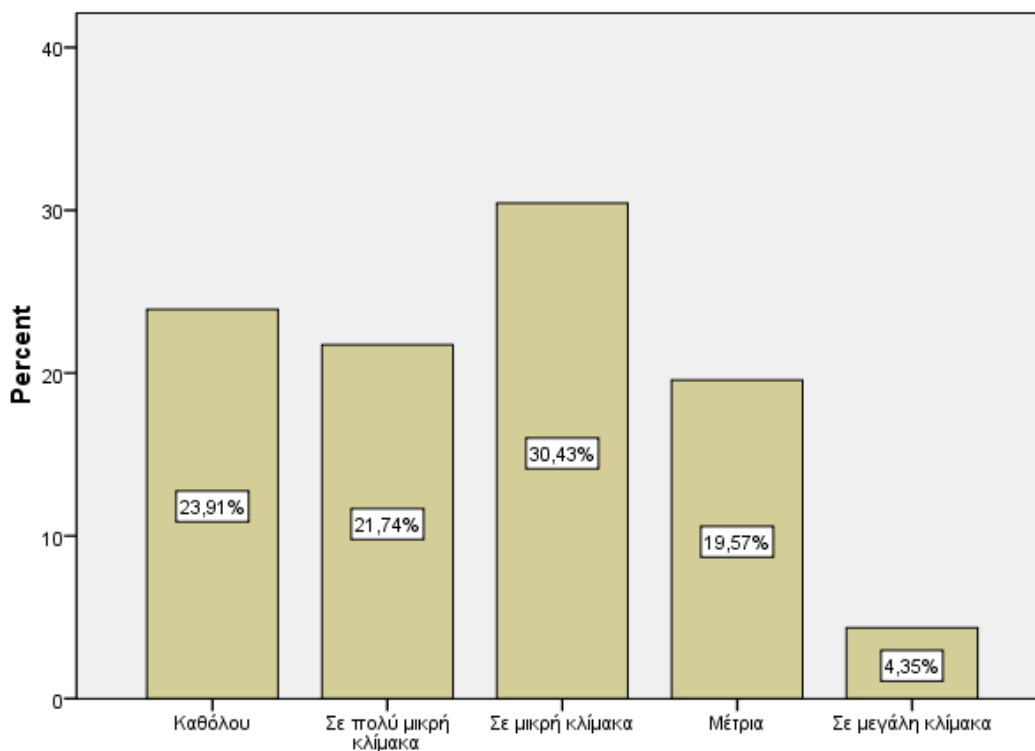
Στο Γ4' μέρος (ερωτήσεις 24-28), γίνεται προσπάθεια να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων που σχετίζονται με τα καθήκοντα τους στα έσοδα, την προώθηση καλών πρακτικών διαχείρισης των εσόδων, την κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων και την επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων αλλά και των ανώτερων στελεχών. Για τη καλύτερη εξέταση τα αποτελέσματα παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες.

Πίνακας 6.24: Ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων που σχετίζονται με τα καθήκοντα τους στα αντικείμενα των εσόδων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	11	23,9	23,9	23,9
Σε πολύ μικρή κλίμακα	10	21,7	21,7	45,7
Σε μικρή κλίμακα	14	30,4	30,4	76,1
Μέτρια	9	19,6	19,6	95,7
Σε μεγάλη κλίμακα	2	4,3	4,3	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Από τον πίνακα φαίνεται ότι στο 46% των ΟΤΑ δεν πραγματοποιείται ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων στις διαδικασίες βεβαίωσης των εσόδων. Στο 30 % διαπιστώνεται ότι ενημερώνονται οι εργαζόμενοι σε μικρή κλίμακα και το 20 % σε μέτριο βαθμό. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.23: Ραβδόγραμμα για ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων

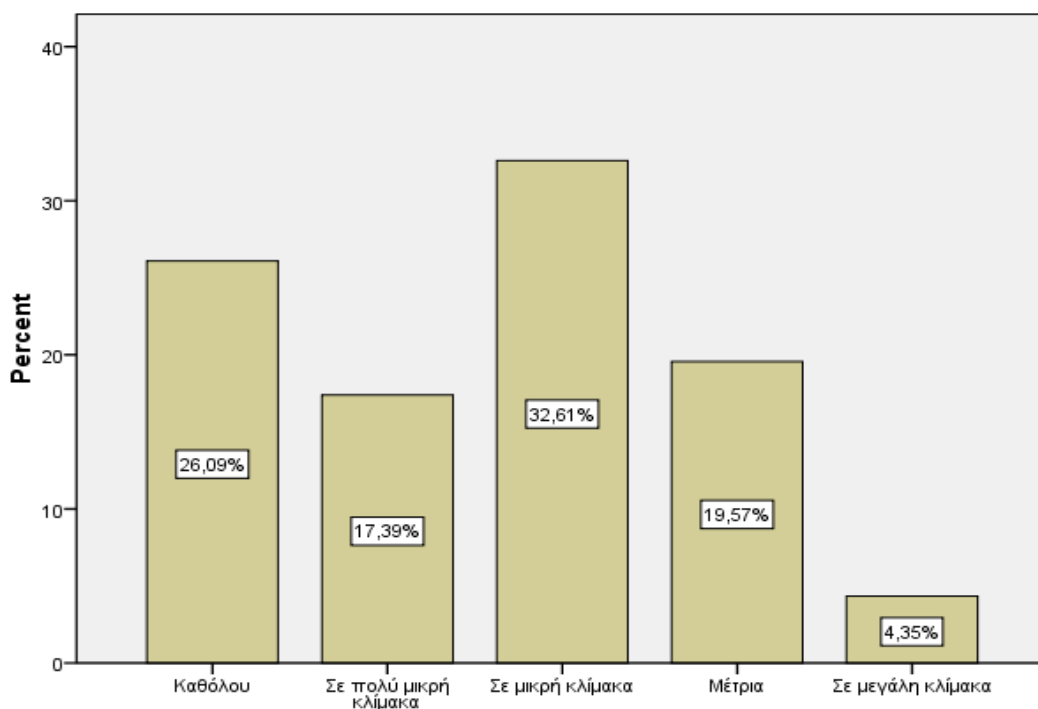

Πίνακας 6.25: Ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την προώθηση καλών πρακτικών διαχείρισης αντικειμένων εσόδων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	12	26,1	26,1	26,1
Σε πολύ μικρή κλίμακα	8	17,4	17,4	43,5
Σε μικρή κλίμακα	15	32,6	32,6	76,1
Μέτρια	9	19,6	19,6	95,7
Σε μεγάλη κλίμακα	2	4,3	4,3	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Το ίδιο συμπέρασμα εξάγεται και από τον παραπάνω πίνακα όπου φαίνεται ότι στο 44% των ΟΤΑ δεν πραγματοποιείται ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την προώθηση καλών πρακτικών διαχείρισης των αντικειμένων των εσόδων. Στο 33 % διαπιστώνεται ότι ενημερώνονται οι εργαζόμενοι σε μικρή κλίμακα και το 20 % σε μέτριο βαθμό. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.24: Ραβδόγραμμα για ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την προώθηση καλών πρακτικών

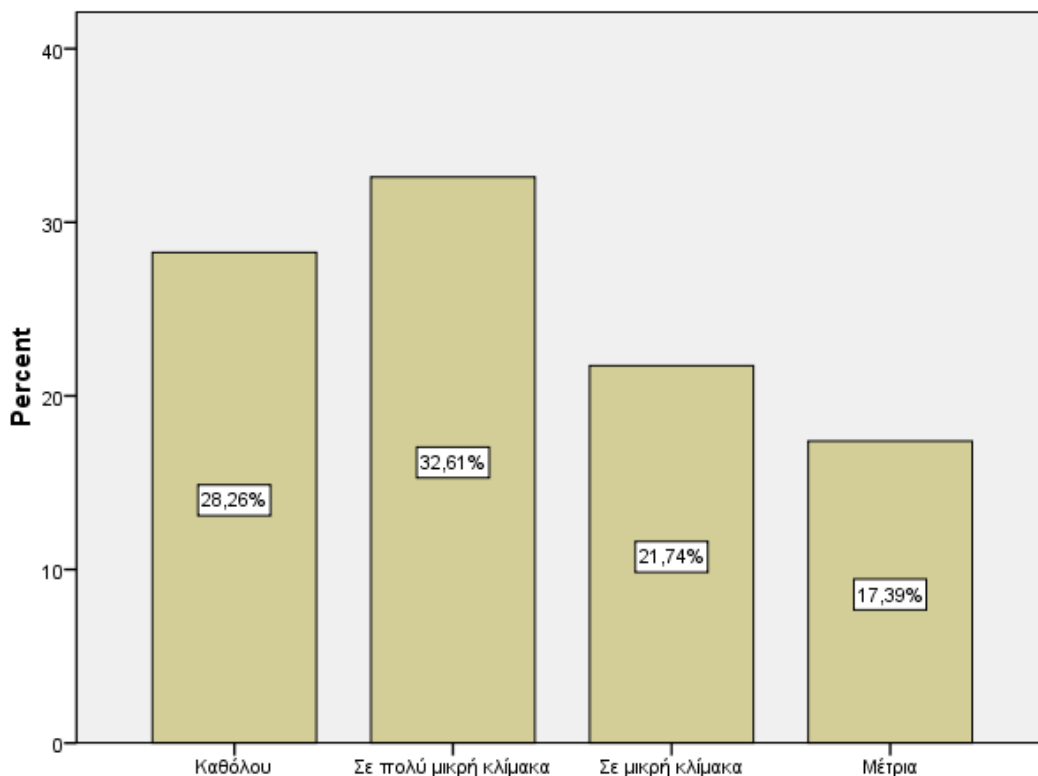

Πίνακας 6.26: Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	13	28,3	28,3	28,3
Σε πολύ μικρή κλίμακα	15	32,6	32,6	60,9
Σε μικρή κλίμακα	10	21,7	21,7	82,6
Μέτρια	8	17,4	17,4	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Επίσης φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα ότι στην πλειοψηφία τους οι δήμοι δεν καταρτίζουν προγράμματα για την εκπαίδευση των εργαζομένων τους σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.25: Ραβδόγραμμα για την κατάρτιση προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων

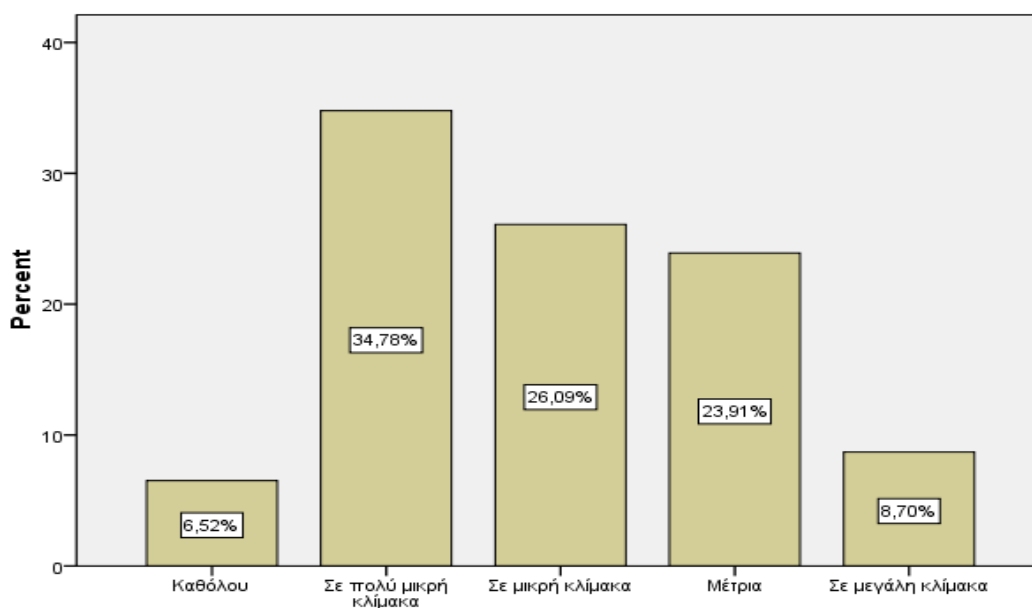

Πίνακας 6.27: Επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των ανώτερων στελεχών του οργανισμού για την ενημέρωση των τελευταίων σχετικά με τις ενέργειες των υπαλλήλων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου	3	6,5	6,5	6,5
Σε πολύ μικρή κλίμακα	16	34,8	34,8	41,3
Σε μικρή κλίμακα	12	26,1	26,1	67,4
Μέτρια	11	23,9	23,9	91,3
Σε μεγάλη κλίμακα	4	8,7	8,7	100,0
Total	46	100,0	100,0	

Τέλος όσον αφορά την επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των ανώτερων στελεχών του οργανισμού για την ενημέρωση των τελευταίων σχετικά με τις ενέργειες των υπαλλήλων οι απόψεις δίστανται. Το 41 % των εργαζομένων απάντησε πως υπάρχει επικοινωνία σε πολύ μικρή κλίμακα ή καθόλου. Το 26 % σε μικρή κλίμακα. Ενώ το 33 % ότι υπάρχει επικοινωνία μεταξύ των εργαζομένων αλλά και μεταξύ των τελευταίων με τα ανώτερα στελέχη. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.26: Ραβδόγραμμα για την επικοινωνία μεταξύ υπαλλήλων και υπαλλήλων και ανώτερων στελεχών για την ενημέρωση των στελεχών για τις ενέργειες των υπαλλήλων

Μέρος Γ5΄: Βαθμός Αποτελεσματικότητας Εσωτερικού Ελέγχου στις Διαδικασίες που εφαρμόζονται στο τμήμα εσόδων των Ο.Τ.Α.

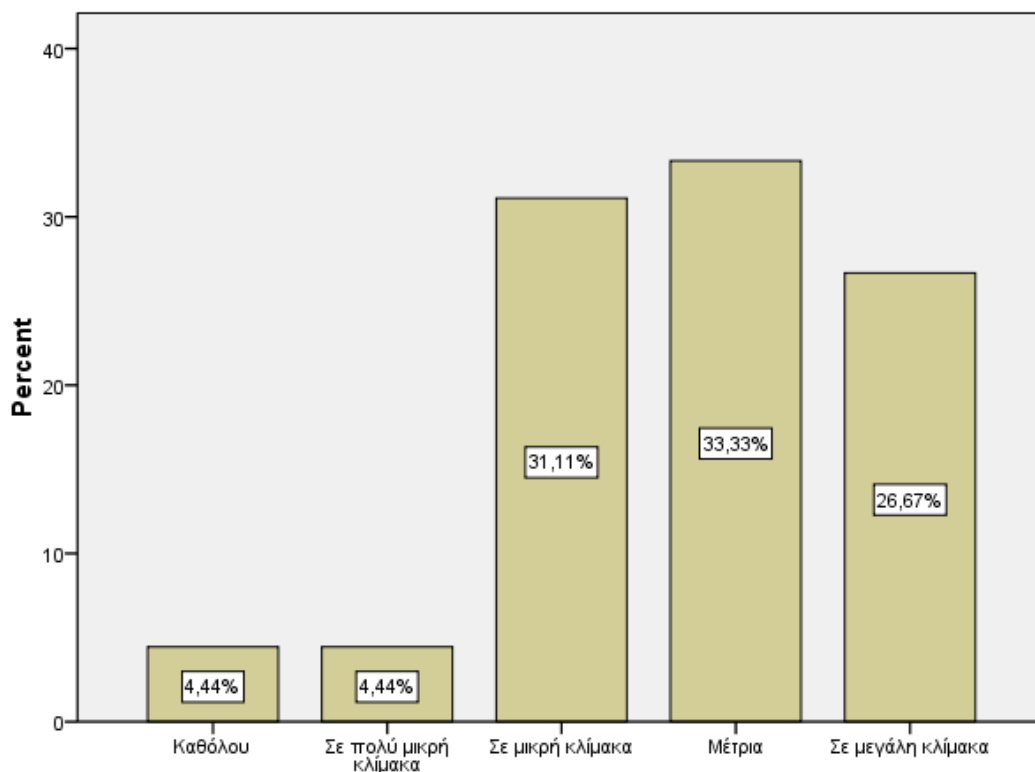
Στο Γ5΄ μέρος (ερωτήσεις 28-31), επιχειρείται να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος επί των αντικειμένων του τμήματος εσόδων εφαρμόζεται και συμβάλει αποτελεσματικά στην σωστή και αποδοτικότερη διαδικασία. Με την Γ28 ερώτηση ερευνάται σε ποιο βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.28: Ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	4,3	4,4	4,4
	Σε πολύ μικρή κλίμακα	2	4,3	4,4	8,9
	Σε μικρή κλίμακα	14	30,4	31,1	40,0
	Μέτρια	15	32,6	33,3	73,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	12	26,1	26,7	100,0
	Total	45	97,8	100,0	
Missing	System	1	2,2		
Total		46	100,0		

Όπως διαπιστώνεται από το πίνακα, οι απαντήσεις που δόθηκαν κυμαίνονται μεταξύ της μικρής κλίμακας και της μεγάλης κλίμακας. Συγκεκριμένα το 31% απάντησε ότι συμβάλει στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων σε μικρή κλίμακα, το 33% των ερωτώμενων σε μέτριο βαθμό και το 27% περίπου σε μεγάλη κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.27: Ραβδόγραμμα για τον βαθμό αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες του τμήματος εσόδων

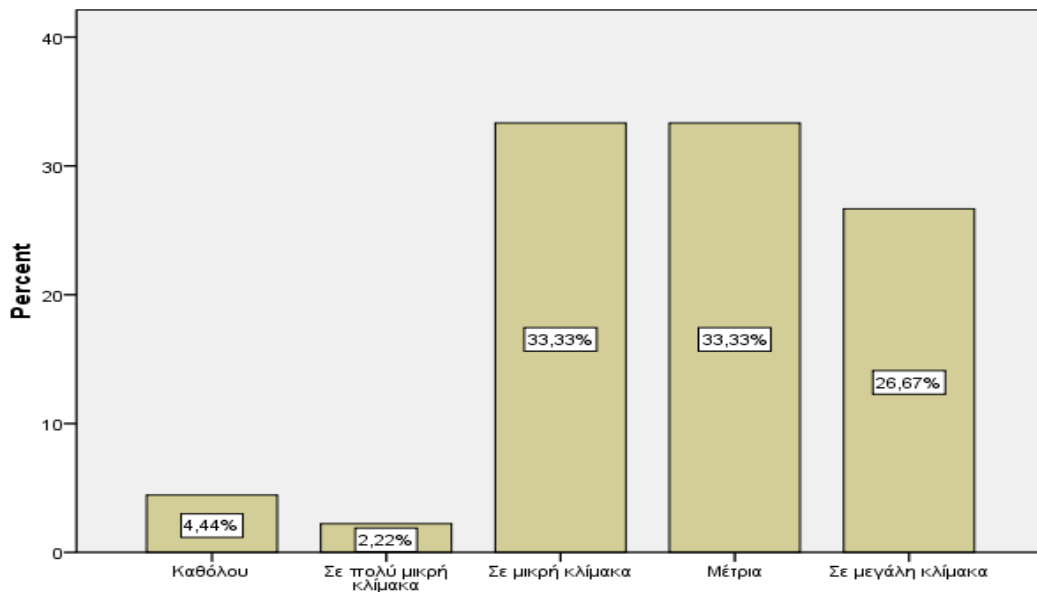
Στην Γ29 ερώτηση διερευνάται σε ποιο βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος εντοπίζει λάθη επί των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.29: Ο εσωτερικός έλεγχος εντοπίζει λάθη επί των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	2	4,3	4,4	4,4
	Σε πολύ μικρή κλίμακα	1	2,2	2,2	6,7
	Σε μικρή κλίμακα	15	32,6	33,3	40,0
	Μέτρια	15	32,6	33,3	73,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	12	26,1	26,7	100,0
	Total	45	97,8	100,0	
Missing	System	1	2,2		
Total		46	100,0		

Όπως διαπιστώνεται από το πίνακα, οι απαντήσεις που δόθηκαν κυμαίνονται μεταξύ της μικρής κλίμακας και της μεγάλης κλίμακας. Συγκεκριμένα το 33% απάντησε ότι εντοπίζει λάθη επί των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων σε μικρή κλίμακα, το 33% των ερωτώμενων σε μέτριο βαθμό και το 27% περίπου σε μεγάλη κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.28: Ραβδόγραμμα για τον βαθμό εντοπισμού λαθών επί των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων από την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου

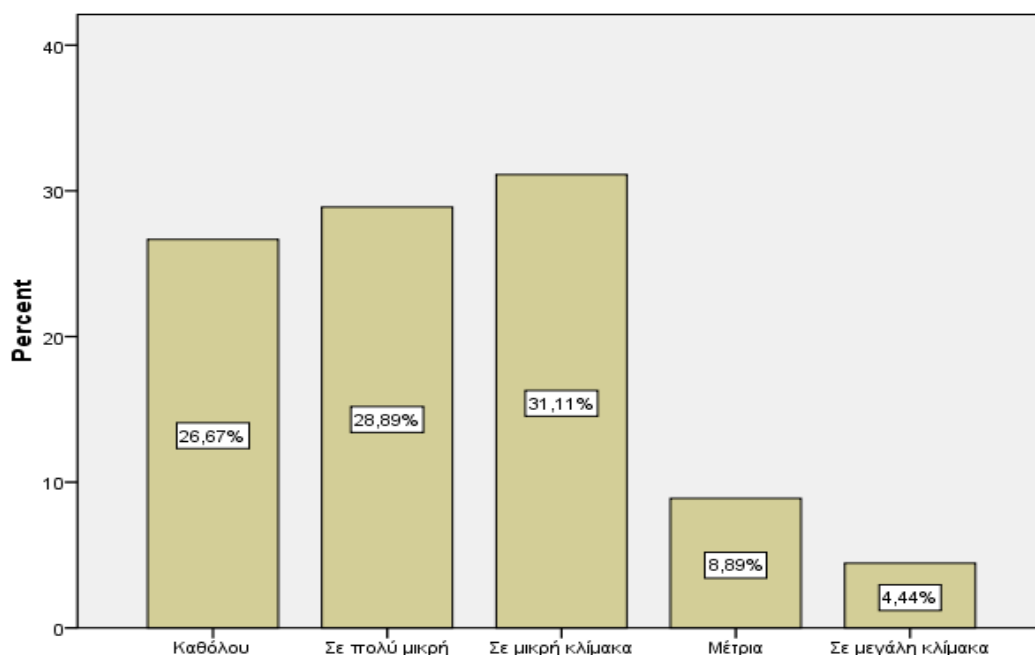
Στην Γ30 ερώτηση διερευνάται σε ποιο βαθμό ο εσωτερικός έλεγχος είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.30: Ο εσωτερικός έλεγχος είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	12	26,1	26,7	26,7
	Σε πολύ μικρή κλίμακα	13	28,3	28,9	55,6
	Σε μικρή κλίμακα	14	30,4	31,1	86,7
	Μέτρια	4	8,7	8,9	95,6
	Σε μεγάλη κλίμακα	2	4,3	4,4	100,0
	Total	45	97,8	100,0	
Missing	System	1	2,2		
Total		46	100,0		

Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (87%) απάντησε ότι ο εσωτερικός έλεγχος δεν είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος. Γεγονός δικαιολογημένο μιας και το ίδιο ποσοστό των ερωτώμενων στην ερώτηση Β6 απάντησε ότι δεν υπάρχει εξειδικευμένο τμήμα ή προσωπικό για την άσκηση του εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.29: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση : Ο εσωτερικός έλεγχος είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος

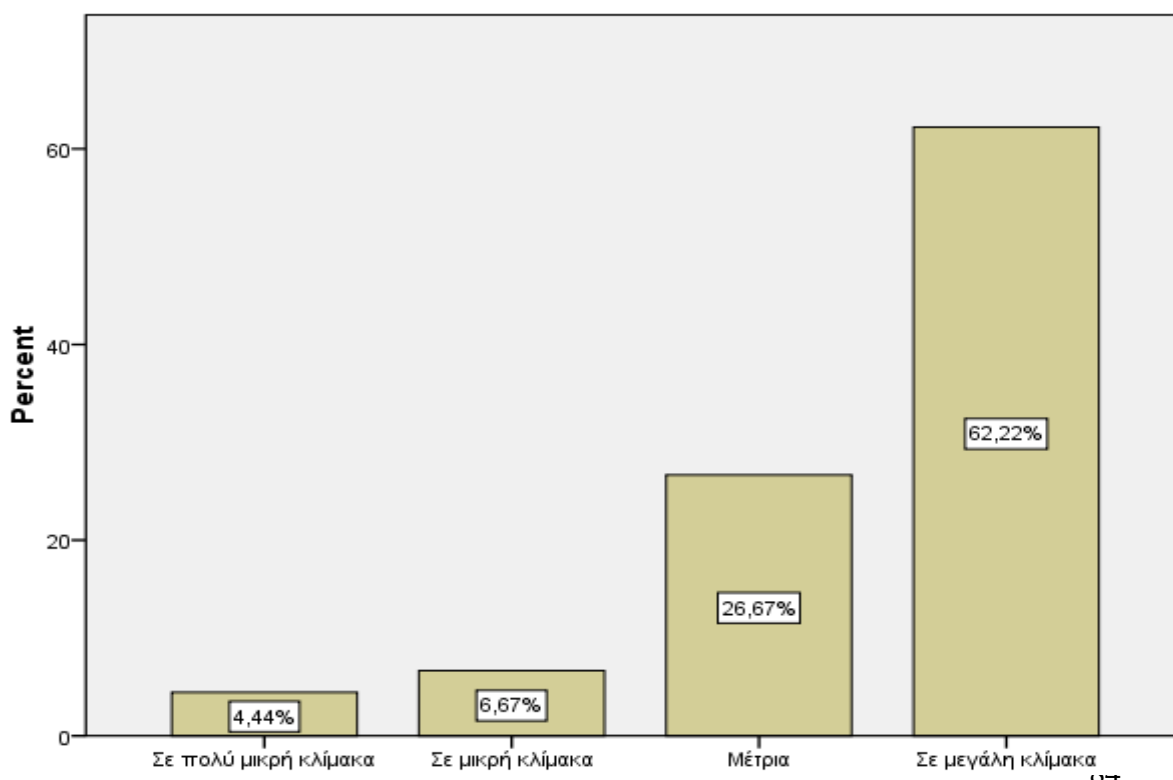
Στην Γ31 ερώτηση διερευνάται εάν η ύπαρξη εξειδικευμένου τμήματος ή προσωπικού για την άσκηση του εσωτερικού ελέγχου θα προσέδιδε αξία στους . Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6.31: Η ύπαρξη εξειδικευμένου τμήματος/προσωπικού για την άσκηση εσωτερικού ελέγχου προσδίδει/θα προσέδιδε αξία;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε πολύ μικρή κλίμακα	2	4,3	4,4	4,4
	Σε μικρή κλίμακα	3	6,5	6,7	11,1
	Μέτρια	12	26,1	26,7	37,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	28	60,9	62,2	100,0
	Total	45	97,8	100,0	
Missing	System	1	2,2		
Total		46	100,0		

Τα αποτελέσματα κρίνονται θετικά. Από τον πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (89%) πιστεύει ότι η ύπαρξη εξειδικευμένου τμήματος για την άσκηση του εσωτερικού ελέγχου θα προσέδιδε αξία. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 6.30: Ραβδόγραμμα για αν ο εσωτερικός έλεγχος προσδίδει αξία

Κεφάλαιο 7ο – Συμπεράσματα

7.1 Γενικά Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία δύο ήταν οι στόχοι: αφενός να κατανοηθεί ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου να διαπιστωθεί εάν εφαρμόζεται στην τοπική αυτοδιοίκηση και ειδικότερα στις διαδικασίες του τμήματος εσόδων. Χάρη στους στόχους αυτούς, η προσέγγιση που θεωρήθηκε ότι αποτελεί την πιο ενδεδειγμένη ήταν ο συνδυασμός βιβλιογραφικής ανασκόπησης και εμπειρικής έρευνας.

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση που χρησιμοποιήθηκε στηρίχτηκε σε ελληνική και ξένη αρθρογραφία ενώ η εμπειρική έρευνα βασίστηκε σε ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου που στάλθηκε ηλεκτρονικά και απαντήθηκε από υπαλλήλους των τμημάτων εσόδων ή των οικονομικών υπηρεσιών των Δήμων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς μελέτες και τη βιβλιογραφία σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, διαπιστώνεται ότι η λειτουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση θα οδηγήσει σε μείωση των φαινομένων κακοδιαχείρισης και διαφθοράς, θα περιορίσει ατασθαλίες και λάθη και θα βοηθήσει στην εξοικονόμηση πόρων. Επίσης, εξασφαλίζει την εύρυθμη και σωστή διοίκηση των Δήμων, προστατεύει τα συμφέροντα του ίδιου, των δημοτών και των υπόλοιπων ενδιαφερόμενων μερών, διασφαλίζοντας τη διαφανή, δίκαιη και τίμια συμπεριφορά των διευθυντών και των στελεχών των ΟΤΑ και βελτιώνει τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Ενώ τέλος βοηθάει να ενισχυθεί η διαφάνεια και η δικαιοσύνη, εξασφαλίζει τη σωστή διαχείριση των εσόδων και προσφέρει προστιθέμενη αξία.

Από την παρούσα εργασία εξάγεται αρχικά το συμπέρασμα ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Πολλοί λίγοι είναι οι Δήμοι που έχουν στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας εξειδικευμένο τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Διαπιστώνουμε μια άρνηση από τους ΟΤΑ να συστήσουν και να στελεχώσουν αυτοτελή τμήματα Εσωτερικού Ελέγχου όπως άλλωστε προβλέπεται με το νόμο 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Στη συνέχεια από τις απαντήσεις των ερωτώμενων του Α' μέρους του ερωτηματολογίου, που περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες και δημογραφικά στοιχεία

των συμμετεχόντων, διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι υπάλληλοι των τμημάτων εσόδων και των οικονομικών υπηρεσιών, είναι άτομα μέσης ηλικίας, έχουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο, οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με είκοσι χρόνια προϋπηρεσίας στον Δήμο που έχουν παρακολουθήσει πολύ λίγα σεμινάρια σχετικά με τις διαδικασίες των εσόδων.

Από το Β' μέρος του ερωτηματολογίου που σχετίζεται με το περιβάλλον εργασίας του τμήματος εσόδων προκύπτει ότι δεν υπάρχει τμήμα εσωτερικού ελέγχου με εξειδικευμένο προσωπικό, όπως επίσης ότι δεν καθορίζονται σχεδόν καθόλου τα καθήκοντα των εσωτερικών ελεγκτών ενώ σχεδόν ανύπαρκτο είναι το λεπτομερές εγχειρίδιο διαδικασιών εκτέλεσης των αντικείμενων του τμήματος εσόδων. Διαπιστώνεται λοιπόν ότι η Διοίκηση δίνει πολύ μικρή σημασία στην καταγραφή των διαδικασιών και στη δημιουργία ενός εγχειριδίου καλής εκτέλεσης των υπηρεσιών που προσφέρονται από το τμήμα εσόδων, γεγονός όμως που θα βοηθούσε πάρα πολύ τους ίδιους τους υπαλλήλους.

Από τις απαντήσεις του Γ' μέρους του ερωτηματολογίου, που αφορά την τήρηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο τμήμα εσόδων και ειδικά όσον αφορά την τήρηση των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι διαδικασίες βεβαίωσης των χρηματικών καταλόγων δεν τηρούνται όπως ορίζει ο νόμος, δηλαδή δεν βεβαιώνονται μία φορά το χρόνο για κάθε έσοδο, χρίζουν επομένως βελτίωσης. Ωστόσο κατά την οίκοθεν βεβαίωση οι υπάλληλοι ακολουθούν την νόμιμη διαδικασία, όπως επίσης ικανοποιητικά είναι τα αποτελέσματα για την διαδικασία των επιδόσεων των αποσπασμάτων των βεβαιωτικών καταλόγων κατά την οποία ακολουθείται η νόμιμη οδός.

Όσον αφορά τη συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών συμπεραίνεται ότι η βεβαίωση του 40% και στην συνέχεια του υπόλοιπου αμφισβητούμενου ποσού εφαρμόζεται σε μεγάλη κλίμακα κάτι που δεν συμβαίνει για τον ορισμό της ημερομηνίας της συνεδρίασης οπότε δεν τηρείται το δεκαήμερο όπως ορίζει ο νόμος, ενώ το πρακτικό της συνεδρίασης συντάσσεται εντός του εικοσαήμερου από την συζήτηση από την πλειοψηφία των υπαλλήλων.

Τέλος όσον αφορά την διαδικασία έκδοσης παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα απορρέει το συμπέρασμα ότι γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι πριν την έκδοση της σχετικής άδειας, για παράδειγμα αν η καταβολή των

δόσεων είναι εμπρόθεσμη ή αν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο ο υπάλληλος δεν προχωρά στην έκδοση της άδειας ή αν τα πρόστιμα λόγω αυθαίρετης χρήσης επιβάλλονται μέχρι δύο φορές. Από την έρευνα φαίνεται ότι δεν τηρείται η διαδικασία όταν διαπιστωθεί η αυθαίρετη χρήση για τρίτη φορά όπου ο νόμος ορίζει την απομάκρυνση των αντικειμένων με συνεργείο του δήμου και μετακίνηση τους σε χώρο που φυλάσσεται.

Συνεχίζοντας σε σχέση με τους εργαζομένους παρατηρείται ότι σε μέτριο βαθμό ενημερώνονται οι εργαζόμενοι για να αποφεύγονται λάθη που σχετίζονται με τα καθήκοντα τους στα αντικείμενα του τμήματος εσόδων όπως επίσης συμβαίνει το ίδιο και με την προώθηση καλών πρακτικών διαχείρισης των αντικειμένων των εσόδων. Θα αποτελούσε σοβαρή παράλειψη αν δεν αναφέραμε το γεγονός ότι οι δήμοι ενδιαφέρονται σε μικρό βαθμό για την κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων για την καλύτερη εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων τους σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων. Εκτός αυτού υπάρχει και μια αδιαφορία για την ενημέρωση των ανώτερων στελεχών για τις ενέργειες των υπαλλήλων τους.

Προχωρώντας στο τελευταίο μέρος που αφορά την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου διαπιστώνεται ότι ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων, εντοπίζοντας λάθη επί των διαδικασιών που εφαρμόζονται σε βαθμό θετικό αλλά όχι πολύ ικανοποιητικό, γεγονός που οφείλεται στην απουσία της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου. Βέβαια από την άλλη πλευρά μια αυτοτελής υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου άρτια οργανωμένη και στελεχωμένη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό θα προσέδιδε αξία στο τμήμα εσόδων και γενικότερα στο Δήμο.

Γίνεται φανερό λοιπόν πως ενώ ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι πολύ σημαντικός εντούτοις οι Ο.Τ.Α. δεν έχουν προχωρήσει στη σύσταση αυτοτελών υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου. Και ενώ τα διεθνή πρότυπα και η εφαρμογή των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση των άλλων χωρών δείχνουν ότι είναι το κλειδί για την καλή δημόσια διακυβέρνηση και την εκπλήρωση των στόχων τους, παρέχοντας καθοδήγηση στη διοίκηση και ταυτόχρονα περιορίζοντας τους κινδύνους που τις απειλούν στην χώρα μας είναι σχετικά μια νέα διαδικασία.

7.2 Περιορισμοί έρευνας

Στους περιορισμούς της εργασίας θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε την περιορισμένη αρθρογραφία, λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος και το μικρό διάστημα διεξαγωγής της έρευνας.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Αλεξίου, Ν., Κουτσούρη, Δ., Οδηγός Νέων Δημοτικών Αρχών ΙΙΙ. Εποπτεία Έλεγχος στις Πράξεις και τα Όργανα των Φορέων της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα, [online]. Διαθέσιμο: http://www.eetaa.gr/pms/library/epopteia_elegxoi_stous_ota.pdf
- Αιτιολογική έκθεση νόμου 3463/2006-Υπουργείο Εσωτερικών
- Αργυρόπουλος, Α. (2011), Ο Εσωτερικός Έλεγχος στον Δημόσιο Τομέα, Διπλωματική Εργασία, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης-Τμήμα Γενικής Διοίκησης, Αθήνα, ΚΑ΄ Εκπαιδευτική Σειρά, [online]. Διαθέσιμο: http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/21/2/1578.pdf
- Βασιλάκου, Α. (2014), Διαδικασίες Εσωτερικού Ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, [online]. Διαθέσιμο: <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/16778/3/VasilakouAndrianaMsc2014.pdf>
- Βασσάλας, Χ. (2010), Ο τρόπος εκτέλεσης των Προμηθειών και Υπηρεσιών των ΟΤΑ Α΄ βαθμού - Νομικές ρυθμίσεις - Περιγραφή διαδικασιών - Σύγκριση θεσμικού πλαισίου τους με άλλους φορείς του Δημοσίου. Μελέτη περίπτωσης: Δήμος Βριλησίων, Διπλωματική Εργασία, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Γ΄ Εκπαιδευτική Σειρά, [online]. Διαθέσιμο: http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T3/028/10201.pdf
- Γρηγοράκος, Θ. (1989), Γενικές αρχές Ελεγκτικής, Έκδοση Σώματος Ορκωτών Λογιστών, Αθήνα.
- Δρογαλάς, Γ. (2010), Αξιολόγηση της Εφαρμογής και Συνεισφοράς των Συστημάτων Εσωτερικού - Ελέγχου από την Σκοπιά της Λογιστικής και της Χρηματοοικονομικής στις Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις της Ελλάδας, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη. [online]. Διαθέσιμο: https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/13862/2/Drogalas_PhD2010.pdf

- Δρογαλάς, Γ., Γκούμας, Σ., Κεσίση, Ε. και Μαλλιαρίδου, Ο. (2011), Αποτύπωση του σύγχρονου ρόλου του εσωτερικού ελέγχου, Επιστημονική Επετηρίδα, [online]. Διαθέσιμο: http://www.drogalas.gr/uploads/publications/APOTIPOSU_TOU_SIGXRONO_U_ROLOU_TOY_ESOTERIKOY_ELEGXOY.pdf
- Δρογαλάς, Γ. (2016), Οικονομική Διαχείριση και Έλεγχος Φορέων Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης - Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Θεσσαλονίκη
- Εγχειρίδιο Διενέργειας Εσωτερικών Ελέγχων, (2015), [online]. Διαθέσιμο: <http://www.publicrevenue.gr/kpi/public/archive/4405/>
- Έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, 2014, [online]. Διαθέσιμο: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_el.pdf
- Ετήσια Έκθεση Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, (2012), [online]. Διαθέσιμο: https://www.gedd.gr/article_data/Linked_files/105/EktheshGEDD2012.pdf
- Ζυγούρης, Π. (2008). Είσπραξη Εσόδων από τους ΟΤΑ, Αθήνα, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.pzygouris.gr/?p=414>
- Θεοδώρου, Ι. (2011), *Τα έσοδα των Δήμων*, Εκδόσεις Θεοδώρου, Θεσσαλονίκη.
- Θεοδώρου, Ι. (2015), *Βεβαίωση και είσπραξη Εσόδων*, Open academy, Θεσσαλονίκη, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.bluevalue.gr/frontend/articles.php?cid=6&t=news>
- Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2006), *Οι έλεγχοι στους ΟΤΑ. Προτάσεις για τον εξορθολογισμό και την αποτελεσματικότητα του συστήματος*, στο <http://www.ita.org.gr/library/Downloads/docs>.
- Καζαντζής, Χ. (2006), *Ελεγκτική και εσωτερικός έλεγχος Μια συστηματική προσεγγιση εννοιών, αρχών και προτύπων*, Business plus, Αθήνα.
- Καλλιαντάσης, Γ. (2011). Τα έσοδα των Δήμων, Μάιος 2011.
- Κατσούλης, Δ. (2016), Η συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στον ποιοτικό εκσυγχρονισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, [online]. Διαθέσιμο: <http://tetradioaftodioikisis.blogspot.gr/2016/03/blog-post.html>.

- Κουτούπης, Α. (2003), Εσωτερικός Έλεγχος - Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου, Αθήνα.
- Κουτούπης, Α. (2009), Οι επιδράσεις του Θεσμικού Πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Βέλτιστων Πρακτικών στην Ανάπτυξη των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Επιχειρήσεων. Η περίπτωση των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Εταιρειών, PhD Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου, [online]. Διαθέσιμο: <http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/18586#page/1/mode/2up>
- Κουτούπης, Α. (2015), Ο Εσωτερικός Έλεγχος Εργαλείο Ανάπτυξης για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), Σύνδεσμος επενδυτών & διαδικτύου, Ένωση μετόχων χρηματιστηρίου Αθηνών, Μετοχικός Ακτιβισμός, Το Ηλεκτρονικό Περιοδικό του ΣΕΔ, 8ο τεύχος, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.nepof.eu/sed8.pdf>
- Κυριάκου, Μ. (2003), «Ποιοτική αναβάθμιση της φορολογικής διοίκησης και εσωτερικός έλεγχος» Φορολογική Επιθεώρηση, τεύχος 656, σελ.1903
- Μπαθρέλλου, Ε. (2007), Ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στην ελληνική φορολογική διοίκηση, Διπλωματική εργασία, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών : «Φορολογία & Ελεγκτική», Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου, [online]. Διαθέσιμο: <file:///D:/User/%CE%9B%CE%AE%CF%88%CE%B5%CE%B9%CF%82/m pathrelou.pdf>
- Ναζίρη, (2016), Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού ελέγχου – Υφιστάμενη κατάσταση στο Ελληνικό Δημόσιο, [online]. Διαθέσιμο: http://www.hiia.gr/images/pgallery/events/Salonica2016/2016_05_19_Naziri.pdf
- Νικολόπουλος, Κ.Κ. (2006), Περί των Εσόδων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις ιδίου, Χαλκίδα.
- Παπαστάθης, Π. (2003). Ο σύγχρονος Εσωτερικός Έλεγχος στις επιχειρήσεις - οργανισμούς και η πρακτική εφαρμογή του, τόμος Α', Ιδιωτική Έκδοση, Αθήνα.

- Παπαστάθης, Π. (2015), Εσωτερικός Έλεγχος (Internal Audit) – Σχεδιασμός και Μεθοδολογία Ελέγχου - Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Κοζάνη .
- Ράλλης, Γ., (2016), Τα Οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Πανεπιστημιακές Σημειώσεις , Αθήνα.
- Σαββαΐδου, Α. (2009), Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των ΟΤΑ, Εκδόσεις Νομικής Βιβλιοθήκης, Αθήνα.
- Συνήγορος του Πολίτη, (2006), Ετήσια Έκθεση, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.annreports.38401>
- Φίλος, Ι. (2004), Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Επιχειρήσεων, Εκδόσεις IQ Group, Αθήνα.
- Φουστανάκης, Ι. (2011), Εσωτερικός Έλεγχος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Πρακτική Εφαρμογή Ανάλυσης –Η περίπτωση: Δήμος Πειραιά, Διπλωματική Εργασία, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ΄ Εκπαιδευτική Σειρά, [online]. Διαθέσιμο: http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esta/T4/028/10280.pdf
- Kyriazoglou, J., Kyriazoglou, C., Sygkouna, I., (2007), Πρότυπο Διαχείρισης Κινδύνου , (A Risk Management Standard) , The Institute of Risk Management JUNE, 22 2007 Version, Translated into Greek: 6/2007

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ:

- Almutairi, Y. (2000), “Enforcing budgetary and legal compliance in the government sector: an assessment of preauditing in the state of Kuwait”, (Unpublished Doctoral thesis), USA August 2000, Florida Atlantic University.
- A Md Ali, JD Gloeck, A Ali, A Ahmi, MH Sahdan, (2003), “Internal audit in the state and local governments of Malaysia”, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.repository.up.ac.za/handle/2263/4049>
- Babatundea, Shakirat. Adepeju., Dandago, Kabiru. Isa., (2014), “ Internal Control System Deficiency and Capital Project Mis-management in the Nigerian Public Sector”.
- Baltaci, M. and Yilmaz, S. (2006), “Keeping an eye on subnational governments: internal control and audit at local levels”, World Bank Institute, Washington D.C. [Online]. Διαθέσιμο: <http://siteresources.worldbank.org/WBI/Resources/InternalControlandAuditatLocalLevel-FINAL.pdf>
- Cioban, Alexandra. Narcisa. (Lucan)a., Hlaciuca, Elena., Zaiceanua, Ana. Maria., (2015), “ The impact and results of the internal audit activity exercised in the public sector in Romania”, Published by Elsevier B.V, [online]. Διαθέσιμο:
- Karagiorgos, T., Drogalas, G., Gotzamanis, E. & Tampakoudis, I., (2010), “Internal Auditing as an Effective Tool For Corporate Governance”, Journal of Business Management, 2(1), International Science Press, pp. 15-24.9.
- Tolga, Usluer. (2006), “The Relationship between Culture and Effectiveness of Internal Auditing”, an Empirical Study [online]. Διαθέσιμο: <http://www.ijcas.net/Files/CMSUserOwnFolder/issue/January-2016/03.pdf>

Ιστοσελίδες

- http://www.hiia.gr/internal_audit_protipa.htm
Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://www.coe.int/portal/web/coe-portal>
Επίσημη ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://www.seyyo.gr/>
Επίσημη ιστοσελίδα της Σχολής Επιμόρφωσης Υπαλλήλων Υπουργείου Οικονομικών. (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://www.seedd.gr/>
Επίσημη ιστοσελίδα του Σώματος Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://www.edel.gr/ControlDocs.aspx>
Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://dimosnet.gr/index.php>
Εταιρεία Δήμοςnet Μ.Ε.Π.Ε., (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).\
- <http://www.nomotelia.gr/>
(Ηλεκτρονική νομική πληροφόρηση). { Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017}.
- <http://www.drogalas.gr/internal-audit>
Προσωπική Ιστοσελίδα Δρογαλά Γ, (Τελευταία επίσκεψη 28/02/2017).
- <http://www.seedd.gr>
Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, (τελευταία επίσκεψη 10.12.2016).
- <https://www.coso.org/Pages/default.aspx>
The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, (τελευταία επίσκεψη 10.12.2016).
- <http://www.taxheaven.gr/>
Φορολογική Λογιστική Πύλη, (τελευταία επίσκεψη 10.12.2016).
- <http://www.theiia.org>,

The Institute of Internal Auditors – Inc., (τελευταία επίσκεψη 10.12.2016).

- <https://risk.thomsonreuters.com/whitepaper/get-your-internal-audit-risk-assessment-right-year>

Thomson Reuters, The answer company, Risk management solutions, (Τελευταία επίσκεψη 10.12.2016).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα Ι : Ερωτηματολόγιο Εμπειρικού Μέρους Εργασίας

Ερωτηματολόγιο Έρευνας στα πλαίσια εκπόνησης Διπλωματικής
Εργασίας με θέμα:

«Εφαρμογή και Αποτελεσματικότητα των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στις
Διαδικασίες βεβαίωσης των Εσόδων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Α΄ Βαθμού»

Στοιχεία Μεταπτυχιακής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:	ΔΡΟΓΑΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Υπεύθυνη Εργασίας:	ΜΠΙΑΝΤΖΙΑΝΟΥΛΗ ΑΛΕΞΙΑ
Τηλέφωνα Επικοινωνίας:	6955145453
E-mail:	alexitsi@yahoo.gr

Θεσσαλονίκη, 2016 – 2017

Αξιότιμοι Κυρίες / Κύριοι,

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της έρευνάς μου στα πλαίσια εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, με θέμα **«Εφαρμογή και Αποτελεσματικότητα των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στις Διαδικασίες που εφαρμόζονται στο τμήμα Εσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού»**, με σκοπό την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Σκοπός της έρευνας που διεξάγεται είναι η συλλογή στοιχείων σχετικά με την χρησιμότητα και την συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στις διαδικασίες που διέπουν την βεβαίωση των εσόδων, την έκδοση αδειών παραχώρησης χρήσης κοινόχρηστου χώρου, την συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών και στην προσπάθεια τήρησης των νόμιμων διαδικασιών και αποφυγής φαινομένων διαφθοράς και κακοδιαχείρισης δημοσίων πόρων.

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου **απευθύνεται σε υπαλλήλους που εργάζονται στο τμήμα εσόδων**, δεν είναι υποχρεωτική, ωστόσο καθίσταται απαραίτητη για την επιτυχημένη ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας. Οι απαντήσεις που θα δώσετε και τα στοιχεία που θα συλλεχθούν είναι αυστηρά εμπιστευτικά και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον σκοπό της εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας. Στα πλαίσια αυτά θα διασφαλιστεί, τόσο η ανωνυμία σας, όσο και το απόρρητο των ατομικών ή υπηρεσιακών σας στοιχείων.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την συμμετοχή σας

Με Εκτίμηση,

Αλεξία Μπαντζιανούλη

Φοιτήτρια του Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. **Επωνυμία Οργανισμού (Προαιρετικά):**

2. **Ηλικία:**

- ≤ 30
 31 – 40
 41 – 50
 ≥ 51

3. **Επίπεδο Εκπαίδευσης:**

- Απόφοιτος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
 Απόφοιτος Ι.Ε.Κ.
 Απόφοιτος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.)
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος
 Κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος

4. **Εργασιακή Εμπειρία στον Δήμο (έτη υπηρεσίας):**

- 0 – 10 11 - 20 21 – 30 > 30

5. **Πόσα σεμινάρια έχετε παρακολουθήσει σχετικά με τον έλεγχο των**

διαδικασιών που διέπουν το τμήμα εσόδων;

- 0-3 4-7 8 και άνω

ΜΕΡΟΣ Β: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

6. **Υπάρχει στον Οργανισμό σας εξειδικευμένο Τμήμα ή προσωπικό για την άσκηση**

Εσωτερικού Ελέγχου;

- Ναι
 Όχι

Σε ποιο βαθμό υφίστανται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πέρα πολύ</i>
7. Καθορίζονται στον Ο.Ε.Υ. με σαφήνεια τα καθήκοντα και η θέση ευθύνης των εσωτερικών ελεγκτών;					

8. Υπάρχει λεπτομερές εγχειρίδιο των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο τμήμα εσόδων των ΟΤΑ Α΄ βαθμού με αποτυπωμένο τον τρόπο εκτελέσεώς τους;

Ναι

Όχι

ΜΕΡΟΣ Γ: ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΟΔΩΝ					
Γ1. ΤΗΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ					
Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πέρα πολύ</i>
9. Για κάθε είδος εσόδου και για κάθε οικονομικό έτος συντάσσεται ένας βεβαιωτικός κατάλογος;					
10. Αν πρόκειται να βεβαιωθούν έσοδα του ιδίου φόρου, τέλους κλπ. που αφορούν περασμένα οικονομικά έτη, συντάσσεται ένας χρηματικός κατάλογος στον οποίο αναλύονται για κάθε οφειλέτη το εισπρακτέο ποσό σε ξεχωριστή στήλη για κάθε έτος;					
11. Κατά την οίκοθεν βεβαίωση, στο Υπηρεσιακό Βεβαιωτικό Σημείωμα που εκδίδεται από τον αρμόδιο υπάλληλο, αναγράφονται όλα τα στοιχεία του οφειλέτη;					
12. Η επίδοση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου γίνεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημοτικό υπάλληλο ή αστυνομικό όργανο στον τόπο κατοικίας ή εργασίας του οφειλέτη;					
13. Σε περίπτωση απουσίας του οφειλέτη ή άρνησης παραλαβής γίνεται θυροκόλληση του αποσπάσματος βεβαιωτικού καταλόγου;					
Γ2. ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ					
Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πέρα πολύ</i>
14. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής βεβαιώνεται ποσοστό 40% αμφισβητούμενου ποσού την ημέρα που ορίζεται η συνεδρίαση για την φορολογική επίλυση;					
15. Το υπόλοιπο 60% του αμφισβητούμενου ποσού βεβαιώνεται μετά την έκδοση και κοινοποίηση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου επί της προσφυγής;					

16. Κατά την Συμβιβαστική επίλυση φορολογικών διαφορών, η συσταθείσα επιτροπή, ορίζει ημερομηνία συζήτησης μέσα σε δέκα ημέρες από την παραλαβή του δικογράφου και όχι μεταγενέστερη των είκοσι ημερών από τη λήξη του δεκαημέρου;					
17. Εάν η επιτροπή διαπιστώσει ότι συντρέχουν λόγοι μείωσης ή διαγραφής του ποσού που βεβαιώθηκε, συντάσσει πρακτικό μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συζήτηση της υπόθεσης;					
Γ3. ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ					
Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πόρα πολύ</i>
18. Ελέγχεται αν κατά την έκδοση της άδειας, η καταβολή των δόσεων είναι εμπρόθεσμη;					
19. Χορηγείται η άδεια παραχώρησης Κ.Χ όταν διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τον δήμο;					
20. Ελέγχεται αν κατά την αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν, τα ανωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται μέχρι και δύο φορές;					
21. Όταν διαπιστωθεί για Τρίτη φορά, προβαίνει ο δήμος με συνεργείο του για την αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων, δυνάμενος να ζητήσει για το σκοπό αυτόν τη συνδρομή της οικείας αστυνομικής αρχής;					
22. Καταγράφονται τα αντικείμενα που έχουν αφαιρεθεί σε ειδική κατάσταση;					
23. Επιστρέφονται τα αντικείμενα μετά την καταβολή του ειδικού προστίμου για τα έξοδα μεταφοράς και φύλαξης;					
Γ4. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ					
Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	<i>Καθόλου</i>	<i>Σε μικρή κλίμακα</i>	<i>Σε μέτρια κλίμακα</i>	<i>Σε μεγάλη κλίμακα</i>	<i>Πόρα πολύ</i>
24. Ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την αποτροπή σφαλμάτων που σχετίζονται με τα καθήκοντα τους στα αντικείμενα των εσόδων					
25. Ενημέρωση και καθοδήγηση των εργαζομένων για την προώθηση καλών πρακτικών διαχείρισης αντικειμένων εσόδων					
26. Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα σχετικά με την βεβαίωση των εσόδων					
27. Επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των ανώτερων στελεχών του οργανισμού για την ενημέρωση των τελευταίων σχετικά με τις ενέργειες των υπαλλήλων					

**Γ.5 ΒΑΘΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ
ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ**

Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται: (Επιλέξτε τη μοναδική σας απάντηση)	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
28. Ο εσωτερικός έλεγχος συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του τμήματος εσόδων;					
29. Ο εσωτερικός έλεγχος εντοπίζει λάθη επί των διαδικασιών βεβαίωσης των εσόδων;					
30. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι άρτια οργανωμένος και στελεχωμένος;					
31. Η ύπαρξη εξειδικευμένου τμήματος/προσωπικού για την άσκηση εσωτερικού ελέγχου προσδίδει/θα προσέδιδε αξία;					

Ευχαριστούμε για τον χρόνο σας!

Παράρτημα ΙΙ : Συντομογραφίες

Άρθ. : Άρθρο

ΒΔ: Βασιλικό Διάταγμα

Γ.Ε.Δ.Δ.: Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης

Ε.Ε.: Εσωτερικός Έλεγχος

ΕΕ= Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Ι.Ε.Ε. = Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών

Κ.Δ.Κ. : Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

Κ.Υ.Α.: Κοινή Υπουργική Απόφαση

Ν. : Νόμος

Ο.Τ.Α.: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο.Ε.Υ.: Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

Σ.Ε.Ε.: Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

ΣΟΕΛ= Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

ΣτΠ= Συνήγορος του Πολίτη

Τ.Α.: Τοπική Αυτοδιοίκηση

Τροπ.: Τροποποιήθηκε

Υ.Α.: Υπουργική Απόφαση

Φ.Ε.Κ. : Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης

CIA= Certified Internal Auditor

COSO= Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission

IIA= Institute of Internal Auditors

Παράρτημα ΙΙΙ : Νομολογία

Β.Δ. 24-9/20-10-1958 «Περί Κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και των Κοινοτήτων»

Β.Δ. 17-5/15-6-1959 «Οικονομική διαχείριση και το Λογιστικό των Δήμων & Κοινοτήτων»

Ν.Δ. 1265/1972 «περί ελέγχου των δαπανών του Κράτους, των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. ως και των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και παρακολουθήσεως των εσόδων των».

Ν.Δ. 318/69 «Περί βεβαιώσεως και Εισπράξεως Εσόδων Δήμων και Κοινοτήτων».

Ν.Δ. 356/74 «Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ)»

Νόμος 505/76 «Περί υπαγωγής εις τα τακτικά Φορολογικά Δικαστήρια των φορολογικών διαφορών δήμων και κοινοτήτων και της μετονομασίας τούτων εις τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια»

Νόμος 1080/80 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων»

Ν. 1828/89 «Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις»

Ν.Π.Δ. 16/89 «Κανονισμός λειτουργίας Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) και των Τοπικών Γραφείων και καθήκοντα υπαλλήλων αυτών»

Ν. 2130/93 «Τέλος Ακίνητης Περιουσίας»

Νομός 3016/2002 «Για την εταιρική διακυβέρνηση, θέματα μισθολογίου και άλλες διατάξεις»

Νόμος 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)»

Νόμος 3492/2006 «Οργάνωση συστήματος ελέγχου για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού φορέων και άλλες διατάξεις»

Νομός 3463/06 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων»

Νόμος 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της ΑυτοΔιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», ΦΕΚ 87, τεύχος Α΄

Νόμος 3871/2010 «Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη»

Νόμος 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής»

Νόμος 4081/2012 «Περιστολή Δημοσίων δαπανών, Ρυθμίσεις θεμάτων δημοσιονομικών ελέγχων και άλλες διατάξεις»

Νόμος 4257/14 «Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας υπουργείου Εσωτερικών»

Νόμος 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας»